TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (1911) 1986 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 30 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Herojai ir nykštukai

Ne tik senovės graikai turėjo savo herojus, iškilusius virš pilkos gyventojų masės. Juos turi kiekviena tauta, pasiekusi tautinės sąmonės pakopą. Tautos gyvenime paprastai atsiranda labiau iškilę žmonės, kurie sušvinta horizonte kaip žvaigždės, rodančios bendrąjį kelią. Tai ryškiai matome ir savosios lietuvių tautos istorijoje. Joje vyrauja kunigaikščiai, vaidilos, dainiai, kariniai vadai. Atėjus krikščionybei, ima kilti kunigo, rašto ir mokslo žmogaus vaidmuo. Kovojant su caro priespauda, iškilo drąsieji knygnešiai, vyskupas Valančius su savo talkininkais. Švintant Lietuvos nepriklausomybei, išėjo į pirmąsias eiles kovotojai — politiniai ir kariniai. Kariniuose frontuose žuvo visa eilė geriausių tautos sūnų. Kuriant nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, iškilo valstybiniai veikėjai, kurie drąsiai grūmėsi su milžiniškomis kliūtimis, pastojančiomis kelią naujai valstybei. Ūmai praradus nepriklausomybę, nestokojo tautiečių, pasiryžusių kovoti su užpuolusiu sovietiniu milžinu. Menkai apsiginklavę partizanai grūmėsi su juo ištisą dešimtmetį. O ir dabar tos grumtynės vyksta okupuotoje Lietuvoje, nors ir visai kitomis formomis.

VISA mūsų praeitis, kaip matome, yra nužymėta heroizmo dvasia. Dėl to teisingai sakoma ir Tautos himne: "Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žeme". Žymią dalį to mūsų tautos heroiškumo atskleidžia istorija, bet toli gražu ne viską. Daug buvo mūsų tautoje herojų, kurie liko plačiau nepastebėti ir užgeso horizonte kaip krintančios žvaigždės. Tai pilkieji didvyriai, palikę tylią auką savo tautai, bet plačiau nesušvitę. Jų galbūt niekas nemini ir neminės, bet jų tylus įnašas pasilieka tautoje, stiprindamas ją moraline savo jėga. Tai tos pačios heroizmo dvasios apraiška, be kurios tautos gyvenimas būtų labai seklus arba ir visai neįmanomas. Mat tautos gyvenimas yra reikalingas dvasinio cemento, pajėgiančio jungti paskirus asmenis į bendruomenę. Kur nėra heroinės dvasios, nėra ir sąmoningos tautos. Ten prasideda irimas iš vidaus. Kai nėra kam aukotis už tautos gerovę, jos ateitį, įsigali savanaudiškumas, paisantis vien savo reikalų. Tai ženklas, kad tauta netenka savo vidinio pajėgumo egzistuoti ir sunyksta, tapdama trąša heroizmo dvasios turinčiom tautom. Šis procesas yra įsidėmėtinas ir mums, lietuviams, kurių praeities heroizmas ryškiai šviečia, bet klausimas, ar jis tampa dabarties heroizmu?

SEKANT gyvenimą dabarties Lietuvoje, matyti dvi medalio pusės: vienoje pusėje spindi ryški heroizmo dvasia, kitoje — blanki masė, prislėgta sovietinės grandinės ir vos ją velkanti. Ir tai nieko nuostabaus: kiekvienoje tautoje yra sluoksnis, kuris savuoju heroizmu neša savo tautą ant savo pečių. Toje naštoje nestokoja ir nykštukų, parsidavėlių, pataikūnų, silpnuolių, tačiau ne jie lemia tautos ateitį. Jie tėra tautos pakraščiai, nesiekią branduolio, ir galbūt parazitai, atsiradę kamieno paviršiuje. Mūsų tautos branduolys, kad ir pavergtas, yra kupinas heroizmo dvasios. Jo atstovai nesibijo nei grasinimų, nei tardymų, nei kalėjimų, nei lagerių, nei tremties. Jie fiziškai yra izoliuoti, bet dvasiškai savo pavyzdžiu spinduliuoja ir stiprina kitus, silpnesnius už save. Heroizmo dvasia dvelkia ir iš Sibiro lagerių bei taigų, nes ji yra stipresnė už visas fizines užtvaras. Ji spinduliuoja ir per mirtį, kaip pvz. kun. Juozo Zdebskio atveju. Tai ženklas, rodantis gyvą mūsų tautos heroizmo dvasią tėvynėje. Ji galbūt nėra tokia gyva išeivijoje, bet ir čia, šalia apgailėtinų reiškinių, yra labai gražių heroizmo dvasios apraiškų. Gyvasis tėvynės heroizmas turėtų stiprinti ir išeiviją, kuri yra organiška tautos dalis, pašaukta, kad ir iš tolo, dalyvauti bendrame visos tautos likime bei ateities formavime. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

Atnaujinami kultūriniai mainai

Protestuodama prieš sovietų invaziją į Afganistaną, Kanada buvo nutraukusi keitimąsi švietėjais, kultūrininkais ir mokslininkais su Sovietų Sąjunga. Praėjus beveik septyneriems metams, dabar nutarta tuos ryšius atnaujinti nuo 1987 m. sausio 1 d. Teisinamasi, kad keitimosi programas jau gerokai anksčiau atnaujino JA Valstybės ir 120 kitų kraštų. Didžiausią spaudimą Kanados vyriausybei darė kanadiečiai akademikai bei įvairios muzikinės grupės. Mokslininkai teigė, kad sovietai ir dabar gali susipažinti su moksliniais kanadiečių leidiniais, o tokie sovietų leidiniai yra neprieinami kanadiečiams. Keitimosi atnaujinimas buvo praneštas Sovietų Sąjungos ambasadai Otavoje. Mainų sutartį Kanada pasirašė su Sovietų Sąjunga, kai ten 1971 m. lankėsi buvęs ministeris pirm. P. E. Trudeau.

Užsienio reikalų ministeris J. Clarkas paskelbė suvaržymus Kanados ginklų eksportui užsienin. Ginklų tiekimas bus sustabdytas toms valstybėms, kuriose žiauriai pažeidžiamos piliečių teisės. Specialus leidimas bus duodamas tik tais atvejais, jeigu bus gautas tvirtas pažadas kanadiškų ginklų nepanaudoti prieš civilius gyventojus. Kanada užsieniui parduoda daugiausia gynybinius ginklus, kuriuos gamina apie 300 įmonių, turinčių 35.-000 darbininkų. Apie 80% kanadiškų ginklų ir karinių reikmenų be jokių suvaržymų parduodama JA Valstybėms ir sąjungininkėms laikomoms Atlanto sąjungos narėms. Už kanadiškus ginklus iš užsienio valstybių kasmet gaunama apie $2 bilijonus. J. Clarkas atsisakė paskelbti sąrašą tų valstybių, kurioms kanadiški ginklai nebus parduodami dėl žmogaus teisių pažeidimų, nenorėdamas pakenkti Kanados prekybai kitokiais reikmenimis. Ginklų pardavimui sustabdyti galios ir anksčiau veikusios taisyklės. Kanadiški ginklai nebus parduodami karinę grėsmę Kanadai bei

(Nukelta į 8 psl.)

ALTos pirmininko pavaduotojas ir einantis JBANC pirmininko pareigas dr. JONAS VALAITIS baltiečių delegacijos vardu pateikia prezidentui RONALDUI REAGANUI memorandumą Baltuosiuose rūmuose 1986 m. birželio 12 d. Iš kairės: dr. JONAS VALAITIS, trečias – ALTos pirm. TEODORAS BLINSTRUBAS, penktas – JAV Lietuvių Bendruomenės pirm. inž. ALGIMANTAS GEČYS. Jie priminė Baltijos valstybių okupaciją

Ką matė ir girdėjo Lietuvoje?

Pasakoja italų žurnalistas Scabello ir estradinė solistė Violeta Rakauskaitė

Italijos dienraštis "Corriere della Sera" 1986. VII. 10 paskelbė įspūdžius savo bendradarbio Sandro Scabello, aplankiusio Vilnių. Jis savo reportaže "Kaip sunku būti kunigu Lietuvoje" gana plačiai aprašo religijos būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Pasak jo, ten vyksta tyli krikščionybės kova su ateizmu ir sovietiniu komunizmu. Pagal ateistų teorijas, tikintieji Lietuvoje per tiek daug metų jau turėjo išmirti, tačiau šventovės ir dabar esančios pilnos. Vilniaus vyskupas J. Steponavičius jau 20 metų esąs ištremtas į mažą miestelį. "Kronika" pranešinėjanti apie persekiojimus, kunigų baudas už pareigų ėjimą, draudimą mokyti vaikus religijos. Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo 1500 šventovių, dabar tik 630. Labiausiai išjuoktas tikėjimas ateizmo muziejuje, kuris yra įrengtas Šv. Kazimiero šventovėje.

Dviejų kunigų pareiškimai

Kun. St. Lidys Vilniuje pareiškęs italų žurnalistui, esą Lietuvos šventovės yra pilnesnės (maldininkų) už Italijos. Jam netekę susidurti su policija, nes neužsiimąs polemika, nepasirašąs po jokiais raštais — skundais.

Paklaustas apie Helsinkio grupės narių nubaudimą kalėjimu, kun. St. Lidys atsakė: "Yra kovojančių prieš valdžią. Juos vadiname 'kunigais laikraštininkais'. Jie nuo altoriaus kovoja prieš valdžios pareigūnus, apšaukia juos girtuokliais". Vatikano radijas esą kalba ne tik apie alkoholizmą, bet ir apie mokytojus, barančius mokinius už ėjimą į pamaldas. Tai jau esąs politikavimas. Minėtasis radijas esą pranešinėja žinias, kurios Lietuvoje ir be to žinomos. Jis esą turėtų pateikti daugiau žinių apie Šv. Tėvo enciklikas, jo keliones po pasaulį.

(Pažymėtina, kad kun. St. Lidys yra vienas tų, kurie priklauso kolaborantų grupei, Red.).

Italų žurnalistas aplankė ir vienintelę Lietuvoje kunigų seminariją Kaune. Paklaustas vicerektorius kun. Vyt. Vaičiūnas, kodėl esąs ištremtas Vilniaus vysk. J. Steponavičius, atsakė: "Klauskite jį patį". Apie "Kroniką" kun. V. Vaičiūnas pareiškęs, kad tai neoficialus leidinys, neobjektyvus, nes nėra vyskupų patvirtintas. Sovietinė valdžia, pasak kun. V. Vaičiūno, neturi galios parinkti kandidatus kunigų seminarijai. Jis pareiškė priekaištą išeivijai, kuri rūšiuoja Lietuvos kunigus į veiklius ir pasyvius. Esą tokie išeiviai turėtų atvykti Lietuvon, pagyventi vieną mėnesį ir tik tada kalbėti apie kunigų veiklą.

Iš šio italų žurnalisto reportažo matyti, kad jam nepavyko pasikalbėti su pogrindžio veikėjais arba šiaip žmonėmis, galinčiais tiksliau nusakyti esamą būklę. Pokalbiai su sovietiniais pareigūnais niekad neatskleidžia visos tiesos. Pvz. yra visa eilė faktų apie sovietinės valdžios kišimąsi į kandidatų kunigų seminarijai parinkimą.

Tautinis savitumas

Italų dienraštis "Corriere della Sera" 1986. VII. 11 išspausdino ilgą reportažą savo korespondento Sandro Scabello apie gyvenimą Lietuvoje.

Savo reportaže korespondentas ryškina dabartinę Lietuvos būklę ir jos pastangas išlaikyti "autonomiją". Trumpai suminėjęs Lietuvos praeitį, jis pabrėžia trumpą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį, kuriame labai sustiprėjęs tautinis sąmoningumas. Jis esąs ir dabar gana stiprus, nors rusų kalbos mokoma nuo vaikų darželio, o rusų imigracija Lietuvon nuolat didėja. Be rusų kalbos niekas negali patekti į aukštąsias mokyklas ir tarnybas. Rusų kalbą moka dabar 57% lietuvių.

Pasak italų korespondento, dabar Lietuvoje stengiamasi išlaikyti tautinį savitumą, vengiant atviro priešinimosi Sov. Sąjungai. Rašytojas Algimantas Čekuolis pareiškęs, kad visa tai vyksta ne be sunkumų, tačiau nėra dramatinių įtampų, nes Lietuvos gyvenimui vadovauja lietuviai, be to, yra gyva lietuviška tradicija.

Pasak A. Čekuolio, tarp Lietuvos ir Lenkijos tikinčiųjų Bendrijos nėra aiškios paralelės, nes lietuvių tautai krikščionybė buvusi nešama kryžiuočių ordino prievarta. Lietuvoje tarp valdžios ir K. Bendrijos nesą nieko bendro. Be to, lietuviai neturį simpatijų slavams.

Mini italų žurnalistas ir Lietuvos partizanus, ilgai kovojusius prieš sovietinį režimą ir gyvenusius miškuose. Apie tas kovas esąs pagamintas Vitalio Žalakevičiaus filmas "Niekas nenorėjo mirti". Kitas filmas, pagamintas Algimanto Grikevičiaus ir pavadintas "Sentimentai", vaizduoja sunkų lietuvių tautos gyvenimą okupacijų metais.

Kultūrinis gyvenimas esąs suvaržytas, veikianti cenzūra. Daug inteligentijos buvo deportuota į Sibirą, bet dabar atsigauna mokslinėje ir kultūrinėje srityje.

Pasakoja dainininkė

Britanijos "The Huddersfield Daily Examiner" 1986. II. 17 atpasakojo ilgą pokalbį su estradine soliste Violeta Rakauskaite-Štromiene ir pridėjo jos nuotrauką su plokštele "Violeta II". Korespondentė Sally Codman atpasakojo visą solistės odisėją, kaip ji per vedybas gavusi leidimą iš okupuotos Lietuvos emigruoti V. Vokietijon 1975 m. Esą ji tikėjosi, kad tokio pobūdžio vedy-

(Nukelta į 2-rą psl.)

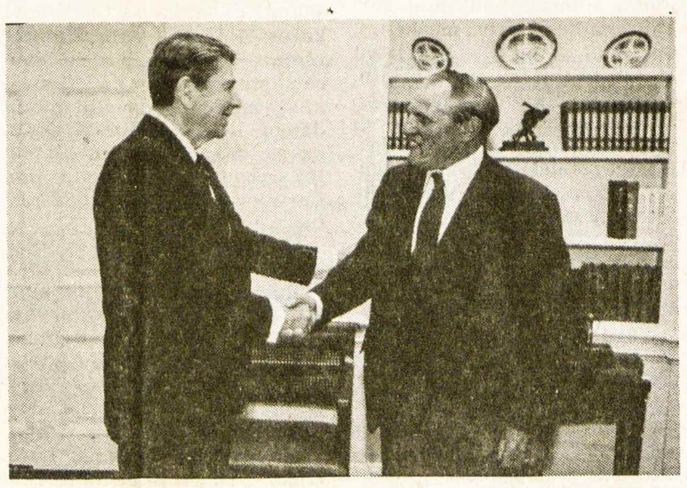

JAV prezidentas RONALDAS REAGANAS sveikina Amerikos lietuvių tarybos pirmininko pavaduotoją dr. JONĄ VALAITĮ per priėmimą Baltuosiuose rūmuose Vašingtone 1986 metų birželio 12 dieną

Pasaulio įvykiai

KANADOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS JOE CLARKAS nustebino daugelį politikų Jungtinių Tautų 41-sios sesijos atidaryme tartu kritišku žodžiu šiai 40 metų sulaukusiai organizacijai. Kritika buvo skirta jos finansams ir politiniam nepajėgumui. Esą per pastaruosius metus Jungtinėse Tautose nesumažėjo retorika, nepadidėjo politiniai sprendimai, tik buvo priartėta arčiau finansinio bankroto. Metinis biudžetas yra pasiekęs $700 milijonų, kurių 25% lig šiol padengdavo JA Valstybės. Kongresas dabar grasina tą didoką sumą sumažinti iki $60 milijonų. Mat amerikiečiams nusibodo 159 narių turinčios organizacijos daugeliu atvejų nepalanki nuotaika JA Valstybėms. Finansinės reformos planus Jungtinėms Tautoms yra paruošusi aštuoniolikos ambasadorių grupė. Biudžetines išlaidas norima sumažinti iki $600 milijonų ar net iki $525 milijonų. Jungtinės Tautos dabar turi 11.000 tarnautojų. Jų algas reikėtų sumažinti 3%, o skaičių — 15%, ypač viešosios informacijos skyriuje. Dešimtadalis Jungtinių Tautų narių dabar kasmet padengia 80% viso biudžeto. Yra valstybėlių, kurios biudžetan įsijungia mažesne suma nei $50.000, o biudžeto išlaidas žarsto nesivaržydamos, nes visos narės Jungtinėse Tautose turi lygias teises. J. Clarkui dar liūdniau atrodo politiniai JT reikalai, nepasiekę steigėjų numatyto tikslo. Jungtinėse Tautose turėjo būti daromi sunkūs pasaulinio masto sprendimai ateities problemoms išvengti. Tokius sprendimus politinėse krizėse dabar pakeitė nesibaigiantys ginčai ir juos laikinai nutildančios rezoliucijos, su kuriomis nesiskaito krizėn įsivėlusios valstybės.

Bevertė rezoliucija

Izraelis, pasitraukdamas iš Libano, paliko 6-10 km pločio saugumo zoną prie savo sienos. Jos apsaugai buvo suorganizuota P. Libano armija, kurią iš tikrųjų sudaro apie tūkstantį vyrų turinti krikščionių milicijos grupė. Toje zonoje taipgi liko ir 1.000 Izraelio karių. Sustiprintus puolimus zonoje ir P. Libane dabar pradėjo kelis tūkstančius karių turinti ekstremistinė mahometonų "Dievo partija", kurią remia Iranas. Karius apmokė iš Irano atsiųsti "revoliucijos sargai". Partijos vadas M. H. Fadlallas Beirute viešai pareiškė, kad jo vyrai nori sunaikinti Izraelio įsteigtą saugumo zoną. Izraelio aviacija vėl pradėjo bombarduoti pasirinktus taikinius P. Libane. Jungtinės Tautos Libane turi taikai prižiūrėti 5.800 karių, kuriuos atsiuntė devynios valstybės. Saugumo taryba dabar priėmė rezoliuciją, reikalaujančią visų Izraelio karių atitraukimo iš P. Libano ir jų pakeitimo Jungtinių Tautų kariais. Rezoliucija reikalauja, kad generalinis sekr. J. Perezas de Cuellaras priimtą nutarimą įgyvendintų per tris savaites. Izraelio krašto apsaugos ministeris J. Rabinas atmeta pasitraukimą iš saugumo zonos, teigdamas, kad JT kariai neįstengtų sustabdyti prieš Izraelį nukreiptų puolimų. P. Libane per porą savaičių jau žuvo penki taikos priežiūrai atsiųsti prancūzų kariai. Paryžiuje galvojama apie tų 1.500 karių atitraukimą iš Libano. Tuo tarpu jo prez. A. Gemajelis maldauja palikti JT taikos priežiūros karius P. Libane, kad Izraelis nesusigundytų pradėti naujos invazijos, nors JT kariai nesustabdė ir didžiosios Izraelio invazijos Libanan. Saugumo taryba šią bevertę rezoliuciją priėmė vienbalsiai — 14:0 balsų santykiu. Nuo balsavimo susilaikė tik veto teisę turinčių JAV atstovas, vengdamas įtampos su Izraeliu, bet ir neateidamas jam pagalbon veto teise. Taip Kanados užsienio reikalų ministerio J. Clarko minėti besaikiai ginčai dar kartą buvo užbaigti beverte rezoliucija.

Paleis reaktorius

"Pravdos" pranešimu, atominėje Černobilio jėgainėje darbą pradės trys sprogimo balandžio 26 d. išvengę reaktoriai. Pradžioje bus įjungtas pirmasis reaktorius, kiek vėliau — antrasis, paskui — trečiasis, užbaigus dabar atliekamus pataisymus. "Pravda" nieko nerašo apie technikų apsaugą nuo vis dar palyginti aukštos radiacijos Černobilyje. Sovietų Sąjungos herojų vardai buvo suteikti trim ugniagesiam, savo drąsiu darbu prisidėjusiem prie Černobilio nelaimės sumažinimo. Viktoras Kibenokas ir Vladimiras Pravikas jau mirė dėl patirtos radiacijos. Jų nuotraukos laikraščiuose įdėtos šalia išlikusio gyvo mjr. Leonido Teljatnikovo.

Nepavykęs bandymas

Keleivinį sovietų lėktuvą "Tupolev-134" Ufos orauostyje netoli Uralo kalnų bandė pagrobti du ginkluoti vyrai. Pirmiausia jie nušovė du milicininkus, bandžiusius sustabdyti juos orauostin vežusį taksį. Lėktuve, turėjusiame 76 keleivius, nušovė du, kol patys buvo nušauti milicininkų ir KGB saugumiečių. Savo pranešime "Tasso" agentūra nepateikia pavardžių, lėktuvo grobėjų tikslo ir reikalavimų.

Šiame numeryje:

Herojai ir nykštukai
Heroizmo dvasia pavergtoje Lietuvoje ir laisvoje išeivijoje

Ką matė ir girdėjo Lietuvoje?
Pasakoja italų žurnalistas ir solistė Violeta Rakauskaitė

Brazilija – keistenybių šalis
Šalia modernios civilizacijos krašte gyvena daug jos nemačiusių

Kliūtys mūsų santykiuose su lenkais
Nelemta praeitis apsunkina ir dabarties pastangas

Žuvo neatsitiktinai
Užsienio spauda apie žmogaus teisių gynėjo mirtį

Amerikoje gimęs, Lietuvoje studijavęs
Kun. dr. Vincas Andriuška švenčia 50 metų kunigystės sukaktį

Kai vieni dirba, kiti stebi
Venezuelos lietuviai ir pagyvėjusi jų visuomeninė veikla

"Gintaras" Kanados vakariuose
Išvykos dalyvė apie Toronto jaunimo ansamblio gastroles

Minties ir dvasinės atgaivos dienos
Europos lietuviškų studijų savaitė su gausiais renginiais

Humoras? Satyra? Ašaros byra . . .
Balio Pavabalio humoristiniai eilėraščiai "Milžinai ir slibinai"

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Ką matė ir girdėjo Lietuvoje?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bos bus laimingos, bet apsiriko — jos iširo ir 1977 m. antrą kartą ištekėjo už dr. A. Štromo, gyvenančio Britanijoje.

Įdomus Violetos pasakojimas apie nuotaikas sovietų okupuotoje Lietuvoje, kur ji gyveno 25-rius metus. Tai buvo gyvenimas kalėjime. "Daug žmonių ten yra užsiėmę vien savo namų bei šeimų rūpesčiais ir bando užmiršti, kad vieta, kur jie gyvena, yra kalėjimas. Tokių asmenų Lietuvoje yra šimtai tūkstančių. Jie nenori būti siejami su jokiu oficialumu. Aš buvau viena iš jų".

Pirmoji Violetos kelionė į užsienį buvo ekskursija su studentų grupe į Rytų Vokietiją, vėliau į Čekoslovakiją ir Lenkiją koncertuoti. Prieš važiuojant užsienin reikėjo pereiti žeminančią procedūrą: sveikatos patikrinimą, įskaitant venerines ligas, pristatyti tris rekomendacijas iš darbovietės ir laukti vizos tris mėnesius.

Savaitę prieš keliones reikėjo išklausyti pareigūnų instrukcijas apie elgesį užsienio kraštuose: visur kelti Sov. Sąjungą kaip pažangiausią šalį, galingąjį jos socializmą ir vengti provokacinių diskusijų. Instrukcijų sesija truko pusantros valandos ir visą laiką buvo kartojami vis tie patys dalykai.

Kelionėse reikėjo elgtis atsargiai, nes grupes lydėjo politrukai, kurie, grįžus namo, darydavo pranešimus savo viršininkams. "R. Vokietijoje grįžau kartą iš kelionės truputį anksčiau nei buvo planuota ir radau kolegę, desperatiškai vartančią mano drabužius, — pasakojo Violeta. — Netikėjau savo akimis. Ji staiga pabalo ir, pasiteisinusi, kad per klaidą pateko ne į savo kambarį, išbėgo".

Kita proga, kai buvo leista koncertuoti Lenkijoje ir atstovauti Sov. Sąjungai kalėdinėje televizijos programoje, pirmiausia turėjo nuvykti Maskvon gauti instrukcijų. Ten paskutinę minutę buvo pareikalauta įjungti programon rusišką dainą ir pusę savo honoraro slaptai paskirti Sov. Sąjungos ambasadai Varšuvoje. Anuo metu sovietiniai artistai, koncertuoją Vakaruose, turėjo 80% savo honoraro atiduoti sovietinei valdžiai. Bandantiems išsisukti grėsė bausmės, nes tai nusikaltimas prieš legalumą.

Išvykstančių grupių koncertuoti į užsienį programos kontroliuojamos vadinamosios meno komisijos, kurią sudaro ministerijos pareigūnai.

Tas taisykles visi žinojo, bet nebandė priešintis, nes svarbiausias dalykas buvo — leidimas išvykti. Tai buvo kaina, kurią reikėjo sumokėti už leidimą.

Brangina ypač laisvę

Pokalbyje su britų laikraščio korespondente Violeta ypač pabrėžė laisvės branginimą: "Kiekvieną dieną džiaugiuosi laisve. Pradžioje negalėjau tikėti čia esančia žodžio laisve. Vėliau betgi įsitikinau, kad gali sakyti ką nori apie vyriausybę ir nesusilaukti bausmės. Nepaprastai malonu nejausti baimės. Kiekvieną kartą, kai žvelgiu į savo pasą, nusišypsau, nes tai pasas į laisvę".

Paklausta apie draugus, likusius Lietuvoje, Violeta pareiškė, kad ryšių palaikymas su jais yra kontroliuojamas sovietinių pareigūnų, laiškai ilgai eina, siuntinukai būna išvartyti ir net sužaloti. Geri jos draugai ir net Lietuvoje likęs tėvas (motina gyvena V. Vokietijoje) bijo jai rašyti po jai nepalankių straipsnių sovietinėje spaudoje.

Iš pokalbio aiškėja, kad Violeta yra gimusi Kaune 1949 m. Kalėdų dieną. Nuo pat mažens domėjosi dainavimu ir nuo 6 metų amžiaus mokėsi muzikos mokykloje ištisus aštuonerius metus. Baigusi gimnaziją, studijavo germanistiką Vilniaus universitete. Kaip gabi dainininkė, Violeta koncertuodavo televizijos bei radijo programose, viena ir su "Trimito" bei Filharmonijos orkestrais.

Gyvendama užsienyje, Violeta yra koncertavusi daugelyje šalių, išleidusi muzikinių plokštelių. Dabar mokosi ir angliškų dainų. **M.**

Toronto "Gintaras" pasaulinės parodos akivaizdoje Vankuverio mieste 1986 metų rugpjūčio 28 – rugsėjo 1 dienomis šoko tautinius šokius, lydimas savo orkestrėlio, dainavo lietuviškas dainas. Programos pranešėja skelbė, kad gintariečiai yra atvykę iš Toronto, bet jų tėvynė – Lietuva, kuri šiandieną yra okupuota Sovietų Sąjungos. Gintariečiai tol primins pasauliui šią skriaudą, kol Lietuva atgaus savo laisvę **Nuotr. A. Dudaravičiaus**

Brazilija - keistenybių šalis

KLEMENSAS JŪRA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Matote gėlės brėžinį? Tokios sraigės randamos tik čia ir niekur kitur pasaulyje!

— Tai gal tikrai "laelia purpurata"? — vaidinu išmanantį.

Jis nusikvatoja ir išpyškina tokį ilgą lotynišką pavadinimą, kad man net galva apsvaigsta. Bičiuliškai pamojuoja ranka ir pradingsta pamario krūmokšniuose . . .

Ak, Brazilija, mano bičiuliai! — atsidūstu visa krūtine. Ji buvo, yra ir dar ilgam laikui bus didelių kontrastų kraštas. Brazilija gamina automobilius, laivus, lėktuvus, pačius moderniausius ginklus įvairiom pasaulio šalim, net ir toli visus pralenkusiai Amerikai . . . Ir šalia aukščiausių mokslo laimėjimų, stebinančios architektūros, technikos netrūksta modernizmu dvokiančių puvėsių, AIDS problemų ir kitų XX š. "žibučių". Galime rasti milijonus brazilų, niekada nemačiusių kino, televizijos, telefono, laikraščio ar knygos! Jie kur kas laimingesni savo primityvume, naiviame nežinojime. Jie sotūs, sveiki, linksmi ir nerūpestingi Motinos-Gamtos maitinami, globojami ir dengiami. Gal būtų netikslu sakyti "dengiami", kadangi visą jų "drabužį" sudaro siaurutė iš žolių nupinta "tanga" per juosmenį ir kartais plačiabrylė šiaudinė skrybėlė. Jie yra tikrieji gamtos vaikai. Nežino ir nenori žinoti miestų prašmatnybių! Nevartoja skustuvo, plaukus pasitrumpina aštriu peiliu. Niekada nevalo dantų, nevartoja apavo. Maitinasi augalais, šaknimis, miškų vaisiais, dažniausiai — sugautomis žuvimis. Neliūsta, nenusimena, kai kartais tenka (tai dažnai atsitinka!) pabadauti. Optimistai. Linksmi. Manau, jie švilptų ir dainuotų net akmenį grauždami . . .

Visu tuo giriasi man plačiai besišypsodamas bedante burna senas kaboklas. Jis kvatoja, kai aš primenu jų gyvenimo sunkumus: visur milijonai didžiųjų termitų-skruzdėlių, kurios kerpa, kaip žirklėmis! Gamtos glūdumose tūkstančiai įvairiausių rūšių pavojingų gyvačių, nuo kurių įkandimo žmogus neišgyvena nė pusės valandos! Beveik po kiekvienu akmeniu ar supuvusiu kelmu tūno nuodingiausių skorpionų šeimos! Laukiniai šernai, kiaunės, ūdros, meškėnai, barsukai, tigrai! Didžiausi spiečiai įkyriausių moskitų, kurie ne tik čiulpia kraują, bet ir platina maliariją bei kitas epidemines ligas! Po dažno bananmedžio lapu "pasikabina" kerštingai piktų (tai ne kartą ir pats patyriau!) širšių kūlys! Upėse knibžda "piranhas" — plėšriosios žuvys, puolančios ne tik žmogų, bet ir gyvulius!

Tai tik trupinėlis tų pavojų ir sunkumų, kuriuos sutinka milijonai Brazilijos kaboklų! O jie — dainuoja, švilpauja, šoka, patenkinti gyvenimu, be mažiausio rūpestėlio veiduose. Lėktuvus jie gerai pažįsta ir vadina "passaro de prata" (sidabrinis paukštis). Labai nemėgsta lėktuvų keliamo triukšmo, kuris išbaido "bemte-vi" (pempė) ir "sabia" (lakštingala).

7. Į diplomų įteikimo iškilmes

Gavau kvietimą pasižvalgyti po pietinės Brazilijos plotus, o svarbiausia — dalyvauti plačiai pagarsėjusio universiteto diplomų įteikimo iškilmėse . . .

Išvažiuojant į pietus rytas taip tirštai miglotas, kad sakytum lendi per pilką košę. Tik apie devintą valandą saulė pajėgė prakalti ant Peruibės kalnelių įmigusius tirštus debesis, nuglostyti nesvetingai atrodančius kauburius. Ant vieno kalniūkščio didžiai susikrimtusi ir nusiminusi rasomis ašaroja kelių šimtmečių senumo apleistos koplytėlės siena. Vietiniai pasakoja, kad tenai piktų indėnų strėlėmis buvę nužudyti penki krikščionybės apaštalai . . .

Tai buvo seniai, prieš keletą šimtmečių, gal dar prieš palaimintojo jėzuito Anšietos atkeliavimą į Itanhaem ir Peruibės apylinkes.

Važiuojant per vieną kalnų gaubiamą klonį, krapnoja smulkus lietus. Tai nėra paprastas lietus: šioje vietoje lyja 365 dienas per metus. Peruibės apylinkės plačiai žinomos ir už Brazilijos ribų: čia gausu radioaktyvaus purvo, kuris turi gydomos galios reumatizmui. Šio rašinio autorius tai yra pats išmėginęs!

Tirpsta valandos, tirpsta iš akių kalnai, kloniai, miškeliai ir vis tolstame nuo vandenyno. Artėjant prie Paranos valstijos smarkiai nukrypstam į Vidurio Braziliją. Prieš akis klostosi viliojančios lygumos, tik šen ten retai sutinkamas kalniūkštis. Pamario aukštų kalnų grandinė liko toli užpakalyje, ir klimatas pastebimai keičiasi — tampa sausesnis, kontinentalus, panašesnis į Italijos šiaurės. Abiem estrados pusėm išsiklosto patrauklūs eukaliptų ir pineirų sodinimai (pinheiro — Paranos pušis). Dešinėje estrados pusėje, netolimoje aukštumėlėje, baltuoja patrauklus dvarelis. Tai prieš keletą metų mirusio didelio lietuvybės veikėjo a.a. inž. Zenono Bačelio dukros Neringos "fazenda", ištekėjusios už brazilo . . .

Toliau išsiklosto sojos, kukurūzų ir kitokių pasėlių neapžvelgiami plotai. Ryškėja didėjančių sausrų ženklai. Dažnėja sunykę, sudžiūvę pasėliai, nuvytę miškeliai. Ypač skaudžiai nubausti didžiausi kavos dvarai! Neapmatomais plotais medžiai barkšo sausais stagarais, lyg išskleistomis rankomis, maldaudami dangų lašelio lietaus! Graudu stebėti negailestingos saulės nubaustus didžiausius plotus, nusidriekiančius per šimtus kilometrų!

Taip pat ir šiose apylinkėse sutinkami žmonės — apsiblausę, be mažiausio entuziazmo, be brazilams charakteringai įprasto nuotaikingumo. Paniurę. Sukumpę. Graudžiai apžvelgia savo pasėlius, mirštančius laukus! Jie kelia savo sausas, kaulėtas rankas ir liūdnas akis į žydrąjį dangų, kuris negailestingai plieskia ugnimi ir . . . gamtos mirtimi! Derlingiausi laukai, puikiausi tropiniai miškai miršta, nesulaukdami vandens lašelio, pačiame lietų laikotarpyje! Rugsėjo-vasario mėnesiais! Milijonai tonų javų derliaus, milijonai kavos maišų žūsta. Žmogus čia pasijunta menkas, silpnas, bejėgis su visa savo žmogiška išmone, žinojimu ir mokslais! Galvoju apie irigacijos ministerio fiasco, su visais jo "specialiais" užtikrintai lietų iššaukiančiais malūnsparniais.

Trinu akis ir stebiuosi: ne, nesapnuoju! Kairėje estrados pusėje, tarp neapmatomų lygumų dunkso lietuviškas piliakalnis! Tolumoje pastebiu dar vieną ir dar . . . Sakytum, kaip sapne! Tikriausiai lietuviški! Štai, šitas arčiausiai — Laukakalnis, anas — Pasudonės! Tolumoje dunkso dar keletas. Ir . . . niekas nežino, kas ir kada juos supylė! (Jeigu tikrai supylė?) Gal tai tik gamtos pokštas, nostalgiškom lietuvio akim apdumti, kurios visada bei visur jieško ir iki paskutinio užsimerkimo jieškos tėvynės laukų panašumo . . .

Artėjant prie Kurityboš miesto (Paranos valstijos sostinės), dešinėje pusėje, žemoje plokštikalnėje, dideliu plotu susmigusi vadinamoji "Vila Velha". Kaip bežiūrėtum, atrodo, kad tai kadaise buvusio didelio miesto likučiai — griuvėsiai. Aišku, nežinomo, senovinio miesto! Milžiniškų pastatų pamatai, apirusios sienos, kai kurios labai aukštos. Ir niekas nieko nežino — ar čia kada nors ir kokių žmonių gyventa?! O gal ir čia tik keisti, nesuprantami gamtos pokštai? Gal panašiai, kaip su tais "lietuviškais" piliakalniais? Sunku suprasti, nors ilgokai gremži pakaušį, stebiesi ir tylėdamas linguoji galvą . . .

8. Lenkų kolonistai

Ilga kelionė įvargina nugarkaulį, nutirpsta kojos. Būtinai Kurityboje reikia pailsėti ir sukrimsti lenkiškus pietus. Čia lenkų kolonistų gyvena jau bent kelinta karta. Jie turi ir savo lenkišką vyskupą. Čia nuo senų laikų gyvena ir dabartinio popiežiaus giminaitis Waidyla. Lietuvių dar prieškariniais laikais čia buvau sutikęs vieną kitą šeimą, bet tai buvo prieš pusę šimtmečio, dabar . . . bus ištirpę, asimiliavęsi . . . juk, kaip tas kanadietis leitenantas Vytautas prieš 40 metų sakė: "Šiur! Negi šimtą metų būsi lietuvis!" Ir taip, srauniai tekančio laiko sąvartose, užutekiuose ir išsiliejimuose, skaidosi, tripsta ir "išgaruoja" lietuviškieji lašeliai! Kitaip nebus, nors Jeremijo raudomis šauktum . . .

(Bus daugiau)

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Mylimai mamai
A†A
URŠULEI PALIULIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos sūnui VLADUI, JONUI Lietuvoje, dukterim – ONUTEI ir URŠULEI, vaikaičiam ir provaikaičiam, visiem giminėm ir artimiesiem –

Č. A. Pažerūnų šeima *A. V. Ramanauskai*
I. V. Biskių šeima *J. K. Liutkai*

A†A
agronomui JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

jo žmoną ALDONĄ, dukrą RAMINTĄ su šeima, sūnų GIEDRIŲ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

T. A. Sekoniai
M. V. Vaitkai

PADĖKA
1986 metų rugpjūčio 30 dieną mirė
a. a. EMILIJA BARTKUVIENĖ.

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos Tėvams pranciškonams už ligonės lankymą ligos metu, o jai mirus — už maldas laidotuvių koplyčioje, šv. Mišias šventovėje ir palydėjimą į kapines.

Ačiū kun. Alf. Grausliui už jautrų pamokslą per laidotuvių šv. Mišias ir solistei L. Marcinkutei už giedojimą bei vargonavimą.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems velionės draugams ir pažįstamiems, kurie rūpinosi ja ilgos ligos metu namuose, lankė ją ligoninėje, jai mirus dalyvavo laidotuvėse, užprašė už jos vėlę šv. Mišias ir atsiuntė gėles.

Visiems nuoširdžiai dėkingi –

Testamento vykdytojai

PADĖKA
A†A
URŠULEI PETKŪNIENĖ,

mylima mamytė, uošvė, senelė ir prosenelė, mirė 1986 m. rugpjūčio 31 d., sulaukusi 105 metų amžiaus. Palaidota rugsėjo 4 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje šalia prieš 13 metų mirusio sūnaus Alekso, marčios Marijos.

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas koplyčioje kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM ir kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už šv. Mišias — klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, prel. J. Tadarauskui, kun. L. Januškai, OFM, už jautrų pamokslą — kun. Alf. Griausliui.

Dėkojame tretininkėms už atsisveikinimą, sol. L. Marcinkutei už vargonavimą, smuikininkei R. Bankienei už gedulinę palydą, S. Jokubaičiui už atsisveikinimo žodį kapinėse.

Dėkojame velionės karsto nešėjams, visiems atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautą žodžiu, raštu per spaudą, palydėjusiems į amžino poilsio vietą — šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Dėkojame p. Stanulienei už skanius pietus ir ponioms už pyragus.

A. a. velionė sirgo šešerius metus. Esame dėkingi dr. A. Pacevičiui už rūpestingą jos lankymą. Dėkojame abiejų parapijų kunigams, tretininkams ir visiems, kurie uoliai lankė ir guodė ligonę.

Visiems nuoširdžiai dėkingi likę giliame liūdesyje –

Dukra Elena ir vyras Kuzmickai,
sūnus Juozas su šeima

Mūsų mielam bičiuliui
A†A
JUOZUI BERSĖNUI
amžinybėn persikėlus,

jo žmoną ELENĄ, dukras – ZITĄ, SIGITĄ ir sūnų EUGENIJŲ su žmona bei kitus šeimos artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

J. J. Daugėlai *P. Svilas*
J. Lekas *J. Mockaitis*

PADĖKA
Mirus mūsų mylimai mamytei ir močiutei
PRANEI SIMINKEVIČIENEI
1986 metų liepos 18 dieną

gilią padėką reiškiame kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už nuolatinį lankymą ligos metu, teikusiam dvasinę paguodą ir paskutinį patarnavimą.

Nuoširdžiai dėkojame: Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir visiems kunigams už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišiose ir palydėjimą į kapines, sol. Vaciui Verikaičiui už vargonavimą koplyčioje ir giedojimą šventovėje.

Esame dėkingi visiems atsilankiusiems į laidotuvių namus, užprašiusiems gausias Mišias, išpuošusiems velionės karstą gražiomis gėlėmis, pareikštas užuojautas asmeniškai, raštu ar per spaudą, aukojusiems velionės atminimui "Tėviškės žiburiams".

Dėkojame nešusiems velionės karstą, atvykusiems iš arti ir toli palydėti velionės į amžino poilsio vietą – Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Nuoširdus ačiū B. Stanulienei už rūpestingai paruoštus pusryčius, mieloms draugėms – už pyragus.

Jūsų visų buvimas su mumis sunkiose atsiskyrimo valandose liks ilgai neužmirštamas mūsų širdyse.

Visiems nuoširdžiai dėkingi velionės liūdintys –

duktė Prima, sūnus Vitas, žentas Bronius,
vaikaičiai – Linas su šeima,
Ramūnas su šeima ir Alvydas

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Vakaronėje su Lietuvos garbės konsulu Klivlande. Iš kairės: dr. E. Lenkauskas, A. Kleizienė, kun. G. Kijauskas, SJ, M. Lenkauskienė, konsulas V. Kleiza, JAV LB Klivlando apylinkės pirm. J. Čyvas Nuotr. V. Bacevičiaus

Kliūtys mūsų santykiuose su lenkais

ALGIMANTAS GURECKAS

Daugeliu straipsnių ir laiškų spaudoje Jonas Prunskis teigia, kad Lietuvai jau nebegresia lenkų pavojus ("TŽ" 1986 m. 31-32 nr., Lietuvos ateitis ir lenkai). Lietuvių nepasitikėjimas lenkais esąs be pagrindo, todėl nesą kliūčių su jais bendradarbiauti prieš bendrą priešą, kuris laiko pavergęs mūsų kraštus.

Be abejonės, tai pageidautinas tikslas. Glaudi visų sovietų pavergtų tautų sąjunga būtų paveiki priemonė siekiant išsivadavimo, tad reikia sveikinti visas pastangas išspręsti senus ginčus ir išlyginti tų tautų tarpusavio santykius. Gaila tik, kad J. Prunskio lenkų nusistatymų įvertinimas yra nerealus, ir todėl jo siūlomas kelias neveda į siekiamą tikslą. Neužtenka paskelbti, jog mūsų problemos su lenkais jau išspręstos ar pačios išsisprendė, kai iš tikro jų sprendimui dar reikia daug pastangų.

Tiesa, reikia pripažinti, jog lenkų nusistatymas lietuvių atžvilgiu keičiasi. Keturios Lenkijos pogrindžio organizacijos 1984 m. gruodžio 16 d. paskelbė bendrą pasiūlymą lietuviams, gudams ir ukrainiečiams, kuriame jos kviečia laikytis dabartinių Lenkijos-Ukrainos, Lenkijos-Gudijos ir Lenkijos-Lietuvos sienų. Tuo būdu būtų pašalinta didžiausia kliūtis tų tautų santykių išlyginimui. Panašų pareiškimą išeivijoj paskelbė lenkų socio-politinis sąjūdis "Pomost". Nors dabartinės Lenkijos rytinės sienos neišsprendžia visų mums rūpimų svarbių klausimų (jos paneigia Lietuvos teises į jokia sutartimi nepakeistą senąją istorinę jos sieną su Lenkija ir palieka Lenkijai lietuvišką Seinų-Punsko kraštą), vis dėlto jas priimdami lenkai atsisako Vilniaus ir tuo būdu pašalina pagrindinę konflikto priežastį. Lenkų pogrindžio spaudos pasisakymai rodo, kad dauguma svarbiųjų kovojančios Lenkijos organizacijų pritaria tokiam sprendimui.

Tačiau iš kitos pusės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir įvairių kraštų bendruomenių prašymai priskirti Vilniaus arkivyskupiją bažnytinei Lietuvos teritorijai susidūrė su stipriu ir netikėtu Vatikano kurijos pasipriešinimu. Aišku, tai nenutiko be Lenkijos hierarchijos žinios ir pritarimo. Matyt šis lietuvių-lenkų santykių išlyginimui būtinas pasiūlymas jai labai užkliuvo. Lenkijos Katalikų Bendrija ir jai artimi lenkų visuomenės sluoksniai vis dar priešingi dabartinėms Lenkijos rytinėms sienoms ir stengiasi išlaikyti lenkų pretenzijas į tarpukario laikotarpiu Lenkijos valdytas lietuvių, gudų ir ukrainiečių žemes. Žinant K. Bendrijos įtaką lenkų tautai, dar per anksti džiaugtis, kad lietuvių konfliktas su lenkais esąs baigtas ir Lietuvai jau nebegresiąs lenkų pavojus. Niekas netikėtų sovietų įtaigojimams, kad išsivadavusi Lenkija būtų Lietuvai pavojinga, jei tam nebūtų aiškiai matomo realaus pagrindo. Niekas juk netiki panašiai sovietų propagandai, gąsdinančiai lietuvius vokiečių pavojumi.

Lietuvių konfliktas su lenkais gali būti išspręstas, bet tam nepadės ginčijamų klausimų ignoravimas. Juos sprendžiant reikia kalbėtis su lenkais, užmegzti santykius ir bendradarbiauti su tais, kurie pripažįsta Vilnių Lietuvai, bet būti atsargiems ir nesidėti su tais, kurie tokio pripažinimo vengia ar jį atmeta. Kertinis klausimas yra lenkų nusistatymas Vilniaus atžvilgiu. Mūsų santykiai su jais negalės būti išlyginti, kol Vilniaus arkivyskupija nebus priskirta Lietuvai ir kol įtakingi Lenkijos K. Bendrijos ir lenkų visuomenės sluoksniai žiūrės į Vilnių kaip į neteisingai ar neteisėtai nuo Lenkijos atplėštą miestą.

J. Prunskis siūlo dabar bendradarbiauti su lenkais prieš bendrą priešą, o jei ateityje išsivadavusi Lenkija pultų Lietuvą, gintis nuo jos ginklu, kaip 1920 metais. Su tuo negalima sutikti. Negalima taip ramiai susitaikyti su karo galimybe, nebandant jo iš anksto išvengti. Kiekvieno karo reikia vengti kiek tik įmanoma, bet ypač tokio, kuris baigtųsi neišvengiamu pralaimėjimu. Lenkija turi stiprią, gerai apginkluotą kariuomenę ir pilną diplomatinių santykių tinklą visame pasaulyje. O Lietuva turi tik atstovybę Vašingtone, kitą, susiaurintomis teisėmis, prie Šventojo Sosto, bet neturi jokios karinės jėgos. Išsivadavusiai Lietuvai ją reikės kurti iš nieko. Tad išsivadavimo atveju Lenkija kurį laiką turės milžinišką jėgos persvarą prieš savo rytinius kaimynus. Tai ne 1918 metų padėtis, kai Lietuva ir Lenkija turėjo tuo pačiu metu iš naujo atkurti savo valstybes ir jų karines pajėgas.

Kritišku išsivadavimo metu Gudija Lietuvai jokio pavojaus nesudarys, nes jos padėtis bus dar blogesnė. Savo kalba, kultūra ir net vardu baltarusiai-gudai yra artimi rusams. Dabar dar stipriai aprusinti, su miglota tautine sąmone, be karinės jėgos ir politinių ryšių gudai vargiai net ir geriausiu atveju galėtų patys išsivaduoti be kurios nors pašalinės jėgos pagalbos. Lenkai planuoja tuo gudų silpnumu pasinaudoti. Tad Lietuvai gudai gali būti pavojingi tik kaip lenkų sąjungininkai ar jų įrankis.

Tarptautiniuose santykiuose, kaip ir šachmatuose, būtina pramatyti bent kelis ėjimus į priekį. Stebimės amerikiečių ir anglų trumparegiškumu, kai jie Antrojo pasaulinio karo metu tik žiūrėjo kaip kuo greičiau sutriuškinti nacinę Vokietiją, o visas kitas problemas atidėjo po karo. O rusai jau karo metu ruošėsi Vokietijos žlugimo atveju užpildyti pramatomą jėgos tuštumą Europos viduryje. Matome kas iš to išėjo. Tad ir mes turėtume žiūrėti į priekį ir stengtis pramatyti kokie gali susidaryti jėgų santykiai Vidurio ir Rytų Europoj, jei žlugtų sovietinės imperijos galybė ir ateitų išsivadavimo valanda. Mokomės iš praeities. Mūsų patirtis su lenkais rodo, kad jais negalime pasitikėti. Esame silpnesnioji šalis, tad mums ypač svarbu būti atsargiems ir apdairiems.

Lietuvių tauta tėvynėje sunkiai ir atkakliai kovoja už laisvę ir nepriklausomybę ne tam, kad išsivadavusi iš sovietinės okupacijos pakliūtų lenkų valdžion. Nėra prasmės lyginti lenkų okupaciją su Stalino teroro siautėjimu. Aišku, lenkai jam neprilygo, bet ar tai jų okupaciją pateisina?

Lietuvių santykius su lenkais Vilniuje ypač apkartino 1944 m. vasaros įvykiai, kai po sunkių kautynių liepos 13 d. Vilnių užėmė sovietų armija ir prie jos prisijungę lenkų "Armia Krajowa" daliniai. Tik įžengę į Vilnių lenkų kariai ėjo iš namo į namą, tikrindami gyventojus ir jieškodami lietuvių. Kiekvienam liepdavo kalbėti lenkiškai "Tėve mūsų". Kas nemokėjo ar kalbėjo lietuvišku akcentu, tą čia pat žudė su visa jo šeima. Nors ir labai skubėdami, visų lietuvių Vilniuje iššudyti vis dėlto nesuspėjo, nes tos dienos popietėj gen. Černiachovskio įsakymu sovietai lenkų karius nuginklavo ir išvežė. Tačiau daugelyje Vilniaus apylinkių miestelių "Armia Krajowa" taip pat iššudė visus lietuvius. Net Joniškyje (Švenčionių aps., dabar Molėtų rajone), kuris 1923-1939 m. buvo anapus demarkacinės linijos, laisvoje Lietuvos dalyje, lenkai įvykdė lietuvių žudynes. Šios masinės žudynės visiškai sužlugdė Vilniaus lietuvių santykius su lenkais, ir jie liko vieni kitiems pikti bei priešiški iki šių dienų. Šiuo metu Vilniuje kalbant apie lietuvių santykius su lenkais, lietuvių nusistatymas yra visai aiškus: "Jei grįžtų lenkų okupacija, tai geriau tegul viskas pasilieka taip, kaip yra".

Mes lenkams nekeršysim, nežiūrėdami kas iš jų kaltas ir kas ne. Tarp vokiečių ir lenkų iš abiejų pusių dar daugiau kraujo buvo pralieta, o jie vis dėlto siekia santaikos. Lenkai yra Lietuvos kaimynai, tad mums reikės ir toliau šalia jų gyventi bei jieškoti kelių kaip išlyginti su jais mūsų santykius. To siekiant betgi būtų neteisinga nekreipti dėmesio į savo tautos teises ir gyvybinius jos interesus. Dabar kovojančios Lenkijos pogrindžio pareiškimai ir jos spaudos pasisakymai sudaro pagrindą dialogui. Tad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra užmezgusi ryšius su pora lenkų pogrindžio organizacijų ir jau keli metai vyksta susirašinėjimas bei pasikeitimas nuomonėmis, kurio atskirų ištraukų buvo paskelbta lenkų pogrindžio spaudoje. Su lenkais kalbėtis yra būtina kaip tik dėl to, kad jie yra pavojingi, nes tikrai nieko neišspręsim užsitvėrę nuo jų neperžengiama siena. Jei išgautume Vilniaus pripažinimą Lietuvai ne tik iš lenkų pogrindžio, bet ir Vilniaus arkivyskupijos priskyrimą bažnytinei Lietuvos provincijai iš Šventojo Sosto, galėtume tikėtis Lenkijos Katalikų Bendrijos ir jos hierarchijos susitaikymo su Vilniaus priklausomybe Lietuvai. Toks susitaikymas savo ruožtu padėtų lenkų visuomenei pagaliau priimti dabartines Lenkijos rytines sienas, išlyginti santykius su lietuviais, ukrainiečiais ir gudais. Tada, užsitikrinus, kad vienos okupacijos nepakeis kita, susidarytų sąlygos J. Prunskio siūlomam bendradarbiavimui su lenkais, siekiant visų sovietų pavergtų tautų išsivadavimo.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Žuvo neatsitiktinai

Britų radijas apie kunigo Juozo Zdebskio žuvimą

Kunigo Juozo Zdebskio, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto nario steigėjo, žuvimas automobilio nelaimėje šiemet vasario 5-ją nuo pat pradžios kėlė įtarimą. Anksčiau kiti žymūs Lietuvos kunigai tapo smurto aukomis ir du kiti to paties katalikų komiteto nariai buvo nuteisti dešimties metų lagerio bausmėmis.

Neseniai išsamų straipsnį apie kunigo Zdebskio tragišką mirtį paskelbė Britanijos BBC einamųjų reikalų tyrimo ir informacijos skyrius. Straipsnio autorė Marite Sapiets, baltiečių klausimų specialistė, rašo:

Automobilio nelaimė, kurioje žuvo gerai žinomas Lietuvos kunigas Juozas Zdebskis, naujausiame "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" numeryje apibūdinama kaip "rūpestingai suplanuotas ir įvykdytas smurtas". Visas "Kronikos" 70-sis numeris skirtas kunigui Zdebskiui, "uoliam Kristaus meilės apaštalui ir ištikimam tautos sūnui". Jis teigia, kad jo mirtis nebuvo atsitiktinė.

Saugumas ne kartą į jį kėsinosi ir jam grasino. 1974 m. du nežinomi automobiliai mėgino jo automobilį nuvaryti nuo kelio. 1980 m. jis buvo paslaptingai cheminėmis medžiagomis apdegintas savo automobilyje.

Toliau BBC tyrimo ir informacijos skyriaus bendradarbė pažymi, kad pastaraisiais metais daugiau veiklių Lietuvos kunigų buvo nužudyti, kitiems buvo grasinama mirtimi. Žinomiausias toks atvejis, kai 1981 m. kunigas Bronius Laurinavičius, Lietuvos Helsinkio grupės narys, buvo nežinomų užpuolikų pastumtas po sunkvežimiu. Pernai kitas katalikų komiteto narys — kunigas Vaclovas Stakėnas, kuris buvo panašiai užpultas, kaip Lenkijoje nužudytasis kunigas Popieluška, išliko gyvas.

Kunigo Zdebskio mirties dieną valdžia, atrodo, buvo gerai pasirengusi "nelaimei". Buvo išjungtas Rudaminos klebonijos telefonas, kad būtų sunkiau painformuoti draugus. Buvo trukdoma atsiimti kunigo Zdebskio lavoną bei jo asmeninius daiktus. Tik po penkių dienų televizijos laidoje buvo pranešta, kad kunigui Zdebskiui priklausantis automobilis įvažiavo kairėn kelio pusėn ir susidūrė su pienvežiu. Trys keleiviai, įskaitant Zdebskį, žuvo. Pienvežio vairuotojo pavardė nebuvo nurodoma. Išlikęs gyvas ketvirtasis keleivis Ronaldas Žemaitis savo pareiškimuose pats sau prieštaravo ir išėjęs iš ligoninės per rajono laikraštį padėkojo už gydymą, girdamas sovietinę tautų draugystę.

Marite Sapiets pastebi, kad "Kronikoje" aprašytos kunigo Zdebskio laidotuvės Rudaminoje vasario 10 dieną aiškiai parodė velionies ir katalikų komiteto reikšmę Lietuvos visuomenei ir K. Bendrijai. Du vyskupai, apie 100 kunigų, nesuskaičiuojama minia tikinčiųjų, kurios didesnę dalį sudarė jaunimas, palydėjo velionį į kapus. **Lmb.**

Sovietinėje mokykloje

Moksleivių tėvų skundas švietimo vadovybei, paskelbtas "LKB kronikos" 68 numeryje

LTSR Švietimo Ministerijai
Klaipėdos raj. Gargždų m. moksleivių tėvų ir artimųjų

PAREIŠKIMAS

Mes, moksleivių tėvai, senoliai ir artimieji, kreipiamės į Jus su labai opiu klausimu.

Šių metų vasario 16 d. Gargždų I-os vid. mokyklos direktorius JACIKAS pasišaukė IV klasės moksleivį Saulių LINCEVIČIŲ ir ėmė klausinėti, kas iš mokyklos eina į bažnyčią. Direktorius iš sudaryto sąrašo skaitė pavardes ir klausė mokinį, kas eina į bažnyčią. Dalį vaikas patvirtino.

S. UNGEVIČIUS pasisakė draugams apie pokalbį su direktoriumi. Apie sudarytą sąrašą sužinojo mūsų vaikai, o iš jų ir mes. Toks direktoriaus elgesys mus labai sukrėtė — jis ruošiasi persekioti mūsų vaikus už bažnyčios lankymą per klasių auklėtojus ir kitokiais būdais.

Prieš tokį direktoriaus elgesį mes griežčiausiai protestuojame. Taip pat reikalaujame konstitucijos garantuojamos sąžinės laisvės sau bei savo vaikams ir mūsų teisių gerbimo auklėjimo srityje.

Direktorius jau mažus vaikus moko išdavinėti savo draugus ir kelti tarpusavio nesantaiką, kai visur skelbiama draugystė.

Direktorius turėjo pasimokyti iš šių metų sausio 16 d. įvykių, kai du, neseniai buvę šios mokyklos auklėtiniai, apiplėšdami savo auklėtojų sandėlį, patys sudegė, o jų padėjėjas prisistatė milicijai. Tai buvo kaip tik tokie, kurie išpildė direktoriaus norą — nebelankė bažnyčios. Matyt, jis nori ir mūsų vaikus tokiais padaryti.

Rajono Liaudies švietimo skyriaus vedėjas KLIZAS šių metų vasario 14 d. "Bangoje" rašė: "Dažnai atokvėpio valandėlėmis atvirai kalbamės su mokytojais, kurie mokyklai pašventė ne vieną savo gyvenimo dešimtmetį, tačiau nuogąstauja, kad vyresnieji moksleiviai kažkokie nesuprantami, įžūlūs, negerbia mokytojų. Tai pasakytina ne apie visus mokinius, bet apie tuos, kurie suteikia daugiausia rūpesčių mokyklai, tuos, kurie svarstomi įvairiose nepilnamečių instancijose, o norimų rezultatų kaip nėra, taip nėra." Jiems išauklėti jis siūlo "pažvelgti į literatūrinio herojaus paveikslą..." Ką bepadės fantastiniai herojai, jei nepadeda rimtesnės konkrečios priemonės? Tai yra kaip tik tokie, kurie nebejaučia atsakomybės prieš aukštesnį autoritetą, nes yra ateistiškai išauklėti. To nepadarys mūsų į Dievą tikintys vaikai — faktai įtikina. O direktoriaus ir mokytojų antireliginė propaganda, tikinčiųjų vaikų nuolatiniai pašiepimai nori mūsų vaikus paversti niekam tikusiais. Todėl Jus prašome perspėti direktorių ir mokytojus dėl religijos nepersekioti mūsų vaikų ir nesikišti į mūsų pareigas.

Pasirašė 300 asmenų
1984. II. 19

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTos ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą. Aukas ar palikimus siųskime:

Tautos fondo Toronto apylinkės atstovybė
(Lithuanian National Foundation Inc.)
53 Armadale Ave., Toronto, Ont. M6S 3W9

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Latvaitė, dalyvavusi su savo draugais Juodojo kaspino demonstracijoje Toronte 1986 m. rugpjūčio 23 d. Nuotr. St. Dabkaus

A†A

JUOZUI BERSĖNUI

mirus,

jo žmonai ELENAI, sūnui EUGENIJUI su šeima, dukroms ZITAI ir SIGITAI – buvusioms Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkėms gilią užuojautą reiškia –

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

Kanados lietuvių fondo

pirmūnui

A†A

JUOZUI BERSĖNUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą valdybos nariui sūnui EUGENIJUI, žmonai ELENAI, dukroms – ZITAI, SIGITAI, broliui PRANUI bei kitiems giminėms –

Kanados lietuvių fondo taryba

A†A
JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

mielai ALDONAI dukrai RAMINTAI su šeima, sūnui GIEDRIUI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Toronto Lietuvių namų dainos vienetas ir vieneto krikšto mama

A†A
LEONUI PALČIAUSKUI
iškeliavus amžinybėn,

jo dukrai BIRUTEI, sūnui ALFONSUI, jų šeimoms ir visiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą –

J. Lelis
B. Febbo
L. R. Brakai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NUSKENDO IR LIETUVIŲ

Valiaus Valdaičio pranešimą apie nelaimę Juodojoje jūroje rugsėjo 13 d. laidoje paskelbė "Komjaunimo tiesa". Pranešime pateikiama žinių apie toj jūroj rugpjūčio 31 d. naktį nuskendusį keleivinį laivą "Admirolas Nachimovas". V. Valdaitis rašo: "Keleivių tarpe buvo šešiasdešimt žmonių iš mūsų respublikos. Deja, į namus sugrįžo tik 35..." V. Valdaitis ilgokai rašo apie Edmundą ir Eglę, kuriuos laivų susidūrimas užklupo kavinėje. Jiedu nuo skęstančio laivo denio patys šoko jūron. Eglę Edmundas įkėlė į kitų jau anksčiau surastą gelbėjimosi plaustą, padėjęs plaustą pasiekti ir kitiems. Tik vėliau paaiškėja, kad Edmundas Priven su žmona Egle į laivą buvo atvykęs iš Kapsuku pavadintos Marijampolės. Ekskursinei jų grupei vadovavo taip pat gyva išlikusi Lidija Kulikauskienė-Akimenko. Ne vieną gyvybę išgelbėjo ir suvalkietis Vytautas Šiaurys. Išsigelbėjęs kaunietis Alfredas Balaišis nusiskundžia, kad "Admirolo Nachimovo" laive niekas keleivių nesupažindino su gelbėjimosi procedūra, netgi neparodė, kur sudėtos gelbėjimosi liemenės, ratai, kur yra valtys. Skaudi tragedija ištiko jauną Aušrelės ir Artūro Gurevičių šeimą iš Šakių. Jiedu išsiskyrė vandenyje. Artūras, 24 metų amžiaus, pasiekęs krantą, ilgai jieškojo 23 metų amžiaus Aušrelės. Manydamas, kad ji su kitais išsigelbėjusiais grįžo namo, Artūras nuskubėjo į Šakius ir ten iš tėvų sužinojo, kad Aušrelė negrįžo, t.y. liko Juodojoje jūroje. Toliau V. Valdaitis prasitaria, kad su laivu nuskendo ir gelbėjimosi valtys, kurios, jūreivių žodžiais tariant, buvo užrūdijusios. Į gelbėjimo darbų štabą Novorosijske buvo nusiųsta ir Lietuvos delegacija. Norima ištraukti visus nuskendusius. Laivo svorio prislėgtas kajutes bando atverti 230 narų.

SUGRĮŽĖLIS ŽOROMSKIS

Leonas Braziulis "Tiesos" skaitytojus su iš Niujorko grįžusiu dail. Kazimieru Žoromskiu supažindina rugpjūčio 23 d. laidoje. Ilgokame reportaže cituojami kai kurie sugrįžėlio pareiškimai apie ankstesnius apsilankymus su pora naujų sakinių: "Sugrįžau į Lietuvą visam laikui. Sugrįžau po daugelio metų, praleistų svetur..." Sugrįžėlis džiaugiasi asfaltuotais greitkeliais, daugiaaukščiais Vilniaus kvartalais, Panevėžiu, kur jam 1936 m. teko baigti gimnaziją. Tada Panevėžys turėjo tik 20.000 gyventojų, o dabar jų yra šešeriopai daugiau. K. Žoromskis gėrisi ištaigingu teatru, viešbučiu, kavinėmis ir paduotuvėmis, išstūmusiomis šiukšliną turgavietę. K. Žoromskiui dar didesnių greitkelių, ištaigingesnių teatrų bei puošnesnių kavinių teko matyti ir užsienyje. Tai liudija L. Braziulio pateikiamos ištraukos iš tūkstantį puslapių turinčios knygos "Tarptautinė asmenų registracija", kurią 1985 m. Anglijoje išleido tarptautinis Kembridžo (Cambridge) biografijų centras, vieną puslapį paskirdamas dail. K. Žoromskiui bei jo kūrybai. Ištraukose minima Austrija, Italija, Prancūzija, Ispanija ir netgi Kolumbija, kol pagaliau buvo atsidurta Čikagoje ir Niujorke. Reportažo autorius L. Braziulis, pavežiojęs K. Žoromskį po platųjį pasaulį, jo lūpoms priskiria propagandisto plunksna nudailintus žodžius: "Pagaliau aš namuose, toli nuo pabodusios svetimos padangės, nuo slogių mūsų pokarinės išeivijos rietenų, apkalbų, įtarinėjimų ir kerštingo įtūžio prieš tuos, kurie palaiko ryšius su gimtuoju kraštu, pritaria jo šiandieniniams žingsniams. Sugrįžęs į Lietuvą, jaučiuosi atsistojęs ant savo žemės, kurios taip pasigesdavau per tuos ilgus dešimtmečius..." Reportažą L. Braziulis užbaigia dar saldesne propagandisto pastaba: "Šarma jau nusidabravo dailininko plaukus, bet akyse tebekibirkščiuoja žvalios, jaunatviškos ugnelės. Lyg išlipęs iš audrų aptaršyto laivo, pasiekusio krantą po ilgų ir neramių kelionių, jis vėl tvirtai žengia gimtinės žeme. Žeme, kurios link ėjo 43 metus".

DANGTELIŲ PROBLEMA

Vilnietė darbininkė Apolonija Viliūnienė rugpjūčio 29 d. "Tiesoje" skundžiasi redakcijai: "Visuomet rudeniop, kai tik susitinka kelios moterys, kitos šnekos, rodos, ir nėra: gal kuri turi paskolinti dangtelių. Ar galima stebėtis? Toks mūsų įpratimas nuo seno. Teks apsirūpinti žaliaisiais produktais visai žiemai. Rauginame, marinuojame, pasterizuojame... Manyčiau, kad toks moterų darbštumas, ekonomiškumas ne smerktinas, o atvirkščiai — pagirtinas ir skatinantis bruožas. Tik amžina bėda — trūksta stiklainiams uždaryti dangtelių..." Kai A. Viliūnienė namie pasiskundė seneliui, jis surado ir atidarė sunkią dėžę, pilną masyvių metalinių dangtelių, kurių prieš keletą metų daug buvo parduotuvėse. Klientėms pardavėjos tada aiškino, kad tie dangteliai esą daugkartiniai, kad juos bus galima naudoti ne vieną sykį. A. Viliūnienė pabandė ir nusivylė: hermetizuojanti gumelė buvo susidėvėjusi, visi uždaryti stiklainiai šnypštė. A. Viliūnienė pasakoja: "Taip ir stovi dėžė metalo laužo. Metalas, matyt, geras, nerūdija. Būtų gumos, tie dangteliai gal ir šimtą metų tarnautų. Deja, jos nėra..."

"VALSTIEČIŲ GIRA"

"Gubernijos" nealkoholinių gėrimų ir alaus kombinatas šauliečiams pasiūlė "Valstiečių girą", pagamintą iš miežinio salyklo, paskanintą kmynais, turinčią nemažai vitaminų. "Gubernija", viena seniausių įmonių Šiauliuose, šiemet įžengė į trečiąjį gyvavimo šimtmetį. Nealkoholinių gėrimų gamyba padidinama 49%. Vartotojams patinka iš koncentruotų mandarinų sulčių gaminamas "Auksaspalvis", tonizuojantis gėrimas "Tarchunas", diabetikams skirtas gėrimas "Apelsinas".

V. Kst.

SOFIJA RAKŠTIENĖ, katalikių moterų veikėja Hamiltone, švęsdama 80-jį gimtadienį, gavo Šv. Tėvo palaiminimą iš Romos

Hamilton, Ontario

"GRANDINĖLĖS" KONCERTAS. Hamiltonan atvyksta 35 šokėjai ir 8 muzikantai, vadovaujami L. A. Sagių ir muzikės R. Kliorienės, kurie duos įdomų, visai naujos programos koncertą. Todėl visi esate kviečiami praleisti spalio 19 d. popietę su lietuvišku šokančiu jaunimu. Koncertas įvyks gražioje Westdale gimnazijos salėje (700 Main St., W.). Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre arba koncerto dieną prie įėjimo. Kaina — $7 ir $6, vaikams iki 12 metų amžiaus nemokamas, o moksleiviams — tik $3. Tad visi spalio 19 d., 3 v.p.p., į šį didingą "Grandinėlės" koncertą. Visais koncerto reikalais skambinti tel. 549-5372. Koncertą globoja KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus komitetas. **J. P.**

"GYVATARO" vaikų ir jaunių grupės pradėjo 1986 m. rudens darbo sezoną rugsėjo 24 d. Repeticijos ir toliau vyks trečiadieniais Jaunimo centre ir Aušros Vartų parapijos salėje 6 v.v. Su vaikų grupe dirba Vida Beniušienė. Jauniams vadovauja Jolanta Jokūbynaitė. Studentų grupė dirbo pastoviai per vasarą, nes ruošiasi dalyvauti Lietuvių dienose Montrealyje. Su studentais dirba G. Breichmanienė ir Elytė Rukšėnaitė. Į visas grupes priimami nauji šokėjai. Tėvai prašomi kreiptis į mokytojus. **G. I.**

A. a. JONUI MAČIUI, kūrėjui-savanoriui ir šauliui iškeliavus į amžinybę, reikšdami užuojautą liudesio valandoje jo sūnui Bernardui, dukrai Onutei, jų šeimoms ir visiems giminėms bei bičiuliams vietoje gėlių paaukojo Tautos fondui: **$30** — Antanas Jankauskas; **$25** — Petras ir Genovaitė Breichmanai, Stasys ir Sofija Rakščiai; **$20** — Anicetas Povilauskas, Dara ir Albertas Jankūnai, Al. ir Augustė Patamsiai, Jonas Povilauskas; **$15** — Adolfina Petraitienė; **$10** — Bronius ir Ema Milašiai, Aniceta Deksnienė, Antanas Prunskus, Balys ir Regina Pakalniškiai, Jonas Deveikis, Vladas Saulis, Stasys Senkus, Marija Savokaitienė, Aleksas Žulys, Motiejus Jonikas, Jonas Stankus, Zenonas Stonkus, Vitas Vaitkus, Petras Brasas, Reinhard Neske; **$5** — Simas Vyšniauskas.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams tėvynės Lietuvos laisvės reikalams.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

Miami, Florida

RENGIAMA EKSKURSIJA Į ROMĄ į 600 metų Lietuvos krikšto sukakties iškilmes ir į arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikaciją 1987 m. birželio 14-18 d.d. Kelione lėktuvu iš Miami į Romą rūpinasi kun. dr. Vincas Andriuška, kuris per paskutiniuosius 18 metų dirba Miami ir aptarnauja lietuvius. Kas norėtų keliauti į tas iškilmes, tesikreipia į kun. dr. V. Andriušką adresu: Sts. Peter and Paul Church, 900 S. W. 26th Road, Miami, Florida 33129, USA. Tel. (305) 858-2621. Kelionių agentūra jau pradėjo šiuo reikalu rūpintis ir netrukus turėsime smulkesnių informacijų.

Kun. dr. VINCAS ANDRIUŠKA šiais metais švenčia savo auksinę kunigystės sukaktį. Įšventintas kunigu 1936 m. lapkričio 1 d. Lietuvoje, Marijampolėje. Iškilmingos Mišios bus lapkričio 1 d., 2.30 v.p.p., Šv. Petro ir Povilo šventovėje Miami. Pamokslą lietuviškai pasakys vysk. Paulius Baltakis, OFM. Giedos sol. Nerija Linkevičūtė-Kasparienė. Visi dalyviai giedos įprastines giesmes. Parapija ruošia pokylį tą pačią dieną 5.30 v.p.p. parapijos salėje. Dėl rezervacijų skambinti į kleboniją tel. (305) 858-2621. Moterys prašomos pasipuošti tautiniais drabužiais.

Lietuvių komitetas ruošia atskirai nuo parapijos pietus kun. dr. V. Andriuškai pagerbti lapkričio 5, trečiadienį, 1.30 v.p.p., Amerikos piliečių klubo salėje, 3655 N.W., 34th St., Miami. Dėl rezervacijos į lietuvių ruošiamą pokylį skambinti klubo pirmininkei Elenai Jonušienei tel. (305) 893-9677. **Kor.**

London, Ontario

TRIGUBA ŠVENTĖ. Š. m. rugsėjo 14-oji čia buvo triguba šventė: Londono vyskupas John Sherlock vizitavo Šiluvos Marijos parapiją, tą dieną buvo švenčiami kasmetiniai Šiluvos atlaidai, paminėta klebono kun. I. Mikalausko 45 metų kunigystės sukaktis.

Iškilmės pradėtos koncelebracinėmis šv. Mišiomis, kurias aukojo vyskupas ir šeši kunigai. Jis pasakė ir įsidėmėtiną pamokslą. Esą užtenka keletą dienų pažiūrėti televizijos, kad susidarytum nuomonę, kas yra geras gyvenimas. Bet ar toks gyvenimas derinasi su Kristaus nurodytuoju? Vietoj turtų Kristus pasirinko vargingą gyvenimą, vietoj malonumų — kančią. Tokia priešingybė esanti ir jūsų paliktoje tėvynėje Lietuvoje: vadovaujantieji žmonės priešinasi kryžiui, tačiau tikintieji pasirinko ne viliojantį, bet Jėzaus Kristaus nurodytąjį kelią. Ir kun. Mikalauskas pasirinko pasiaukojimo kelią.

Pamaldų metu giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. Ritos Vilienės, o smuiku grojo muz. Regina Bankienė. Aukas nešė parapijai daug nusipelnę Morta ir Petras Jokšai. Petras labai uoliai rūpinasi parapijos gerove, ypač pastatų priežiūra.

Be vyskupo, iš dvasiškių dalyvavo: "TŽ" red. kun. dr. Pr. Gaida, Lietuvos kankinių par. kleb. kun. J. Staškus, tos parapijos kun. K. Kaknevičius, Šv. Kazimiero par. Windsore klebonas kun. K. Simaitis, neseniai įšventintas kun. E. Putrimas ir vyskupą atlydėjęs kurijos kunigas. Į šią šventę atvyko svečių ir iš tolimesnių vietų. Po pamaldų visi buvo pakviesti į parapijos salę vakarienei.

Salėje parapijos tarybos pirm. V. Gudelis pasveikino vyskupą, kunigus ir visus susirinkusius. Paminėjęs, kad čia švenčiama triguba šventė, pasveikino ir sukaktuvininką kun. I. Mikalauską, įteikdamas jam parapijos dovaną. V. Gudelis padėkojo ir šeimininkėms — V. Gudelienei, M. Jakaitienei, M. Jokšienei, A. Petrauskienei, A. Stygienei ir V. Staškūnienei, o taip pat ir pyragus iškepusioms — M. Jokšienei, V. Grigelytei, V. Staškūnienei, S. Šilbajorienei, U. Šiaučiūnienei, O. Švilpienei ir V. Bendoraitienei. E. Petrauskas perdavė Gudelio kalbą angliškai ir supažindino su menine programa. "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės padainavo tris lietuviškas dainas, o muz. R. Bankienė, Vilienės akompanuojama, smuiku atliko porą kūrinių. Po to, vyskupui sukalbėjus maldą, pradėta užkandžiauti.

Kanados ir pasaulio lietuvių katalikų kunigų vienybės vardu sukatuvininką sveikino pirm. kun. J. Staškus. Sveikinimo telegramą atsiuntė pranciškonų provincijolas kun. Placidas Barius, OFM. Viceprovincijolas ir Prisikėlimo par. kleb. kun. A. Simanvičius, OFM, tuo metu buvo išvykęs iš Kanados. "Pašvaistės" choristai ir kiti susirinkusieji klebonui sugiedojo "Ilgiausių metų" ir aukštai jį pakilnojo. Vyskupas stebėjo ir linksmai šypsojosi. Po to klebonas padėkojo ganytojui už jo vizitą ir nuolatinę tėvišką globą, įteikdamas jam Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties medalį. Sukaktuvininkas tarė lietuvišką ačiū dalyvavusiems kunigams, parapijai už dovaną, o taip pat jį sveikinusiems ar prie šventės surengimo prisidėjusiems bei visiems joje dalyvaujantiems.

Pasibaigus oficialiajai daliai, pasipylė nuotaikingos dainos. Iškiliai skambėjo "Pašvaistės" krištoliniai sopranai, kitiems balsams darniai pritariant. Nuotaikingos dainos dar geriau nuteikė susirinkusius. Viena iš maloniausių vakaro staigmenų buvo ta, kad ganyjoas ne tik mus aplankė, bet net tris valandas su mumis pobuvojo! Su šypsena išvykstantis ganytojas buvo palydėtas gausiais ir stipriais plojimais. Ši diena buvo labai maloni prošvaistė pradėjusio snūduriuoti Londono pilkoje kasdienybėje. Didelė padėka pirmoje eilėje priklauso klebonui kun. I. Mikalauskui, kuris neleidžia Londonui užsnūsti. **D. E.**

St. Catharines, Ont.

APYLINKĖS VALDYBA surengė visus savo svarbiausius darbus — tautinius minėjimus. Taip pat atliko visą eilę kitų neeilinių darbų, įskaitant ir rinkimus į KLB krašto tarybą, trijų Baltijos tautų bendrą minėjimą su ekumeniniu pamaldom katedroje. Dabar valdybai beliko lapkričio 9 d. sušaukti visuotinį susirinkimą naujai valdybai rinkti. Reikia tikėtis, kad tai sunkumų nesudarys, jei tautiečiai pagalvos, kad visi turime pabūti valdyboje. Joje pabūti nėra jokių sunkumų, jei dirbama pagal išgales, nesiekiant savo darbais nustebinti.

NAUJAS PAVERGTŲ TAUTŲ vykdomasis komitetas išrinktas gausiame susirinkime rugsėjo 18 d. — pirmininkas — estas Henry Hanilane, vicepirm. — lenkas Adam Kosowsky, sekretorius — čekoslovakas Fred Pejskar. Ši organizacija dirba pastoviai jau 12 metų. Ukrainiečių atstovai dabar bus du: Ben Dolishny, advokatas, atstovaus senajai kartai, o Mike Kobelecky atstovaus jaunimui. Būtina ir lietuviams turėti dar vieną atstovą. **Kor.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION
organizuoja ilgiausias keliones į
LIETUVĄ
Išvykimo datos: spalio 2, gruodžio 26
* * *
EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!
Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.
SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!
Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.
Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.
Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.5%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.25%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.25%		
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.5%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Septyniasdešimtuoju seimu rugpjūčio 14-17 d.d. Wilkes Barre, Pa., veiklos šimto metų sukaktį paminėjo Lietuvių katalikų susivienijimas. Seimui vadovavo centro valdybos vicepirm. F. Katilus. Dalyviai stamboką auką paskyrė Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimui. Atstovauti savo organizacijai Romoje įvyksiančiame minėjime jie įgaliojo dvasios vadą prel. F. Yashką ir centro valdybos pirm. adv. T. E. Macką. Sulaukusieji 80 metų amžiaus buvo atleisti nuo tolimesnio nario mokesčio. Kiekvienas seimo delegatas, išskyrus centro valdybą, dovanų gavo po $50 čekį. Pradedant antrąjį veiklos šimtmetį, seimus nutarta rengti kas treji metai. Sekantis seimas 1989 m. įvyks Floridoje, St. Petersburge. Aklamacijos būdu perrinkta ta pati valdyba, vadovaujama T. E. Macko. Susivienijimo seime dalyvavo Scrantono vysk. James C. Timlin. Pamaldos buvo laikomos Luzernos, Pa., Šv. Onos šventovėje, kurios klebonas prel. F. Yashkas yra Lietuvių katalikų susivienijimo dvasios vadas.

Tarptautinė "Juodojo kaspino" diena demonstracijomis prie Jungtinių Tautų Niujorke paminėta rupgjūčio 23. Demonstracijos susilaukė tik apie 150 dalyvių, kurių eilėse daugiausia buvo ukrainiečių ir lenkų, mažiau estų ir latvių ir mažiausia lietuvių, nors buvo nešama Lietuvos vėliava. Buvo ir spaudos atstovų, kuriuos atviliojo į demonstracijas įsijungę kongresmanai B. Green ir B. Gilman su senatoriumi A. D'Amato. Savo kalbose jie priminė Ribbentropo-Molotovo sutartį, kurią šiandien užmiršo daugelis amerikiečių, nors jos dėka buvo pradėtas II D. karas. Senatorius A. D'Amato susirinkusius supažindino su keliais buvusiais kaliniais, kuriems teko kentėti sovietiniuose lageriuose. Ukrainiečių jaunimo sąjungos pirm. Lozinskis priminė jau 38-rius metus kalinamą Jurijų Šukevičių, kuris buvo suimtas 15 metų amžiaus dėl savo generolo tėvo, vadovavusio antisovietiškai nusiteikusiems kariams. Pasinaudodamas vertėju, kalbėjo ukrainietis N. Mokovas, pabėgęs iš sovietų okupacinės kariuomenės Afganistane. Jis atskleidė tikruosius sovietų kėslus, kuriuos stengiamasi nuslėpti viešumoje.

Algirdas Pužauskas, beveik 10 metų dirbęs "Draugo" pirmo puslapio redaktoriumi, pasitraukė pensijon. Jis yra baigęs Kauno jėzuitų gimnaziją 1940 m. Lankė Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą ir kūno kultūros mokytojų kursus 1940-42 m. Žurnalistikon įsijungė pokario metais, gyvendamas išvietintųjų stovyklose V. Vokietijoje ir Britanijoje 1947-58 m. Atvykęs į JAV, pasirinko profesinį žurnalizmą. Pradžioje redagavo pirmąjį "Naujienų" puslapį, o joms susilpnėjus, perėjo į "Draugą". A. Pužauskas, pardavęs namą Čikagoje, žada persikelti į Vašingtono valstiją, kur gyvena jo sūnūs. "Drauge" rašoma, kad jį pakeis kitas redaktorius, bet redakcijos žmonės pasiges draugiško, nuoširdaus, visiems pasiruošusio padėti Algirdo Pužausko. Tikimasi, kad pensininko dienomis jis taps "Draugo" bendradarbiu.

Australija

Didžiąsias lietuvių kolonijas su nauju repertuaru vėl aplankė "Svajonių" trijulė, kurią sudaro dainininkės Virginija Bruožytė, Birutė Kymantienė su joms akompanuojanti pianistė Zita Prašmutaitė. Joms šį kartą talkon atėjo baritonas Petras Račkauskas, atlikdamas duetus su V. Bruožyte, solo padainuodamas tokias kadaise labai populiarias dainas, kaip A. Kačanausko "Mano gimtinė", S. Šimkaus "Kur bakūžė samanota". "Svajonių" koncertų pelnas yra skiriamas artėjančiam pasauliniam lietuvių jaunimo kongresui Australijoje. "Svajonių" trijulė su savo koncertais aplankys JAV ir Kanados lietuvių kolonijas š. m. pabaigoje.

Sydnėjaus skautų židinys ir Akademinio skautų sąjūdžio skyrius rugpjūčio 3 d. Lietuvių namuose surengė popietę, pakvietęs ps. fil. Gintą Viliūnaitę papasakoti savo įspūdžius iš viešnagės okupuotoje Lietuvoje. Ji ten yra lankiusi šešias savaites trukusius lietuvių kalbos kursus. Savo įspūdžiams buvo pasirinkusi paskaitos formą, kurioje atskleidė kursantų ir lektorių nuotaikas, susipažinimą su kai kuriomis institucijomis, apsilankymą kitose Lietuvos vietovėse. Lietuvių namų salėje G. Viliūnaitė buvo surengusi iš Lietuvos atsivežtų suvenyrų parodėlę — monografijų, žodynų, audinių, Vilniaus verbų. Du albumai buvo užpildyti kursuose ir išvykose darytomis nuotraukomis.

Sydnėjaus lietuvių moterų socialinės globos draugija, vadovaujama pirm. Vidos Kabalienės, yra įsteigusi Lietuvių sodybą seneliams. Metiniame susirinkime liepos 27 d. buvo pasidžiaugta jau užbaigtais didžiaisiais Lietuvių sodybos darbais. 1986 m. pradžioje ten buvo pastatytas E. Lašaičio pagamintas lietuviškas koplytstulpis sodybos sodelyje. Jį planuojama pašventinti š. m. pabaigoje. Gražia tradicija yra tapusios gegužinės pamaldos, į kurias atsilanko ne tik sodybiečiai, bet ir kiti lietuviai net iš tolimų vietovių. Sodybos gyventojai, gražiai bendradarbiaudami, sudaro didelę lietuvišką šeimą.

Britanija

Didįjį lietuvių sąskrydį rugpjūčio 23 d. Derbyje surengė DBLS centro valdyba su savo pirm. Jaru Alkiu. Menine dalimi rūpinosi šios srities vadovė Vida Gasperienė. Sąskrydin atvyko apie 600 lietuvių su svečiais. Juos gražioje Derbio savivaldybės rūmų salėje rengėjų vardu pasveikino J. Alkis. Programa pradėta jungtinio choro dainomis. Į jas įsijungė Skotijos lietuvių Šv. Cecilijos choras su savo vadovu Pranu Dzidoliku, Vidos Gasperienės vadovaujamas Nottinghamo lietuvių choras ir dalis choristų iš Londono. Jungtinis choras atliko po porą dainų, diriguojamas abiejų vadovų. Akompanavo pianistas Aleksas Sadula iš Derbio. Keturios Canty šeimos mergaitės ir vienas berniukas, atvykę iš Skotijos, pagrojo "Ramovėnų maršą", "Gaudžia trimitai", Pajūriais pamariais". Tautinius šokius atskiruose pasirodymuose atliko net trys grupės: Gloucesterio "Baltija", Skotijos "Aušra" ir Londono "Lietuva". Susijungusios tos grupės pašoko "Subatėlę" ir "Suk, suk ratelį". Akordeonais grojo M. Pautienius ir J. Kukštas. Antrojon programos dalin buvo įjungtas pirmasis Nelės ir Arvydo Paltinių koncertas Britanijoje. Juodu buvo atvežę pluoštą estradinių dainų, kurias atliko Nelė su muzikine Arvydo palyda. Programos atlikėjams padėkojo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Tada prasidėjo linksmoji dalis — pašnekesiai prie staliukų, šokiai ir loterija. Daug kas nusiskundė, kad retai besusitinkančių lietuvių pasižmonėjimui buvo per mažai laiko. Didelės aukos įsijungimas sąskrydin pareikalavo iš Skotijos lietuvių, kuriems atvažiuojant ir namo grįžtant autobuse teko praleisti po 12 valandų.

Filatelistų draugija "Vilnius" rugpjūčio 16 d. surengė pobūvį savo nariams ir svečiams Mančesterio lietuvių klube. Svečių tarpe buvo Lietuvos pašto ženklų žinovas dr. J. Pilcher, kan. V. Kamaitis ir Mančesterio lietuvių klubo pirm. A. Podvoiskis. Tikimasi, kad filatelistų "Vilniaus" draugijos pobūvis taps metiniu renginiu Mančesterio lietuvių klube.

Lietuvių skautų sąjungos Anglijos rajonas yra suplanavęs išleisti savo veiklos albumą, kurį yra suredagavęs Eimutis Šova. Užsidelsusį leidybos reikalą tvarko rajono vadija, renkanti aukas. Ji yra susitarusi su DBLS centro valdyba ir Londono lietuvių namų direkcija albumą spausinti "Nidos" spaustuvėje. Laukiama tik, kol spaustuvė nusipirks litografinę ofseto mašiną, kurios ji dar neturi. Albume norima įamžinti lietuvių skautų ir skaučių nuveiktus darbus, skautiško gyvenimo prisiminmus.

Vokietija

Lietuvių kultūros draugija metinį savo narių suvažiavimą su jam skirtu kultūriniu savaitgaliu rengia lapkričio 22-23 d.d. ir kviečia dalyvauti kitus tautiečius bei jų svečius. Deja, kvietime neapžymėta vietovė. Suvažiavimas lapkričio 22, sekmadienį, bus pradėtas dalyvių kavute, savo kūrinius skaitys poetė E. Juodvalkytė ir E. Cinzas. Meninę programą vakarienėje atliks tautinių šokių grupė iš Memmingeno, linksmins pramoginė muzika. Visą dieną veiks neseniai mirusio mokytojo Kaciucevičiaus peizažų paroda, kuriai jo darbus parūpino velionies našlė. Sekmadienį numatoma turėti pamaldas.

Amerikoje gimęs, Lietuvoje studijavęs

Auksinė kunigo daktaro Vinco Andriuškos sukaktis Floridoje

KUN. V. PIKTURNA

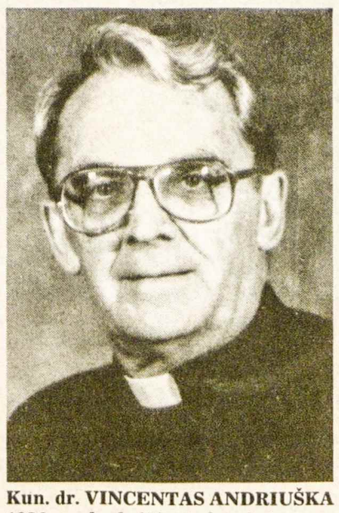

Kun. dr. VINCENTAS ANDRIUŠKA 1986 m. lapkričio 1 d. minės savo kunigystės 50 metų sukaktį Šv. Petro ir Pauliaus šventovėje, Floridos Miami. Ten jis darbuojasi amerikiečių parapijoje ir aptarnauja vietos lietuvius

Kun. Vincas Andriuška gimė 1913 m. sausio 13 d. Worcesteryje, Mass. Jo tėvai — a.a. Aleksandras Andriuška, kilęs iš Radviliškio, ir a.a. Vincenta Siniskevičiūtė, kilusi iš Ramygalos, susituokė Šv. Kazimiero parapijoje Worcesteryje, Mass., 1906 m. vasario 12 d. Jie susilaukė trijų vaikų: dukters Onutės ir dviejų sūnų — Jurgio ir Vinco. Duktė mirė kūdikystėje. Jurgis ir Vincas tapo kunigais.

Vyresnysis sūnus Jurgis, baigęs mokslus Worcesteryje, Mass., įstojo į Šv. Marijos seminariją Baltimorėje, Md., ir buvo įšventintas kunigu Scrantono vyskupijoje. Dirbo lietuviškose parapijose. Vėliau persikėlė į Marywoodo kolegiją, kur dėstė filosofiją ir ten nuo širdies atakos mirė 1964 m. gruodžio 26 d.

Vincas lankė parapijinę Šv. Kazimiero mokyklą, kurią baigęs persikėlė į marijonų Marian Hills seminariją Hinsdalėj, Ilinojuje.

Vincas 1928 m. įstojo į marijonų vienuoliją. Filosofiją studijavo Šv. Siulpicijaus seminarijoje (Seminaire de Philosophie) Montrealyje, Kanadoje. Baigusį filosofiją jauną studentą-vienuolį marijonai išsiuntė į Lietuvą. 1933 m. Vincas apsigyveno pas marijonus Kaune, Laisvės alėjoje. Tais pačiais metais pradėjo teologijos studijas Vytauto Didžiojo universitete. Jas baigė licenciato laipsniu 1937 m.

Kunigystės sakramentą Vincas priėmė 1936 m. lapkričio 1 d. iš arkivyskupo Pranciškaus Karevičiaus rankų Marijampolėje, toje šventovėje, kur palaidotas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, marijonų vienuolijos atnaujintojas.

Kun. Vincas negali pamiršti tos dienos, kai tarnavo Mišioms arkivyskupui Jurgiui Matulaičiui, atvykusiam iš Lietuvos. Šv. Kazimiero parapijoje jis teikė Sutvirtinimo sakramentą Worcesteryje ir apylinkėse gyvenusiems jauniems lietuviukams.

Baigęs studijas Lietuvoje, kun. Vincas Andriuška grįžo į Ameriką ir buvo paskirtas vikaru į Aušros Vartų parapiją Čikagoje. Tada pradėjo redaguoti marijonų leidžiamą "Laivą".

1941 m. kun. Vincas siunčiamas tęsti studijų į Lavalio universitetą, Kvebeke, Kanadoje. Ten gavo daktaro laipsnį (cum laude) 1941 m.

Kun. dr. Vincas Andriuška gerai kalba lietuviškai. Jis buvo mokytoju ir kurį laiką Marianapolio gimnazijos direktorium Thompsone, Conn. Čikagoje jis ilgus metus dirbo su marijonų bendradarbiais. Per ištisus 15 metų kone visose Amerikos lietuviškose parapijose vedė rekolekcijas ir misijas. Važinėdavo po lietuviškas parapijas, telkdamas lėšas lietuviams studentams — seminaristams, kurie atsikėlė pas marijonus ir pareiškė norą būti kunigais. To fondo parama pasinaudojo visa eilė klierikų, dabar garbingų kunigų lietuviškose parapijose.

Kun. dr. Vincas Andriuška, būdamas energingas ir gabus administratorius, vadovavo marijonų vajui pastatyti naują vienuolyną ir "Draugo" spaustuvę Čikagoje. Būdamas Šv. Petro parapijos Kenošoj, Wisconsine, klebonu, pastatė šventovę, mokyklą ir kleboniją. Šv. Kazimiero parapijoje Racine, Wisconsine, atnaujino šventovę ir pastatė naują kleboniją.

Kai mirė jo brolis a.a. kunigas Jurgis, kuris globojo senus tėvus, kun. dr. Vincui teko jais rūpintis. Gavęs marijonų vadovybės leidimą, su tėvais persikėlė į Miamį Floridoje. Neilgai tėvai ten gyveno — sulaukęs 91 metų amžiaus tėvas mirė 1969 m., o motina — 1970 m.

Kun. dr. Vincas Andriuška Miamio arkivyskupijoje dirbo keliose parapijose: Šv. Pijaus, Fort Lauderdelėj, Švč. Jėzaus Širdies, Lake Worthe, Švč. Jėzaus Širdies parapijoje Homesteado mieste. Pastarosios parapijos klebonas kun. Gilberto Fernandez, perkeltas į Šv. Petro ir Povilo parapiją Miamio mieste, labai vertindamas kun. dr. Vinco Andriuškos nuoširdumą, energiją, pasišventimą, sykiu su savim pasiėmė ir jį. Čia kun. dr. Vincas aptarnauja angliškai ir lietuviškai kalbančius. Jau eilė metų organizuoja didžiulius parapijos festivalius, kad būtų galima išlaikyti didelę parapijos mokyklą. O kai reikėjo atnaujinti parapijos šventovę, kun. dr. Vincas ir vėl sugebėjo sutelkti lėšų.

Jau 18 metų, kai kun. dr. Vincas Andriuška dirba Miamyje. Laimingi Miamio lietuviai. Jei ne jis, jie neturėtų lietuviškų pamaldų, gavėnios ir advento rekolekcijų.

Kunige Vincai — ilgiausių, ilgiausių metų! Šie linkėjimai jam skambės ypač 1986 m. lapkričio 1 dieną, švenčiant 50 metų kunigystės sukaktį, kurioje dalyvaus vysk. P. Baltakis ir visa eilė lietuvių bei amerikiečių kunigų ir pasauliečių.

XXXI Kanados lietuvių dienos

Montrealyje

SPALIO 10, PENKTADIENĮ

7 v.v. ***Vinco Krėvės vardo literatūros premijos įteikimas***
Aušros Vartų parapijos salėje (1465 rue de Seve).
Orkestras, baras, šalta vakarienė. Kaina – $12.50 asmeniui.

SPALIO 11, ŠEŠTADIENĮ

9 v.r. ***Krepšinio rungtynės***
Toronto "Aušra", Hamiltono "Kovas", Londono "Tauras", Montrealio "Tauras", Toronto "Vytis" – Verdun Catholic High School (6100 Champlain Boulevard). Įėjimas – auka.

7 v.v. ***Didysis balius***
Orkestras, šokiai, vaišės, baras, loterija
James Lyng High School (5440 Notre Dame Street West). Įėjimas – $10.00 asmeniui

SPALIO 12, SEKMADIENĮ

11 v.r. ***Pamaldos katalikams*** – Šv. Kazimiero šventovėje (3426 rue Parthenais). *Laikys kun. dr. V. Skilandžiūnas*

12.30 v.p.p. ***Pamaldos evangelikams*** – Šv. Jono šventovėje (3594 rue Jeanne Mance). *Laikys kun. P. Dilys*

3 v.p.p. ***KONCERTAS - montažas "Lietuva"***
CEGEP Andrė Laurendeau salėje (1111 rue Lapierre)
Solistai: *G. Čapkauskienė ir A. Keblys;* ***chorai:*** *Otavos "Ramunėlės", Toronto "Aras", Lietuvos kankinių parapijos iš Toronto-Mississaugos, Prisikėlimo parapijos iš Toronto, Montrealio – vyrų oktetas, "Pavasaris", Aušros vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorai;* ***tautinių šokių grupės:*** *Toronto "Gintaras", Montrealio "Gintaras", Hamiltono "Gyvataras".* ***Dirigentai:*** *L. Marcinkutė, A. Stankevičius, I. Tark, V. Verikaitis.* ***Akompanuoja:*** *Montrealio lietuvių liaudies instrumentų orkestras "Gintaras", muzikai – J. Govėdas, A. Stankevičius.* Įėjimas — $10.00 asmeniui

7 v.v. ***Jaunimo atsisveikinimo vakaras***
Šv. Kazimiero parapijos salėje (3426 rue Parthenais)
Orkestras, šokiai, vaišės, baras. Įėjimas – $4.00 asmeniui

Viešbučių kambarių užsakymus priima Chris Bernotas c/o Gerry Lou and Associates tel. (514) 282-0101. Bendrą informaciją teikia Arūnas Staškevičius tel. (514) 347-0583.

Kai vieni dirba, kiti stebi

Venezuelos lietuvių bendruomenė turi uolių veikėjų, bet dauguma laikosi pasyviai

VINCAS BARONAS

Lietuvių bendruomenė Venezueloje niekad nebuvo gausi, bet per trisdešimt aštuonerius metus ji tolydžio mažėjo ir silpnėjo. To priežastys — žmonių persikraustymai į kitus kraštus, sunkėjanti amžiaus našta, mirtys, mišrios šeimos, mūsų "bekalbis" jaunimas ir net klimatas, kuris atima norą dirbti. Didelis smūgis mūsų bendruomenei buvo kun. Antano Perkumo mirtis. Kunigas mus paliko, tačiau gyvenimas eina toliau, ir dėl to mes likusieji turime dar labiau susiimti ir užpildyti tą spragą, kurią jis paliko.

Laimei, turime mūsų tarpe keletą asmenų, kurie savo energija ir idealistiniu ryžtu patys dirba ir savo pavyzdžiu skatina kitus, kad pabustų, išjudėtų ir stotų į darbą dėl Lietuvos. Vienas veikliausių tautiečių yra Venezuelos Lietuvių bendruomenės garbės pirmininkas dr. Vytautas A. Dambrava, kuris ne tik redaguoja mūsų žiniaraštį "Tėvynėn" — jo straipsnių pilni Karako dienraščiai, jų tarpe svarbiausias šio krašto dienraštis "El Universal", kuriame jis yra bendradarbis tarptautinės politikos skyriuje, "La Religion", "Ultimas Noticias" ir kiti. Jis stengiasi šio krašto gyventojus supažindinti su Lietuvos padėtimi ir parodyti žmonėms, kiek ir kokių problemų turi kraštai, kuriuose komunizmui pavyksta pavergti žmones ir prievarta brukti savo ideologiją.

Tas pats dr. Dambrava be sunkumų gauna leidimą lietuviams pasirodyti televizijoje (š. m. liepos 6 d. du televizijos kanalai Venezueloje perdavė sibirinių trėmimų sukakties proga Mišias ir specialią programą), paruošia puikią ir detalią informaciją programos vedėjui kapucinui kun. Manuel Diaz, pagarsėjusiai televizijos asmenybei, kad plačiai nuskambėtų Lietuvos vardas ir dabartinė jos nelaimė.

Taip pat dr. Dambravos ir jo įtakingų draugų pastangomis Venezuelos krikščionių demokratų partijos centro komitetas priėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją liečiančią rezoliuciją. Tai pirmas toks Baltijos valstybes liečiąs politinis dokumentas (o drauge ir įsipareigojimas) Venezuelos istorijoje.

Dabartinis VLB centro valdybos pirmininkas Henrikas Gavorskas nuoširdžiai sielojasi mūsų bendruomenės likimu ir gan dažnai atvažiuoja iš Maracay į Karaką tartis ir ieškoti būdų padėti bendruomenės aktyvui efektyviau reikštis savo veikloje, o specialius projektus dažnai ir stambesnėmis aukomis paremia. Jo asmenyje turime ir VLIKo atstovą, kuris laiko savo pareiga pripažinti ir remti visus, kam rūpi Lietuva ir lietuvių tautos likimas.

Kitas nemažai nusipelnęs mūsų bendruomenei yra Algimantas Dugnas. Jis turėjo įdėti daug darbo ne tik ruošdamas chorą giedoti ir dainuoti religinių ir tautinių švenčių proga. Jis pats spausdino gaidas, rinko pinigus vargonėliams. Garbė Algimantui už jo pasiryžimą dirbti kad ir su mažu mūsų choru, kurio palaikymas reiškia darbą ir auką chorvedžiui, o taip pat ir savo laisvą laiką pašvenčiantiems choristams.

Julius Vaisiūnas yra taip pat nusipelnęs mūsų bendruomenei paruošimu žinių, pranešimų ir straipsnių spaudai. Jis stengiasi informuoti kitų kraštų lietuvių bendruomenes apie Venezuelos lietuvių veiklą. Jis tęsia savo žmonos a.a. Aleksandros Vaisiūnienės su pasišventimu atliekamą spaudos darbą. J. Vaisiūnas bendradarbiauja žiniaraštyje "Tėvynėn", suprasdamas informavimo svarbą.

Rašo ir inž. Antanas Šulcas. Jo straipsniai visuomet pasižymi sklandžiu minčių dėstymu ir gražiai išbaigtu kalbos stiliumi. Užtat skatiname, kad ir toliau mūsų mielas Antanas daugiau rašytų apie lietuvių gyvenimą ir vargus Lietuvoje ir išeivijoje. Jo įsijungimas į bendruomenės darbą ir aktyvus jo šeimos dalyvavimas VLB ir Katalikų misijos tarybos darbuose verti pasigėrėjimo.

Yra dar keli tautiečiai, kurie kartas nuo karto parašo. Būtų gera, kad jie nepavargtų ir toliau panaudotų atliekamą savo laiką lietuviams informuoti. Juo daugiau kas rašys, juo mūsų spauda bus įdomesnė, nes, kad ir vienos idėjos vedini, kiekvienas turime savo požiūrį. Nė vienas rašto žmogus negali leisti savo plunksnai rūdyti.

Negalima užmiršti VLB Karako apylinkės garbės narės Antaninos Klovienės ir jos dukters daktarės Jadzytės. Jos, kaip bitutės, dirba ir pluša. Abi jos yra mūsų bendruomenės garbė ir pasididžiavimas.

Yra ir daugiau, kurie dirba. Vieni daugiau, kiti mažiau. Yra betgi dauguma, kuri, susirūpinusi savo reikalais, bendruomenei, o drauge ir Lietuvai, nugarą atsuka. Ir jie mums yra reikalingi. Reikia jų ieškoti ir juos raginti, nors kartais ir po nuoširdžiausių pastangų ir gautų padėkos žodžių mūsų kviestieji tautiečiai kažkodėl nepasirodo ir tautinės pareigos neatlieka. Nesunku suprasti, koks yra nusivylimas tiems, kurie aukojasi dėl savo Tėvynės ir pamato, kad kiti nieko nenori daryti. Tai veikia ir stipriųjų moralę, apsunkindami jų darbą. Kaip gali patikėti venezueliečiai kriminaliniu komunistų elgesiu, jei lietuviai, kurie patys matė komunistų terorą, dabar tyli. Tautinei pareigai vengti pasiteisinimo nėra.

Kiekvienas žmogus turi teisę laisvai pasirinkti gyvenimo būdą, tačiau istorija žmones, kurie savo gyvenime nieko gero nepadaro, "peržengia", eidama tolyn. Kitais žodžiais pasakius, juos laiko beverčiais, juos baudžia. Mes, lietuviai, turime specialias pareigas — padėti savo Tėvynei ir ten likusiems namiškiams. Juo labiau, kad mūsų Tėvynė yra sunkioje padėtyje — rusai nori lietuvių tautą sunaikinti. Todėl mūsų rūpestis ir visos jėgos turi būti skiriamos Lietuvai. Kaip padėti? Yra daug būdų, tik "pakratykime" savo sąžinę ir smegenis, tik atšildykime apledėjusią savo širdį.

Baigdamas noriu priminti kun. Vytauto Pikturnos žodžius, paimtus iš jo knygos "Šviesa ir gyvenimas". Jis rašo: "Mes, gyvendami už Lietuvos ribų, savo tautai turime atiduoti ne ašaras, tarsi prie lavono, kurio negalima prikelti, bet gyvos tautos stiprinimą savo darbu, ištekliais, sauksmu už nutildytuosius".

"Vaivorykštė" Kanados Vakaruose

KLB kultūros komisija atliko didelį darbą, sudarydama sąlygas "Vaivorykštei" ir tautinių šokių bei dainininkų grupėms aplankyti Vakarų Kanadą.

Į Winnipegą su kruopščiai Irenos ir Petro Lukoševičių kelionei paruoštais "Vaivorykštės" rodiniais išvyko iš Montrealio Antanina Kuncevičienė. Winnipego "Folkloramoje" rugpjūčio 10-16 d.d. buvo 39 paviljonai, išmėtyti po visą miestą. Autobusai vežiojo žiūrovus nuo vieno paviljono prie kito. Lietuvių paviljonas buvo įrengtas Šv. Kazimiero šventovės patalpose. Jame buvo ir "Vaivorykštės" bei Aldonos Jančiukaitės sutelkta gintaro ir medžio drožinių paroda, o rūsy — salėje buvo pardavinėjamas lietuviškas maistas, kuriuo besidominčių ypač buvo daug — per dieną pereidavo apie 500 asmenų.

Parodą gražiai tvarkė A. Jančiukaitė. Vyriausio globėjo pareigas nuoširdžiai ėjo prel. Justinas Bertašius. Lietuvių paviljoną aplankė vietos dviejų laikraščių reporteriai, kurie savo reportažuose jį gražiai paminėjo. Daug vaišingumo parodė Alfonso Balčiūno šeima, turinti savo kepyklą. A. Kuncevičienei, pas juos išbuvusiai visą savaitę, tolimesnei kelionei dar įdėjo dėžę duonos — kiekvienos jų kepamos rūšies po vieną kepalą.

Edmontonan tie patys "Vaivorykštės" rodiniai (gobelenai, kilimai, tautinės juostos, lėlės) buvo perkelti rugpjūčio 20 d. A. Dudaravičius ir T. G. Uogintai viską nuvežė į muziejų, kuriame paroda vyko keturias dienas.

Parodai skirtoje patalpoje rodinius skoningai išdėstyti pagelbėjo Titas Uogintas ir Richard Huolihan. Rodiniai buvo išdėstomi nuo 2 v.p.p. iki 5 v.p.p. Susidomėjimas paroda buvo vidutiniškas — kas ėjo į muziejų, tas aplankė ir šią parodą.

Edmontone prie A. Kuncevičienės prisijungė dar dvi "Vaivorykštės" narės — Birutė Nagienė ir Genė Montvilienė, kuriomis nuoširdžiai rūpinosi J. O. Popikaičiai ir V. A. Kasperavičiai. Lietuvių namuose "Vaivorykštės" atstovėms ir Toronto "Gintarui" buvo surengtos atsisveikinimo vaišės. Kalbėjo KLB Edmontono apylinkės pirm. A. Dudaravičius, dr. Klemka ir savo kūrybos eilėraščių skaitė E. Nazaraitė.

Vankuveris buvo pasiektas rugpjūčio 25 d. Nuo pat atvykimo visą laiką parodą globojo Zita Tumaitienė su savo vyru Henriku. Parodai vieta gauta "Expo 86" "Folklife" paviljone. Rodiniai kiekvieną vakarą turėjo būti sudedami šalia esančiose spintose, o rytą vėl išdėstomi žiūrovams. Vienoje lietuvių pusėje buvo išsidėstę indėnai, kitoje — Nova Scotia audėjos, rodančios vilnų verpimą, dažymą ir audimą. Iš "Vaivorykštės" rodinių daug dėmesio susilaukė tautinės lėlės, ypač po Toronto "Gintaro" tautinių šokių, kuriuos žiūrovai buvo matę kitoje "Expo 86" vietoje. Parodos lankytojai domėjosi ne tik rodinių gaminimo būdu, bet ir klausinėjo apie pačius lietuvius bei Lietuvą. Čia parodą aplankė apie 10.000 asmenų.

Ši išvyka parodė, kad mažos lietuvių kolonijos labai laukia lietuviškų kultūrinių renginių, kuriais domisi ne tik veiklieji lietuviai, bet ir nebekalbantys lietuviškai, atradę savo "lietuviškas šaknis". "Vaivorykštės" narės susilaukė iš visų sutiktų lietuvių reikiamos pagalbos ir mielo lietuviško nuoširdumo. Todėl "Vaivorykštė" lieka visiems visiems Vakarų Kanados lietuviams labai dėkinga. Taip pat dėkoja KLB kultūros komisijai, kuri sudarė galimybę "Vaivorykštei" pasirodyti Kanados Vakaruose. **B.S.**

Montrealietė ANTANINA KUNCEVIČIENĖ su savo paruoštomis lėlėmis "Vaivorykštės" parodoje "EXPO 86" Vankuveryje

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1313. Skripkutės Genovaitės atm. ..... $ 100
1314. Balsienės Aleksandros atm. 400
1315. Rakauskas Bronius 100
1316. Tamkevičiaus Antano ir Marijonos atm. 100
1317. Uleckaitė Jūratė-Kristina 100
1318. Uleckas Gintaras-Tomas-Arūnas 100
1319. Jocų Adomo ir Stasės atm. 200
1320. Malaškevičiaus Kazimiero atm. 120
1321. Zinkevičius B. 100
1322. Chinienės Elenos atm. 100
1323. Davidonio Edvardo test. palikimas 5000
1324. Poška Jonas 100
1325. Duliūnienės Janinos atm. 120
1326. Gumbelevičienės Elenos atm. 343
1327. Dumčiuvienės Bernadetos atm. 125
1328. Norkaus Edmundo atm. .. 240
1329. Grajauskienės Petronelės atm. 265
1330. Stočkaus Vyto atm. 274

PRADINIAI ĮNAŠAI:

Rusinavičiaus Vlado atm. ..... $ 20
Skučo Rimvydo-Edmundo atm. 80
Čižausko Kazimiero atm. .. 50
Butkevičiaus L.K. atm. 10
Bacevičiaus L. atm. 20

ĮNAŠUS PAPILDĖ:

23. KLB Otavos apylinkė ..... iki $ 8700
25. Januškos Petro atm. 540
48. "Parama" liet. kred. kooperatyvas 4450
87. "Litas" Montrealio liet. kred. kooperatyvas 2200
146. Šukaičio Antano atm. 240
161. Baranausko Beno atm. 555
227. Klimo Juozo atm. 110
241. Strazdo Jurgio atm. 805
272. KLM dr-jos Delhi skyrius 825
383. Kardelio Jono atm. 300
433. Kardelienė Elzbieta 300
440. Vindašiaus Edmundo atm. 552
460. Dr. V. Kudirkos lituanistinė mokykla 300
688. Zulono Jono atm. 1000
742. Ruzgas Albinas 400
870. Šiaurys Henrikas 1000
898. Šarauskas Mečys ir Ema . 440
1118. Demikio Jurgio atm. 350
1187. Statkevičienės Elenos atm. 330
1303. Ralio Danieliaus testamentinis palikimas 28.000
1307. Pabedinskienės Bronislavos atm. 550

Džiaugiamės naujais ir įnašus papildžiusiais nariais. Visų mūsų pareiga sukrauti kapitalą mūsų TĖVYNEI, o išeivijoje išlaikyti lietuvybę. Visiems, kuriems rūpi mūsų jaunimo ateitis, nepasilikime nuošaliai ir įsijunkime į Kanados lietuvių fondo narių eiles. Iki šiol tik maža Kanados lietuvių dalis yra fondo nariai.

Įnašai priimami lietuvių kredito kooperatyvose. Pridėkite savo pavardę ir vardą bei tikslų adresą arba siųskite į Toronto Lietuvių namus (1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6). *KLF*

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$300: dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė; **$100:** A. Šilinskis, kun. A. Sabaliauskas, J. Strazdas (testamento vykdytojai); **$50:** KLB Windsoro apylinkės valdyba, A. Šiškus; **$36:** S. Olekienė; **$30:** Z. Tumosa, R. Miškienienė; **$25:** J. Petronis, P. Brikis, L. Pliūra, A. A. Tamošaičiai, St. Ivaškevičienė; **$24:** E. Valeška; **$22:** A. Šalnienė; **$20:** K. Russ, Vyt. Krasauskas, Mrs. R. Dunphy, A. Naumanas, A. Kiršonis, Br. Staniškis, A. Mameniškis; **$19:** A. Raulinaitis; **$15:** A. Rusinas, O. Trečiokienė; **$14:** J. Ranonis; **$13.50;** V. T. Šlenys; **$10:** J. Leiberis, A. J. Simonavičius, A. Račkus, O. Žadvydas, V. Šilėnas, V. Daugėlavičienė, B. Užemis, B. Pakštas, V. Šadreika, seselės iš Villa Maria poilsio namų; **$6:** A. Rickevičienė, P. Dovidaitis; **$5:** P. Šernas, J. Zabulionis, J. Sprainaitis, K. Šimkus, J. Skėrys, G. Senkus, M. Gudienė, P. Plestys, dr. G. Skučas, J. Lekas, A. Norkevičius; **$4:** G. Kudžmienė; **$2:** A. Garbaliauskas, F. D. Enskaitis, M. Urnežis; **$1:** Vl. Simonavičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

$35: muz. St. Gailevičius, Z. Gavėnas; **$30:** J. Krištolaitis, L. Baltušis, J. Purtulis, V. Valys, V. Šadreika, Ed. Siman; **$25:** Z. Tumosa, J. Leiberis, A. Sakalas, dr. R. Šomkaitė, Vyt. Šeštokas, O. Kotovienė, St. Ramanauskas, H. Kripavičius, J. Petronis, O. Skėrienė, S. Rudienė, M. Varekojis, V. Menauskas, Pov. Štuopys, T. Yuodelis, V. Poškaitis, dr. A. E. Razma, P. M. Ruikis, G. Rugienis, dr. L. J. Ragas, J. Sprein, M. Šarauskas, J. Skomantas, D. Jaffee, O. Trečiokienė, V. Maler, G. Baltutis, dr. R. Karka, V. K. Banelis, R. Atkočaitis, V. Šaras, J. Sakalauskas, V. D. Simankevičius, M. Kasper, B. Novickis, V. Kairys, M. Stankevičius, dr. A. Spudas, V. Petrulis, P. Plestys, L. Mockus, D. Gaputis, E. Lembergas, V. Šilėnas, J. Smieliauskienė, G. Kazėnas, V. Urniežius, E. Intas, Lithuanian Foundation, Inc., Čikagoje, A. Špakauskienė, V. Gražulis, kun. V. Valkavičius, A. Janušonis, V. Genienė, V. Šipelis, P. Šiūlys, Vl. Skirgaila, K. Keciorius, A. Norkevičius, J. Girevičius, Vl. Keiba, P. Zigmantas, A. Raulinaitis.

Už dvejus metus po $25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: Z. Pesliakas, V. B. Platt, P. Brikis, L. Pliūra, P. Pranis, St. Ivaškevičienė, J. Grigaitis, J. Bežys, P. Labanauskas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Torontiškio "Gintaro" muzikantai J. GOVĖDAS ir J. KRIKŠČIŪNIENĖ prieš koncertą prie Edmontono miesto rotušės Nuotr. R. Paulionio

Aukokime Tautos fondui

Mūsų tėvų žemė Lietuva jau 46 metai priešo pavergta, tačiau yra gyva. Ten gyvenančių lietuvių pasiaukojimas įpareigoja ir mus visus vieningu pasišventimu, ryžtu, darbu ir aukomis jiems padėti bei perduoti pasauliui pavergtos tautos laisvės šauksmą.

VLIKas tiems darbams atlikti leidžia ELTos biuletenius įvairiomis kalbomis, kuriais informuoja laisvojo pasaulio vyriausybes bei pasaulinę spaudą, remia radijo programas, kurios kasdien informuoja gyvenančius Lietuvoje ir pasaulyje, ruošia dokumentinius raštus, memorandumus, siunčia atstovus į įvairias konferencijas ir kitur ginti Lietuvos laisvės bylos, kur tik yra galimybių.

Minėtiems darbams atlikti reikalingos lėšos. Tautos fondo vardu nuoširdžiai prašau kiek galima didesne auka paremti Tautos fondą, telkiantį lėšas Lietuvos laisvinimo reikalams.

Aš būsiu kiekvieną sekmadienį nuo rugsėjo 21 iki gruodžio 7 d. Jaunimo centre Hamiltone sekmadieniais po pamaldų ir priimsiu aukas Tautos fondui. Taip pat priimsiu kalėdinius ir naujametinius sveikinimus, kurie bus įdėti į laikraščius. Jei kas negalite atvykti į Jaunimo centrą prašau paskambinti telefonu 664-5804, ir bus paimta iš namų. Galite siųsti ir čekį Tautos fondo vardu šiuo adresu: A. Patamsis, 18 Norwich Road, Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6.

Taip pat prašau ir kitur gyvenčius siųsti aukas čekiais minėtu adresu arba šventinius sveikinimus iki 1986 m. gruodžio 1 d.

A. Patamsis,
Tautos fondo pirmininkas
Kanadoje

Ekonominė lietuvių konferencija

"Lito" investavimų bendrovė iš Niujorko praneša, kad ***šių metų lapkričio 8-9 dienomis Marco Island, Floridoje, įvyksta antroji lietuvių ekonominė-finansinė konferencija.*** Visi lietuviai, kurie domisi finansais, bizniu ir investavimu, kviečiami dalyvauti.

Konferencijos programa apims ne tik finansų sritį, bet ir ekonominė gerovės įtaką lietuvių visuomenei. Kalbėtojais pakviesti šie asmenys: *Albertas Kerelis, Lietuvos konsulas Vaclovas Kleiza, Stasys Klimas, dr. Julius Maldutis, Bronius Nainys, dr. Tomas Remeikis, dr. Jonas Ulėnas, dr. Rimas Vaičaitis, dr. Ilona Vaišnienė, Vytautas Vebeliūnas.*

Po paskaitų vyks diskusijos ir pašnekesiai aktualiomis temomis, kurių tarpe bus nagrinėjami ir Lemonto lietuvių centro planai. Be to, bus progų pailsėti prie jūros ir šeštadienio vakaro pobūvyje pasidžiaugti menine programa.

Konferencijos dalyviai kviečiami atvykti su šeimomis ir ta proga paatostogauti Marco Island kurorte, gražiame Golfo įlankos pajūryje. Nuo lapkričio 5-tos iki 12-tos konferencijos svečiams yra su didele nuolaida rezervuoti butai, bet reikia nedelsiant užsisakyti vietas, kad būtų galima visus aprūpinti patogiais ir moderniais kambariais. Norintieji vykti į Marco Island konferenciją prašomi registruotis šiuo adresu: *"Litas" Investing Company, 86-01 114th Street, Richmond Hill, NY 11418, USA. Telefonu skambinti (718) 441-2811, arba (718) 441-6799.* Dėl papigintos kelionės rezervacijų prašoma skambinti į *"Vytis" International Travel Service (718) 769-3300.*

Taigi lapkričio 8 ir 9-tą visi kviečiami į ekonominę lietuvių konferenciją, kur bus galima ne tik pasisemti naujų žinių, bet ir pasidžiaugti saule bei jūra ilgo rudens ir ateinančios žiemos išvakarėse. **Inf.**

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

"Gintaras" Kanados vakaruose

MARYTĖ BALAIŠYTĖ

1985 m. lapkričio mėnesį pirmą sykį Toronto "Gintaro" ansambliui buvo pranešta, kad yra numatyta kelionė į Vakarų Kanadą. Nuo pirmos dienos tokia kelionė skambėjo tikrai ypatingai. Kažkodėl Kanados vakarai simbolizavo kažką mistiško. Tai, galvojau, bus proga savom akim pamatyti Rocky kalnus ir prerijas, apie kurias girdėjau penktame mokyklos skyriuje.

Pasibaigus Toronto Karavanui (tautybių savaitei), repeticijos padvigubėjo, bet visi supratome, nes mūsų tikslas buvo kuo šauniau atstovauti Kanados lietuviams ir Ontario provincijai.

1986 m. rugpjūčio 12 d. Anapilio salėje buvo "Gintaro" išleistuvės. Susirinko mūsų rėmėjai, tėvai, mokytoja Rita Karasiejienė su Juozu Karasiejumi, sol. Rimas Paulionis su mūsų pranešėja Giedra Paulioniene, šokėjai bei muzikantai. Po vakarienės buvo parodyta vaizdajuostė iš "Gintaro" metinės šventės. Teko pasidžiaugti šokių grožiu ir prisiminti tai, kas per repeticijas nebuvo matyta.

Sekančios dienos ligi rugpjūčio 15 d. išskridimo buvo ilgos. Išskridimo dienos popietėje Toronto dangus taip raudojo dėl mūsų išvykimo, kad skrydis net keturiom valandom buvo atidėtas. Vidurnaktį pagaliau mūsų lėktuvas pakilo.

Winnipege

Už keleto valandų, nakties tamsumoj, Winnipego pakraštėlis pradėjo švytėti. Atsirado vis daugiau ir daugiau žiburėlių — visi langai pradėjo mirgėti gatvės šviesom.

Aerodrome jau senokai laukė Winnipego lietuviai, ir kai atsiėmėm lagaminus, Renius Balčiūnas išskirstė mus pas vietinius lietuvius. Čia visi nustebome, nes nedidelė lietuvių kolonija mus taip nuoširdžiai priėmė.

Sekantį rytą po repeticijos modernioje meno galerijoje sužinojome, kad Winnipege vyksta tautybių savaitė — "Folklorama". Ta proga buvome pakviesti pasirodyti burmistrui bei kitiems žiūrovams lietuvių parapijos salėje. Po programos buvo suruoštas jaukus pobūvis.

Sekmadienį, po gražių lietuviškų Mišių lietuvių šventovėje, kur dalyvavo muz. Jonas Govėdas ir sol R. Paulionis, pirmą valandą atlikome koncertą su šokiais ir sol. Paulionio dainomis meno galerijos salėje. Pasibaigus koncertui, publikoje atsistojo vyresnio amžiaus žmogus ir šiltais žodžiais mus pasveikino sakydamas, kad mes jiems atvežėm Lietuvos dalelę.

Rugpjūčio 18 d. vakare, buvo graudu atsisveikinti su šeimininkais, kurie per tris dienas pasidarė kaip savi žmonės.

Kalgaryje

Toliau keliavome per Kanados lygumas traukiniu į Kalgario miestą visą naktį. Atvykę apsistojome "Travel Lodge Hotel". Vyšniauskų iniciatyva p. Karpienė ir KLB Kalgario apylinkė suruošė mums puikią vakarienę bei priėmimą.

Sekantį rytą, apsivilkę megztiniais, važiavome autobusu į pasaulyje žinomą Banffą ir Lake Louise vietoves. Čia buvo proga pasigėrėti vakarų gamtos grožiu — kalnais bei žalsvai blizgančiais ežerėliais. Nustebome, kai autobuso vairuotoja paaiškino, kad vaizdas, kurį regėjome, yra atspaustas ant antros pusės 20 dolerių banknoto.

Valandos greitai skubėjo, ir jau buvo metas grįžti į miestą repeticijai. Kadangi mūsų viešbutyje nebuvo sąlygų šokti, Arūnas ir Rūta Šlekiai mus mielai priėmė į savo kiemą.

Nors nebuvo numatyta, rugpjūčio 20 d. greitai buvo suorganizuotas koncertas prie Kalgario rotušės. Čia susitikome su burmistru, kuris mums visiems padovanojo ženkliukus. Kai kurie pasikeitė dovanomis. Tą rytą oras negalėjo būti gražesnis, ir scena buvo be galo plati. Buvo atvažiavę ir fotoreporteriai iš CBC, kurie filmavo entuziastiškus šokėjus. Korespondentai rašė apie "Gintarą" Kalgario "Herald" laikraštyje.

Edmontone

Atlikę programą Kalgaryje, autobusu išvykome į Edmontoną, kur apsistojome įspūdingame "Alberta Place Hotel". Čia 6 v.v. Edmontono lietuviai suruošė priėmimą, kuriame buvo išdalinti Kristinos Kasperavičiūtės paruošti vokeliai su svarbiom informacijom, žemėlapiais bei ženkliukais.

Pagal planą vakare važiavome į "Cook County Saloon". Čia apsirengėm kaip tikri vakariečiai su naujom nupirktom kaubojų skrybėlėm, kurias įsigijome Kalgaryje. Prieš išvykstant namo, teko pamatyti tikras "Country" šokių varžybas.

Rytą laukė mūsų dar vienas koncertas prie Edmontono rotušės. Atėjo nemažai publikos ir burmistras, kuris taip pat mums įteikė miesto ženkliukus. Iš pradžių atrodė scena truputį pavojinga, nes labai maža, o jos gale spindėjo vanduo. Kadangi jame neplaukiojo krokodilai, gintariečiai drąsiai šoko.

Po pietų buvo laisvas laikas. Grupė 14 šokėjų nusprendėm nuvažiuoti pajodinėti. Tai buvo mano pirmas sykis joti ant arklio. Ilgokai negalėjau prikalbinti "Moose" pajudėti iš vietos, o kai pasirodė savininkas su rykšte, nebemokėjau arklio sustabdyti.

(Bus daugiau)

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Toronto gintarietės ruošiasi koncertui kanadiečiams prie Edmontono miesto rotušės 1986 m. rugpjūčio 25 d. Nuotr. "Colorfast"

Pamaldos Montrealio skautų stovyklavietėj "Baltija" prie Lac Sylvere ežero Kvebeko provincijoje 1986.VII.10. Mišias atnašauja Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. ST. ŠILEIKA, SDB Nuotr J. V. Danio

Minties ir dvasinės atgaivos dienos

Europos lietuviškųjų studijų savaitė Austrijos Salzburge

LIŪTAURAS KAZAKEVIČIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pranešimai ir susirinkimai

Po koncerto visus studijų savaitės dalyvius į barą sukvietė iš Čikagos atvykusi Stasė Semėnienė, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus programų ir ryšių koordinatorė. Muziejaus steigėjo S. Balzako vardu ir lėšomis ji surengė priėmimą su stipresniais gėrimais ir užkanda. Papasakojo susirinkusiems apie naujai įsigytą pastatą, apie jame numatomus darbus. Priesalyje galima buvo gauti informacinį leidinėlį apie Balzeko muziejų.

Tuo pačiu metu PLJS vicepirm. Danutė Mažeikienė surengė studijų savaitėje dalyvaujančio jaunimo susirinkimą. Dalyvavo atstovai iš JAV, Italijos, Belgijos, Saudi Arabijos, V. Vokietijos ir V. Berlyno. Dalyvavo keli Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Buvo kalbama apie artėjantį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje, finansines jaunimo problemas, apie ryšius, kuriuos glaudžiau turėtų palaikyti viso pasaulio lietuvių jaunimas. Buvo pasiūlyta, kad ateityje kaip stebėtojai į jaunimo kongresus būtų kviečiami lietuvių atstovai ir iš Lenkijos, Suvalkų trikampio ir kitur, o studijų savaitėse tokie atstovai galėtų padaryti ir pranešimus. Buvo iškeltas klausimas apie lietuviškosios visuomenės ryšius su Trečiojo pasaulio šalimis. Posėdis baigėsi po vidurnakčio.

Teologija ir koncertas

Rugpjūčio 2 d., 10 v.r., kalbėjo prof. dr. kun. Valdemaras Cukuras tema: "Teologijos laukas — 20 metų po Vatikano II santarybos problemos, iššūkiai, sprendimai". Pirmininkavo dr. J. Girnius. Paskaitininkas kalbėjo apie išsilaisvinimo teologiją, šiandienines K. Bendrijos problemas, ekumeninį sąjūdį. Po paskaitos kilo daug diskusijų. Kun. Cukuras, atsakydamas į klausimus, kalbėjo apie tai, ar galima išsilaisvinimo teologiją pritaikyti Lietuvai, apie charizmatinį sąjūdį, Trečiąją Fatimos paslaptį.

Po pietų dalyviai Salzburgo Šv. Blažiejaus šventovėje klausėsi prof. dr. Vytenio M. Vasyliūno vargonų koncerto. Buvo atlikti Bacho, Liszto, J. Juzeliūno, Francko kūriniai. Nors Vasyliūno profesinė veikla yra visai priešingo pobūdžio (fizikas, Max-Plancko instituto Vokietijoje direktorius), labai daug laiko skiria muzikai ir per paskutiniuosius dešimt metų surengė 120 koncertų. Šio koncerto klausėsi ir grupė netyčiom į šventovę užėjusių turistų. Labai gaila, kad tokių iškilmių metu mes nenorime pasiskelbti plačiau to miesto visuomenei, kuri tokius renginius mėgsta. Ateityje studijų savaičių rengėjai turėtų plačiau paskelbti tokius renginius.

Tėvynės valanda

19 v. prasidėjo "Tėvynės valandėlė". Visi dalyviai su dideliu džiaugsmu stebėjo iš Memmingeno atvykusių Almos Mikalauskaitės-Neumann vadovaujamo lietuvių liaudies šokių ansamblio dalyvių koncertą. Akordeono ir trijų gitarų lydimi jie atliko sode ant pievos septynis šokius. Visi šokėjai yra lietuvių kilmės.

Po koncerto visi persikėlė į aktų salę, kur S. Kubilius pradėjo iškilmingąją "Tėvynės valandėlės" dalį. Jis pranešė apie tokių valandėlių tradicijas, pasveikino sukaktuvininkus — vysk. A. Deksnį, kuriam sukako 80 metų ir 70 metų sulaukusią bei popiežiaus apdovanotą medaliu "Pro Pontifice et Ecclesia" Aliną Grinienę. Visi sugiedojo "Ilgiausių metų".

Austrijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė, 33-sios Lietuviškųjų studijų savaitės rengėja rašytoja Irena Naudžiūnaitė-Joerg pasveikino į "Tėvynės valandėlę" atvykusius Salzburgo miesto burmistrą ir Šv. Virgilijaus namų direktorių. Taręs žodį burmistras liko kuriam laikui stebėti programos. Gaila, kad rengėjai nepagalvojo apie aukšto svečio apsilankymą kruopščiau — ilgą laiką burmistras sėdėjo salėje nieko nesuprasdamas, nes viskas vyko lietuviškai. Laimei ev. kun. A. Franzkeit atėjo jam į pagalbą, pradėjo versti ir tuo išgelbėjo padėtį.

Poetė Eglė Juodvalkė tarė žodį apie Lietuvoje tragiškai žuvusį kunigą J. Zdebskį, perskaitė jam skirtą Lietuvoje parašytą eilėraštį. Visi sudainavo "Oj neverk, motinėle . . ."

Po pertraukos S. Kubilius pristatė Rašytojų draugijos pirmininką Česlovą Grincevičių, kuris Rašytojų draugijos ir "Draugo" redakcijos vardu pasveikino studijų savaitės dalyvius ir perskaitė ištrauką iš savo knygos "Geroji vasara".

Iš Saudi Arabijos atvykusi rašytoja Daiva Repečkienė skaitė rašytojos Irenos Naudžiūnaitės-Joerg kūrinį "Paskutinės tvėrimo dienos". Gaila, kad šį kartą negalėjome išgirsti pačios Daivos kūrinių.

"Improvizaciją" fortepijonu atliko V. Vasyliūnas, o solistė Gina Čapkauskienė vėl padainavo keletą dainų. Čia pat išgirdome ir dabar gyvenančio Vokietijoje buvusio Vilniaus solisto Ričardo Daunoro balsą. Jis padainavo "Kur bakūže samanota" ir "Augau aš pas tėvelį".

Po muzikinės dalies poetai Eglė Juodvalkė ir Saulius Kubilius skaitė savo kūrybos.

"Tėvynės valandėlės" pabaigai į sceną buvo iškviesti vysk. A. Deksnys ir A. Grinienė. Jiems I. Joerg įteikė gėles. Visi kartu sudainavo "Lietuva brangi". O paskui visi susirinko bare, kur įvyko uždarymo pokylis.

Paskutinės Mišios

Rugpjūčio 3, sekmadienį, 9.15 v.r., Šv. Virgilijaus namų koplyčioje visi susirinko paskutinėm šv. Mišiom, kurias atnašavo vysk. A. Deksnys ir keli kunigai. Mišių metu giedojo sol. Laima Stepaitienė, vargonais grojo V. Vasyliūnas.

Studijų savaitės kapelionu buvo kun. dr. V. Cukuras. Kiekvieną rytą 8 v. koplyčioje jis atnašavo Mišias ir sakė pamokslus. Kartais jam talkindavo kunigai — T. Ereminas ir A. Bernatonis.

Vertinimas ir planavimas

Sekmadienį įvyko ir studijų savaitės vertinimas. Jis prasidėjo 10 v. Dr. K. Girnius tarė žodį, kuriame padėkojo visiems dalyviams, paskaitininkams ir rengėjams, ypač 33-čiosios Lietuviškųjų studijų savaitės organizatorei ir šeimininkei I. Naudžiūnaitei-Joerg. Kalbėjo taip pat ir B. Jasaitienė, kuri studijų savaitei įteikė Lietuvių fondo 1000 dol. čekį kaip simbolinę PLB dovaną. Ji taip pat padėkojo pagrindinei studijų savaitės organizatorei. PLJS vicepirmininkė įteikė I. Joerg Dariaus Polikaičio įdainuotą plokštelę. I. Naudžiūnaitė-Joerg nuoširdžiai padėkojo dalyviams už dėmesį, dalyvavimą ir pareiškė: "Nėra didesnio džiaugsmo, kaip patarnauti kitiems".

Įvertinimo žodį tarė A. Bernatonis, Vl. de Castro, M. Bajorinas, dr. K. Girnius, A. Grinienė, K. Ivinskis, E. Juodvalkė, L. Kazakevičius, B. Jasaitienė, S. Kubilius, dr. A. Kušlys, J. Lukošius, V. Natkevičius, dr. J. Norkaitis, inž. A. Stepaitis, K. Tamošiūnas.

Pateikta pageidavimų, kad ateityje būtų daugiau paskaitų apie Vasario 16 gimnaziją, daugiau dėmesio skirti jaunimo reikalams bei moterų dalyvavimui, kviesti daugiau moterų paskaitininkių ir pirmininkaujančių. Buvo kalbama apie pagrindinį tokių savaičių tikslą bei apie tai, kaip parenkami paskaitininkai. Vl. de Castro kalbėjo apie ryšių palaikymą bei Mišių svarbą. Kun. T. Ereminas paklausė, kokios yra galimybės surengti vieną ateinančių studijų savaičių Belgijoje arba Olandijoje. Į tai L. Kazakevičius atsakė, kad tokios galimybės yra, nes Belgijos Lietuvių Bendruomenė, nors ir labai silpna, bet gyvuoja, o Olandijoje yra nelietuviško jaunimo, kuris dainuoja lietuviškai, prenumeruoja lietuviškus laikraščius, atvažiuoja į Belgijos Lietuvių Bendruomenės susirinkimus. Visiems kartu galima būtų organizuoti studijų savaitę ir Belgijoje, ir Olandijoje.

Dr. A. Kušlys pareiškė, kad organizuoti studijų savaitę Šveicarijoje šiuo metu nėra prasmės, nes tai būtų labai brangu visiems dalyviams. Siūlė rengti tokią savaitę kur nors Vokietijoje netoli Šveicarijos sienos. J. Lukošius pasiūlė Vokietiją, nes Vasario 16 gimnazijoje įvyks Lietuvių kultūros dienos. K. Ivinskis tuoj pat atsakė, kad to daryti nevertėtų, nes studijų savaitės turi likti visiškai autonominiu renginiu.

M. Bajorinas papasakojo apie 1987 m. rengiamą studijų savaitę Londone. Esą jau įmokėtas 450 sv. depozitas, išnuomoti kambariai Digbry Stuart kolegijoje. Dauguma kambarių yra pritaikyti vienam asmeniui, bet bus kambarių ir su dviem vietom. Kaina — apie 25 sv. dienai vienam asmeniui. Kolegijoje yra erdvi ir graži koplyčia, salė, susirinkimų kambariai, valgykla, baras. Studijų savaitės laikas: 1987 m. liepos 26 iki rugpjūčio 2 d.

Dėl 1988 m., kun. A. Bernatonis pranešė, kad Vasario 16 gimnazijoje yra 60 kambarių su dušais, kur tilptų apie 150 žmonių. Prie Hiutenfeldo yra labai gražių vietų, kurias galima būtų aplankyti. V. Natkevičius pasiūlė sudaryti provizorinę komisiją, kuri čia pat ir buvo sudaryta: A. Grinienė, S. Girnius, K. Ivinskis, E. Juodvalkė, R. Šreifeldaitė.

B. Jasaitienė pranešė, kad 1988 m. tuo pačiu metu Kanadoje įvyks daug renginių — PLB seimas, tautinių šokių šventė. Ji perspėjo, kad nelabai daug žmonių vyks tais metais Europon.

Studijų savaitę 1987 m. buvo pasiūlyta rengti ne Londone, bet Romoje ryšium su numatomomis ten iškilmėmis, bet toks pasiūlymas sulaukė pasipriešinimo. K. Ivinskis pareiškė, kad studijų savaičių negalima maišyti su kitomis iškilmėmis, skatino į studijų savaites kviesti ir nemokantį lietuviškai jaunimą, o L. Kazakevičius siūlė paruošti vertėjus į didesnes tarptautines kalbas ir į tos šalies, kur tokia savaitė yra rengiama, kalbą. Šiemet studijų savaitę aplankė ir lietuviškai nesuprantantys asmenys. Studijų savaitė baigta Tautos himnu.

Algimanto Kezio nuotrauka iš knygos "Nature: Forms and Forces", kurioje meniškais vaizdais atsispindi žmogus ir jo žvilgsnis į gamtą

"Jėzus su mumis"

Naujas tikybos vadovėlis antro bei trečio skyriaus mokiniams

DANUTĖ AUGIENĖ

1986 m. iš spaudos išėjo nauja knyga — tikybos vadovėlis. Geriausias būdas su juo susipažinti — perskaityti pačios knygos vertėjos, mokytojos Aldonos Milmantienės, įžanginį žodį.

"Manau, kad visi, kurie rūpinamės jaunosios kartos religiniu auklėjimu, esame pajutę didelį lietuviškų tikybos vadovėlių trūkumą. Būdama tikybos mokytoja, patyriau, kaip sunku dirbti be jų.

Ši knygutė, pavadinta "Jėzus su mumis", yra versta iš "In Christ Jesus" Time Saver Edition II dalies, pritaikant ją mūsų naudojimui. Originaliai ji skirta II-jam skyriui, tačiau, atsižvelgiant į mokinių pajėgumą, ją galima naudoti II-am arba III-čiam skyriui.

Pasirinkau šią knygutę iš "In Christ Jesus" vadovėlių serijos, nes, iš daugelio mano peržiūrėtų vadovėlių, ši atrodė tinkamiausia. Čia suminėsiu keletą priežasčių, kurios paskatino mane šią knygutę panaudoti mūsų vaikučiams, išverčiant ją į lietuvių kalbą.

1. Katalikiškoji doktrina ir tradicija yra kiekvienos pamokos pagrindu. 2. Šv. Raštas nurodomas krikščioniškų tiesų šaltiniu per visą programą. 3. Marija ir šventieji, kunigai, seselės ir tėvai parodomi kaip sektini pavyzdžiai. Jie yra Dievą mylintys asmenys, kuriuose atsispindi krikščioniško-katalikiško gyvenimo vertė. 4. Malda ir liturgija įtraukta į programą, kad parodytų aktyvaus dalyvavimo Bažnyčioje svarbą. 5. Aiškiai pateikti moraliniai pamokymai, kurie pratina vaiką rinktis deramą elgesį. 6. Skatinamas ryšys tarp mokymo mokykloje ir namie.

Šis A. Milmantienės vertimas laimingu atveju pateko į ses. Ignės Marijošiūtės rankas. Seselė parūpino leidimą iš Benzinger leidyklos knygą versti ir spausdinti, surado mecenatą. Leidžiant knygą "Jėzus su mumis" tekstas buvo dar peržiūrėtas, papildytas, kai kurie piešiniai pakeisti, pritaikyti lietuvių vaikams. Sukurta ir naujų. Šį meno darbą atliko ses. Irena Normantaitė. Vaikui bus įdomu piešinius nuspalvinti ir sujieškoti tinkamus atsakymus į tekste keliamus klausimus. Pradžios mokyklų tikybos mokytojams knygelė "Jėzus su mumis" bus didelė pagalba.

Darbas atliktas gerai ir patraukliai. Lietuviškoji visuomenė turėtų palankiai šį naują svečią į savo namus priimti, ypač kur auga vaikai.

Knyga "Jėzus su mumis" gaunama: I. C. Convent, Putnam, CT 06260, USA, arba: Bronius Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave., Chicago, IL 60629. Kaina — 3 dol.

Humoras? Satyra? Ašaros byra...

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Humoras, satyra ir net komedija yra mums, lietuviams, dar sunkiai įpilietinamos sritys, nes esame linkę į rimtį, ašaras, dūsavimus ir dirbtinį patosą. Satyra, subtilus ir rafinuotas literatūros žanras, mumyse retai teranda pritarimą, nes bet kokios ironijos pareiškimas yra interpretuojamas kaip "užgavimas", o kritikos žodis yra tapęs anatema. Todėl malonu į rankas paimti knygą, kurioje, su geru žiupsniu drąsos ir įžvalgumo, autorius drįsta pažvegti į mūsų visuomenę bendrai ir į save patį atskirai bei intymiai.

Balio Pavabalio (poeto Leonardo Žitkevičiaus visiems žinomas slapyvardis) "Milžinai ir slibinai", vykusiai paties autoriaus aptariamas kaip "sat'lyrinių eilėra'k'ščių" rinkinys, patenka į satyrinį žanrą. Jo eilėra(k)šščiuose nestinga ironijos, kartaus sarkazmo ir hiperbolių, nors, skaitant tarp eilučių, jaučiamas susirūpinimas ir skausmas, savotiškas bejėgiškumas dėl negalėjimo keisti, taisyti ar gerinti.

Satyrinė-humoristinė kūrybos sritis autoriui nėra nauja, nes jau 1955 m. pasirodęs rinkinys "Daiktai ir nuorūkos" pasižymėjo humoru, skaudžia ironija ir karčia gyvenimo realybės analize. Vėliau pasirodžiusi "Vizijos prie televizijos" knyga ir periodinėje spaudoje populiarūs satyriniai eilėraščiai įrašė Balį Pavabalį į mūsų pripažintų ir pamėgtų humoristų eiles.

Nors jo eilėraščiuose yra liečiamos įvairios aktualios mūsų gyvenimo temos, bet jis ir save patį skaitytojui pristato humoristinėje šviesoje:

Norėčiau gąsdinti visus,
kad jie nenaudėliai tautos.
Bet jiems esu aš juokdarys . . .
. . . tktai gardžiai nusikvatos.
Todėl, kai aš kalbu rimtai,
Juk tu žinai, kam visa tai.
O kam?
Juokam (psl.7)

Būdamas grynakraujis lietuvis, jis seka kitų mūsų literatų, ypačiai žinomų beletristų pavyzdžiu, perdėtai šaržuoja lietuvę moterį, ją pristato kaip kvailą, tuščią, lėkštą materialistę, nepajėgiančią mylėti, būti ištikima ar suvokti didžiąsias moralines vertybes. Tai temai jis skiria daugiau negu vieną "eilėra'k'štį" (psl. 9, 10, 11 ir t.).

Tik mylėk, brangus, mane,
Ne širdim, bet kišene!

Tostas už "Amazonių sportą" (psl. 23), kuriame autorius paviršutiniškai užgriebia "liberaciją", rimo dėlei taip suraizgė žodžius, kad nebegalima suprasti minties. Toliau (33 psl.) Balys Pavabalys aiškiai nusako savo požiūrį į moters vietą gyvenime ir šeimoje: grįžęs iš karčiamos yra nepatenkintas, kad žmona laiku nepadeda sriubos, nes "sukūręs gūžtą sau malonią . . . turi būti joje tvarka". Galimas dalykas, autorius mane apkaltins "nesupratimu" (mūsų vyriškos lyties rašto žmonėms charkteringas pasiteisinimas), nes psl. 47 sako:

Vienok lietuvės būdo blogo,
Visai nerimto ir netvirto:
Jos nesupranta dialogo
Ir jo neatskiria nuo flirto . . .

Gal todėl, kad vyrai vis dar laiko moteris nepriaugusias prie dialogo ir nekalba su jomis rimtai, viską nurašydami "flirto" sąskaiton . . .

Paprastai yra žinoma, kad poetas ar rašytojas savo kūryboje atidengia savo vidaus pasaulį, apnuogina savo dvasios slapčiausius kampelius ir, pridengdamas pasirinkta literatūrine forma, į viešumą išneša savąjį "aš". "Milžinų ir slibinų" knygoje įžvelgiame autorių, skaudžiai išgyvenantį mūsų visuomenės ydas ir ypatingai mūsų gyvenimo dvilypumą, laviruojant tarp dviejų kultūrų, tarp suidealintos praeities ir dabarties, į kurią ne visada drįstame pažvelgti atviromis akimis. Savo eilėraštyje "Vienoks esu šeimoj, kitoks aplinkumoj" (psl. 54-55) jis tvirtina:

Vienoks esu šviesioj visuomenėj,
Kitoks juodoj šviesuomenėj;
Vienoks esu savoj tautoj,
Kitoks kitoj.

Kiek tose eilutėse karčios tiesos! Ne paslaptis, kad ne vienas iš mūsų idealistų-visuomeninkų buvo priverstas sau duoną uždirbti, tepant ratus geležinkelyje; dainininkai ir muzikai dirbo fabrikuose, bankuose, įstaigose kaip inžinieriai, braižytojai, sąskaitininkai. Žurnalistai ir rašytojai savo pragyvenimui šaltinius rado fabriko darbininkų fizinio darbo monotonijoje. Tiesa, mes savo visuomenėje esame sukūrę visiškai skirtingą pasaulį, kuriame nusistovėjusi "klasių" sistema, padalinant į intelektualus, kultūrininkus (kaip mes lengvai tą žodį metome) ir "pilkuosius", labai mažai teturi bendro su realiu statusu savo gyvenamajame krašte.

Nesigaili jis ir mūsų visuomenės veikėjų, paliesdamas skaudžią, bet visada nutylimą tiesą, kad mūsų veikloje nestinga pasigyrimų ir melo:

Aš už teisybę visados,
bet man iš to nėra naudos . . .
. . . teisingesnis už mane,
kuris meluoja, kaip ir aš.
. . . Jisai visuomenėje bus
nemelagingai pagarbus . . .
(psl. 60)

Negailestingai autorius plaka "nuopelnus" ("Tegul iš tuščio daro sklidiną" — psl. 61), visuomenės "veikėjus" ("buvau jaunystėje šokėjas . . . pasenau, dabar . . . turbūt visuomenės veikėjas", psl. 65), visuomenės organizacijų tarpusavio kovas (psl. 66).

Tačiau bene labiausiai yra vykęs trijų dalių eilėraštis "Nuo senųjų graikų lig naujųjų laikų", kuriame autorius parodo tikrą savo plunksnos talentą. Parafrazuodamas Maironį, kurį jis, matyt, didžiai gerbia (psl. 27, 62,. . . "bet su Maironiu daug bėdos — jis neišeina iš mados", psl. 9), autorius nori prikelti nors vieną iš devynių mūzų. Tame eilėraštyje jaučiamas autoriaus prisipažinimas, kad jis yra bejėgis, nukreipdamas ironiją į patį save, tuo parodydamas savo dvasios didybę, nebijodamas prisipažinti esąs taip pat vienas iš mirtingųjų. Jis leidžia sau kritikuoti kitus, bet ir pats yra tos visuomenės dalis be pretenzijų būti virš jos. Euterpija jam neleidžia būti lyriku. Melpomenė jį laiko, prispaudusi batu, ir liepia "būti pirkliu, ne poetu". Epiloge autorius prisipažįsta negalįs kovoti su mūzomis, bet taip pat negali jų "pasiųsti po velnių . . ."

Nedidelio formato, 80 puslapių minkštais viršeliais knygutė yra maloni pasiskaityti poilsio metu. ji neverčia susikaupti ar įtemptai sekti "gilias mintis", o tik leidžia karčiai šyptelėti, palinguoti galva ar atsidusti. Visiems gerai pažįstamas ir populiarus autorius turėtų dar bandyti prikelti mūzas: mūsų veiksnių kelionių, lankymųsi ir memorandumų tvano analizė šaukte šaukiasi humoristo ir satyriko plunksnos.

Premija humoristui

XVI-toji Vinco Krėvės literatūrinė premija paskirta Leonardui Žitkevičiui–Baliui Pavabaliui

Montrealio Lietuvių akademinio sambūrio Vinco Krėvės literatūrinės premijos vertintojų komisija (pirm. Henrikas Nagys, sekr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, nariai — Kazys Barteška, Regina Piečaitienė ir Arūnas Staškevičius), apsvarsčiusi 1984-85 m. išleistas ir jai atsiųstas lietuvių grožinės literatūros knygas, nutarė trim balsais prieš du XVI-tąją Vinco Krėvės literatūrinę premiją paskirti Leonardui Žitkevičiui, parašančiam Balio Pavabalio slapyvardžiu, už jo satyrinių eilėraščių rinkinį "Milžinai ir slibinai".

Prieš paskutinį balsavimą, kuris įvyko 1986 m. rugsėjo 14 d., taip pat buvo aptartos ir gavo balsų Aldonos Veščiūnaitės poezijos knyga "Aidinčios upės" ir Česlovo Grincevičiaus prozos knyga "Vidudienio varpai".

Premija bus įteikta š. m. spalio 10 d. Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje per XXXI-ąsias Kanados lietuvių dienas.

Akademinis lietuvių sambūris Montrealyje

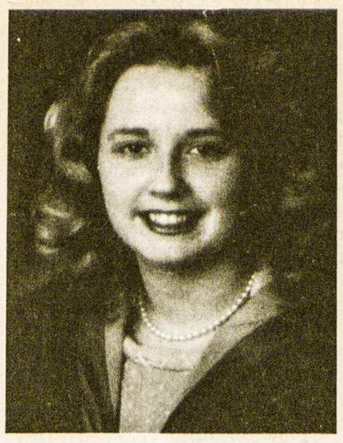

RITA RUDAITYTĖ, 1986 m. baigusi viešosios administracijos mokslus (Public Administration) magistrės laipsniu (MPA) Queen's universitete Kingstone. 1984 m. baigė politinius mokslus bakalaurės laipsniu Toronto universitete. Yra baigusi Toronto Maironio mokyklą, lituanistinius kursus, buvusi Toronto universiteto lietuvių studentų klubo (TULSK) pirmininke, IV ir V pasaulio lietuvių jaunimo kongresų atstove, "Atžalyno" šokėja. Yra dirbusi Kanados lietuvių jaunimo sąjungoje, KLB krašto valdybos visuomeninių reikalų komisijoje, Kanados lietuvių komitete žmogaus teisėm ginti. Kurį laiką redagavo "Jaunimo žiburius" ir laikraštėlį "Pirmyn, jaunime", dirbo Kanados parlamento rūmuose, Kanados tarptautinių reikalų institute. Dabar dirba Toronte "Nason a. Associates" firmoje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prel. prof. dr. Prano Kuraičio filosofinių raštų rinktinė jau renkama "Draugo" spaustuvėje. Rinktinę išleis "Ateities" leidykla Čikagoje. Stambų veikalą, turėsiantį apie 300 psl., spaudai paruošė Antanas Vaičiulaitis, biografinę autoriaus apybraižą parašė dr. Juozas Girnius. Išlaidoms padengti renkamos prenumeratorių aukos. Leidyklos adresas: "Ateitis", 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL 60453, USA.

Nelė ir Arvydas Paltinai su pluoštu estradinių dainų pirmą kartą aplankė Britanijos lietuvius. Rugpjūčio 23 d. jiedu įsijungė į lietuvių rudeninį sąskrydį Derbyje ir tą pačią dieną atvyko Lietuvių sodybon. Abiejuose koncertuose skambėjo Nelės atliekamos lietuvių kompozitorių dainos: B. Gorbulskio "Kuršių marios", V. Telksnio "Žydėjimo šviesa", "Vilties daina", "Kodėl taip būna?" Lietuviškus kūrinius šį kartą papildė A. Hamondo "Pavėluoti laiškai", A. Dedico "Mandolina", kitos kitataučių kompozicijos ir į jas įjungta G. Martinio "Ave Maria". Lietuvių sodyboje Nelę ir Arvydą Paltinus šiltai sutiko vasarotojai.

Bronius Kviklys baigia ruošti spaudai paskutinį serijinio veikalo "Lietuvos bažnyčios" tomą. Šis VII-sis tomas yra skirtas Kaišiadorių vyskupijai. Antrojoje jo dalyje bus paskelbti ankstesniuose tomuose pastebėtų klaidų atitaisymai, patikslinimai, aprašymai tų bažnyčių bei koplyčių, kurios dar nebuvo paminėtos. Serijos "Lietuvos bažnyčios" skaitytojai, pastebėję klaidas ir netikslumus arba turintys dar nepaskelbtų bažnyčių bei koplyčių nuotraukų, prašomi rašyti autoriui šiuo adresu: Bronius Kviklys, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629, USA.

"Laisvės varpo" radijo programa, įsteigta ir vadovaujama Petro Viščinio, savo 54-tajam kultūriniam renginiui pasirinko žymiųjų smuikininkų Jurijaus Mazurkevičiaus ir Danutės Pomerancaitės-Mazurkevičienės koncertą, įvyksiantį š. m. spalio 19 d. P. Bostone, Lietuvių piliečių draugijos salėje. Jiedu jau prieš dešimtį metų dalyvavo "Laisvės varpo" koncerte. Pirmą kartą Bostone pasirodys jaunoji smuikininkė Linda Veleckytė, J. Mazurkevičiaus mokinė, gavusi bakalaurės laipsnį ir dabar pas jį Bostone besiruošianti magistrės laipsniui.

M. K. Čiurlionio ansamblio steigėjas ir ilgametis vadovas kompoz. Alfonsas Mikulskis mirė Klivlande 1983 m. spalio 14 d., palikęs apie 400 neišleistų kūrinių — dainų, giesmių, baladžių, rapsodijų, dainų vaikams, kompozicijų simfoniniam orkestrui, kanklių ir liaudies instrumentų grupėms. Pomirtinio palikimo išleidimu rūpinasi specialiai sudarytas komitetas: pirm. Vladas Plečkaitis, vicepirmininkai — dr. Danielius Degėsys ir Juozas Stempužis, ižd. Ona Jokūbaitienė ir sekr. Juozas Malskis. Pagalbinin talkos komitetan įjungti 46 asmenys iš įvairių Amerikos vietovių. Pilną leidinį sudarys trys A. Mikulskio kūrinių knygos su gaidomis, M. K. Čiurlionio ansamblio monografija ir plokštelė. Leidėjų komitetas buvo sudarytas 1980 m., kai M. K. Čiurlionio ansamblis šventė 40 metų sukaktį, o A. Mikulskis — muzikinės savo veiklos penkiasdešimtmetį. Pradėtam darbui atlikti reikės apie $25.000. M. K. Čiurlionio ansamblio ir jo steigėjo bei vadovo A. Mikulskio gerbėjai aukų čekius prašomi rašyti "Čiurlionis Ensemble, Inc." vardu ir siųsti leidėjų komiteto ižd. Onai Jokūbaitienei, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, USA. Tel (216) 481-7161. Pirmoji knyga su kūriniais chorams, solistams, jaunimui, giesmėmis, "Mišiomis už kenčiančią Lietuvą" jau atiduota spaustuvei. Ruošiama antroji knyga, apimanti kūrinius tautiniams lietuvių instrumentams. Pomirtinį A. Mikulskio kūrybos palikimą užbaigs trečioji knyga, kurion bus įjungtos dainos mišriam chorui su tautinių instrumentų orkestrėliu, tautiniai šokiai, "Mišios už kenčiančią Lietuvą" su pilnu tautinių instrumentų orkestru, įvairūs smulkesni kūrinėliai liaudies instrumentams. Su aukomis kviečiami atsiliepti visame pasaulyje išblaškyti lietuviai, nes juos visus lietuviškos dainos sparnais jungia Alfonsas Mikulskis ir jo įsteigtas M. K. Čiurlionio ansamblis.

Naująjį savo sezoną Šiaulių dramos teatras pradėjo iki rugsėjo 15 d. trukusiomis gastrolėmis Vilniuje. Vilniečiams buvo suvaidinti M. Gorkio "Saulės vaikų", I. Bergmano "Žemuogių pievelės", V. Jasukaitytės "Žemaitės", E. Liegutės "Povilo ir Marijos" bei kitų veikalų spektakliai. Šauliečiams ruošiami spektakliai, skirti Šiaulių 750 metų sukakčiai.

Vilniaus pučiamųjų orkestras "Trimitas", kuriam dabar vadovauja Lionginas Čiapas, grįžo iš koncertinės viešnagės Vengrijoje. "Trimitui", teko dalyvauti XVII tarptautiniame "Gėlių karnavalo" festivalyje Debrecene, koncertuose ir paraduose. "Gėlių karnavalo" festivalin "Trimitas" įsijungė jau trečią kartą. Šiemtiniame festivalyje kartu su "Trimitu" dalyvavo Vengrijos, Čekoslovakijos, Bulgarijos, Belgijos, Italijos, Danijos, V. Vokietijos pučiamųjų instrumentų orkestrai, folkloriniai ansambliai, dabartinio šokio grupės. Po festivalio "Trimitui" įteikta speciali premija. Orkestras pakviestas dalyvauti kituose festivaliuose, koncertuoti Belgijoje ir Italijoje.

Kamerinis Šiaulių choras "Polifonija", vadovaujamas S. Vaičiulionio, šią vasarą su koncertais lankėsi Palangoje, Šventojoje, Nidoje, Plungėje ir Juodkrantėje. "Polifonija" yra jauniausias profesinio lygio choras, savo veiklą pradėjęs tik šiais metais. S. Vaičiulionis repertuaran įjungia tarptautinių renesanso ir baroko epochų kompozitorių kūrinius, specialiai "Polifonijai" sukurtas dabartinių lietuvių kompozitorių dainas. "Polifonija" visus stebina gausiais savo koncertais, pradėtais Šiauliuose ir nuvežtais į kitas Lietuvos vietoves. Be jau minėtų koncertų pajūryje, "Polifonijos" pasirodymai buvo surengti: Vilniaus mokslininkų rūmuose Verkiuose ir Baroko salėje, Panevėžio dramos teatre, Joniškyje, Pakruojyje, Kelmėje, Žagarėje, Skaistgiryje.

Lietuvos operos ir baleto teatras Vilniuje 66-tąjį sezoną pradėjo rugpjūčio 31 d. Vytauto Klovos "Pilėnų" spektakliu, kuriame pagrindinius vaidmenis atliko solistai — N. Ambrazaitytė, G. Apanavičiūtė ir V. Prudnikovas. Vilniuje teatras tęsia Kaune pradėtas operos ir baleto tradicijas. Tad jis oficialiai ir vadinamas ne Vilniaus, o Lietuvos operos ir baleto teatru. Pranešimuose spaudai jo direktorius ir meno vadovas sol. V. Noreika džiaugiasi gerai pavykusiomis teatro gastrolėmis Maskvoje. Jis taipgi praneša, kad nuo 1987 m. sausio 1 d. Sovietų Sąjungoje pradedamas bandymas, tobulinantis teatrų valdymą ir gerinantis jų veiklą. Iš Sovietų Sąjungoje esančių 630 teatrų bandymo sąlygomis dirbs 69 aštuonių sąjunginių respublikų teatrai. Į šį sąrašą įtrauktas ir Lietuvos operos bei baleto teatras Vilniuje. Bandyme dalyvaujantys teatrai patys pasirinks savo repertuarui skirtus spektaklius, nustatys premjerų skaičių. Pagrindinis sprendimas teks meno taryboms, kurias sudaro operos, baleto ir pastatymų dalies atstovai. Nuo 1987 m. sausio 1 d. kasmet bus perrenkama 20% teatro solistų, orkestro ir choro artistų. Taip per penkerius metus bus patikrinta visų teatro darbuotojų kokybė. Atsiras galimybė pakelti atlyginimus, įvesti materialinį paskatinimą už kūrybinę inciatyvą. Sol. V. Noreikos pranešimu, baletmeisteris E. Bukaitis pirmai sezono premjerai yra pasirinkęs A. Rekašiaus baletą "Aura". Leningradietis baletmeisteris O. Vinogradovas vilniečiams paruoš F. Heroldo baletą "Bereikalingas atsargumas". Operos repertuarą papildys V. Belinio "Norma". Vasario pradžioje minimoms šimtosioms S. Šimkaus gimimo metinėms bus skirta jo opera "Pagirėnai". Gastrolėms Lietuvoje bus paruošta tik šešis veikėjus turinti G. Rossinio opera "Vedybų vekselis". Duoklę Spalio revoliucijos septyniasdešimtmečiui planuojama atiduoti A. Bražinsko opera "Liepsna", kuriai libretą apie toje revoliucijoje dalyvavusį Juozą Vareikį (1894–1939) parašė A. Drilinga. J. Vareikis, kilęs iš Panevėžio apylinkių, kompartijai ištikimai tarnavo Sovietų Sąjungoje ir už tą ištikimybę buvo sušaudytas Maskvoje J. Stalino siautėjimo metais. Talentingo kompoz. Algio Bražinsko lietuviškos operos jis tikrai nėra nusipelnęs.

V. Kst.

Atsiųsta paminėti

"AUŠRA" (okup. Lietuvos pogrindžio) 1982 m. birželis — 1983 m. vasaris nr. 31(71)—35(75), VII t. Redagavo ir vardų rodyklę sudarė Jonas Dainauskas. Išleido Akademinės skautijos leidykla (8913 So. Leavit St., Chicago, IL 60620, USA) 1986 m.

JĖZUS SU MUMIS (vertimas "In Christ Jesus") — lengvo, žaismingo pobūdžio vadovėlis vaikams. Lietuvišką tekstą ir piešinius paruošė Aldona Milmantienė, piešinius, viršelį ir iliustracijas — Irena Normantaitė. Išleido Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas. Mecenatas — JAV Lietuvių kunigų vienybė. Brooklyn, N.Y. 1986 m., 65 psl. Kaina — $3.00.

TĖVYNĖN, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės žiniaraštis, 1986 m. 6-7 nr. Leidėjas — VLB, redakcinis kolektyvas — Vincas Baronas, Vytautas A. Dambrava, Sandra Saldytė-Mažeikienė, Antanas Šulcas, Ričardas Zavadzkas. Atsakingasis redaktorius — dr. Vytautas A. Dambrava.

Nauja knyga

"LIETUVOS GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS 1918-1940"

Lietuvos nepriklausomybę iškovojo ir iki II D. karo ją saugojo kariuomenė ir šaulių sąjunga. Keli šimtai tūkstančių vyrų perėjo per kariuomenės eiles. Žinios apie juos yra išblaškytos įvairiuose leidiniuose. Atsirado asmenys, kurie visą tą medžiagą surinko ir paruošė spaudai. Jau baigiama spausdinti 900-1000 psl. knyga apie visų ginklų rūšių dalinius, istoriją, kariuomenės organizaciją, centrines įstaigas bei tarnybas; pridėti atitinkami statutai ir santrauka anglų kalba. Bus apie 250 nuotraukų, iliustracijų, schemų, brėžinių. Knygos autorius – ***Vytenis Statkus,*** leidėjas — ***Vydūno jaunimo fondas.*** Reikia sutelkti apie $20.000.

Kviečiame tapti leidinio dalininkais ir įamžinti knygoje savo artimuosius, įrašant jų pavardes. Aukoję $1000.00 ar daugiau bus skelbiami mecenatais, aukoję $500.00 ar daugiau — rėmėjais, aukoję $100.00 ar daugiau — garbės prenumeratoriais. Tikimasi išleisti šią knygą š. m. lapkričio mėnesį. Čekius rašyti — ***Vydūnas Youth Fund, Inc.*** ir siųsti: ***Jūratė Variakojis, 3715 W. 68th Street, Chicago, IL 60629, USA.***

Jūsų atsiliepimo lauksime iki š. m. spalio 15 d.

Siunčiu auką V. Statkaus knygai
"Lietuvos ginkluotosios pajėgos" leisti

$ .....

Minėtą auką skiriu
įamžinti šiam asmeniui: .....

.....
laipsnis, vardas, pavardė, pareigos ir dalinys

Aukotojo vardas, pavardė .....

Adresas .....

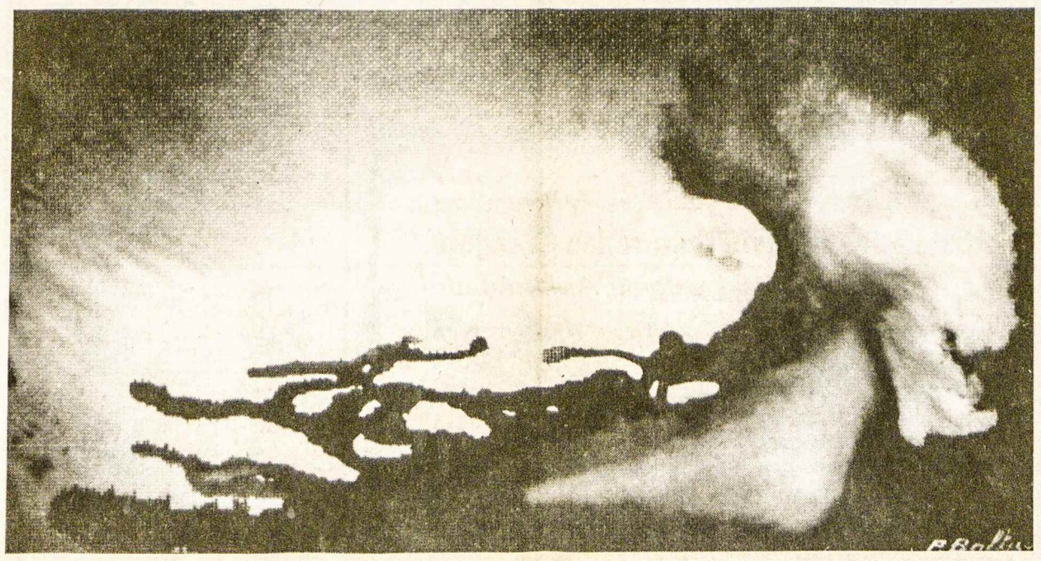

PRANO BALTUONIO paveikslas "Vakaras prie vandens". **Aliejus, 12" x 20"**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6½%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7½%
term. indėlius 2 metų	7½%
term. indėlius 3 metų	7½%
pensijų s-tą	7¾%
spec. taup. s-tą	6½%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6½%
depozitų-čekių s-tą	5½%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9¾% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

- *patyrusiu atstovu*
- *sąžiningu patarnavimu*
- *asmeniniu patarimu*

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, *B.Sc.,*

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju i namus

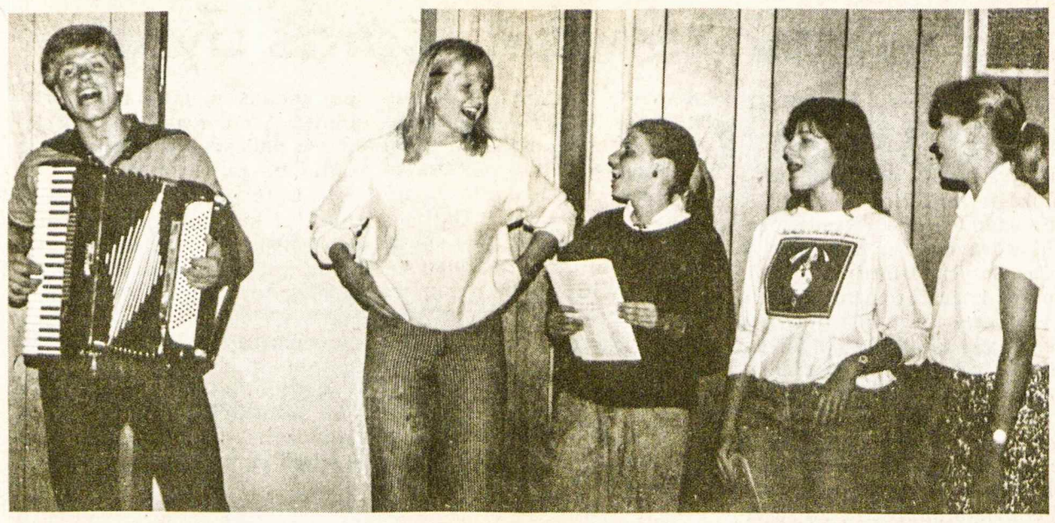

Jaunimas dainuoja Lietuvių fronto bičiulių vasaros stovykloje Dainavoje. Iš kairės: A. Polikaitis, L. Gražulytė, A. Bublytė, R. Vardytė, R. Bublytė

Nuotr. Vyt. Maželio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jos politikai sudarančioms šalims. Ginklų iš Kanados negaus ir tos šalys, kuriose jau vyksta ar gali prasidėti vidiniai karo veiksmai.

Grupė kanadiečių veteranų, dalyvavusių Vietnamo kare, pirmą oficialų susitikimą surengė Vašingtone rugsėjo 20-21 d.d Prie paminklo Vietname žuvusiems kariams jie pagerbė 58 žuvusius kanadiečius, kurių pavardės yra įtrauktos į bendrą žuvusiųjų sąrašą, iškaltą granite. Sąrašas ilgas — 58.321. Žuvusių kanadiečių pavardes skaitė išvykos organizatorius R. Purvis. Kiekvieno pavardę surado kiti grupės nariai ir po ja prie paminklo padėjo Kanados vėliavėlę, puokštelę raudonų rožių. Buvo padėta ir gėlių vainikų, kurių kaspinuose buvo įrašyta kanadiečių auka. Kanadiečiai į karą Vietname įsijungė savanoriais įstoję į amerikiečių dalinius. Pentagonas neturi duomenų apie Vietnamo kare dalyvavusius kanadiečius. Spėjama, kad jų galėjo būti apie 30.000. Savo karo aukas Kanada prisimena lapkričio 11 d. Išvykai vadovavęs R. Purvis ankstesnę datą pasirinko dėl šiltesnio oro. Jis pats į karines JAV pajėgas įsijungė su trim savo bičiuliais, o iš Vietnamo Kanadon grįžo tik su dviem. Ne visi savanoriai kanadiečiai buvo pasirinkę pėstininkų dalinius. Kitus labiau viliojo karo laivynas ir aviacija.

Vietnamo kare dalyvavusius kanadiečius Vašingtone priėmė veteranus jungiančio Amerikos legijono pareigūnai, žadėdami visokeriopą pagalbą. Amerikiečiai karo veteranai susilaukia daug paramos iš savo vyriausybės. JAV kongrese yra netgi specialus komitetas karo veteranų reikalams. Išvykos dalyviai Vašingtone įsteigė Vietnamo karo veteranų kanadiečių draugiją. Lig šiol nedaug kas težinojo, kad Vietname kartu su amerikiečiais kovėsi ir žuvo kanadiečiai. Tikimasi susilaukti bent dalies paramos, kuri duodama Amerikos legijono nariams. Smithsonian insititucija turi surinkusi tūkstančius įvairių liekanų prie žuvusiems Vietnamo kare skirto paminklo. Dabar jas papildys 58-nios Kanados vėliavėlės žuvusiems kanadiečiams ir jų auką primenantys įrašai vainikų kaspinuose.

Kanados mokslininkus nustebino Axel Heibergo saloje, Arktikos jūroje, rastos suakmenėjusios 45 milijonų metų senumo miško liekanos. Ta sala yra 1.100 km nuotolyje nuo šiaurės ašigalio. Medžių stuobriai ir rąstai taip gerai išsilaikę, kad juos galima pjaustyti ir deginti. Atrodo, kažkas tą mišką kirto tik prieš porą metų. Medžių liekanos, padengtos žemės sluoksniu, apakmenėjo, bet viduryje išliko mediena. Tiksli šio radinio vieta neskelbiama, kad jon nepradėtų veržtis sensacijų mėgėjai ir kad jie nesunaikintų 45 milijonų metų senumo radinio. Kanados šiaurėje ir anksčiau buvo aptikta suakmenėjusių medžių stuobrių, bet jie nebuvo taip gerai išsilaikę.

Nelegalų streiką Niufaundlandijoje yra pradėję 5.500 provincinės valdžios tarnautojų — raštininkų, administratorių, viešųjų darbų darbininkų. Valdžios tarnautojams duotą streiko teisę gerokai susiaurino 1983 m. priimtas įstatymo papildas, leidžiantis vyriausybei 10-50% norinčių streikuoti tarnautojų paskelbti būtinais viešajam gyvenimui. Paskelbtieji praranda streiko teisę. Streikuojantys 5.500 tarnautojų priklausė dviem grupėm, atmetusiom streiko teisės apribojimą. Jų metinis uždarbis — tarp $14.000 ir $18.000. Streikininkai nori, kad tas atlyginimas būtų sulygintas su ligoninių tarnautojų, kurių metinis uždarbis yra $3.700 didesnis. Premjeras B. Peckfordas sakosi neturįs lėšų tokiam staigiam atlyginimų padidinimui. Juos jis sutinka suvienodinti mažesniais padidinimais iki 1990 m. Streikininkus kursto ir finansinę paramą jiems žada Kanados darbo kongreso pirmininkė Shirley Carr ir Kanados automobilių gamintojų unijos pirm. B. White, atsiskyręs nuo tarptautinės unijos Amerikoje. Jo unijai, matyt, netrūksta pinigų, kai už vidutinės vertės automobilius kanadiečiai jau turi mokėti 10.-15.000 dolerių. Premjerui B. Peckfordui daromas spaudimas į streiką įjungti visus valdžios tarnautojus, kurių ši provincija turi 14.000. Ir S. Carr, ir B. Whithe užmiršta gausius Niufaundlandijos bedarbius, kurie būtų laimingi, gavę streikininkų paliktus nuolatinius darbus už dabar jiems mokamą atlyginimą.

Ateitininkų žinios

Metinę veiklą pradėsime šv. Mišiomis — spalio 5, sekmadienį, 10.15 v.r., Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių visi renkamės seselių namuose agapei.

Moksleiviai, susirinkę savo būstinėje rugsėjo 28 d., išrinko kuopos valdybą: pirm. V. Dirmantaitę, vicep. G. Jonytę, sekr. I. Freimanaitę, ižd. L. Balaišį, koresp. L. Stanulytę, fotografijų reikalams –T. Jonį; redakcinę komisiją — J. Šukytę, D. Baršauskaitę, L. Šipelytę, T. Freimaną.

Studentų valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. L. Daukša vicep. R. Prakapas, sekr. M. Balaišytė, ižd. ir koresp. B. Abromaitytė, nariai Z. Prakapaitė ir T. Slivinskas.

Jaunučius sutiko globoti Ilona Smolenskienė. Tėvai, norintieji vaikus įjungti į ateitininkų organizacijos jaunučių kuopą, prašomi kreiptis į I. Smolenskienę tel. 769-7040. Priimami vaikai nuo 5 iki 8 metų amžiaus. Vaikai, lanką 5-8 mokyklos skyrius, yra kviečiami jungtis į jaunių kuopą, kurią globoja A. Karkienė (tel. 763-4025) ir J. Adamonytė (tel. 763-4013).

Visiems tėvams rūpi krikščioniškai lietuviškas vaikų auklėjimas. Organizacija yra viena iš veiksmingiausių priemonių šiame auklėjimo darbe. Nuolat puoselėjami moraliniai ir tautiniai principai išugdo taurias asmenybes.

Visam ateitininkiškam jaunimui linkima kūrybingų ir sėkmingų veiklos metų. Garbė Kristui! **O. G.**

Skautų veikla

• Spalio 7 d., 7.30 v.v., "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų vadovų-vių, posėdis – skautų būklė.

• A. a. Juozui Jankaičiui mirus, jo žmonai s. Aldonai Jankaitienei reiškiame nuoširdžią užuojautą – "Rambyno" tuntas

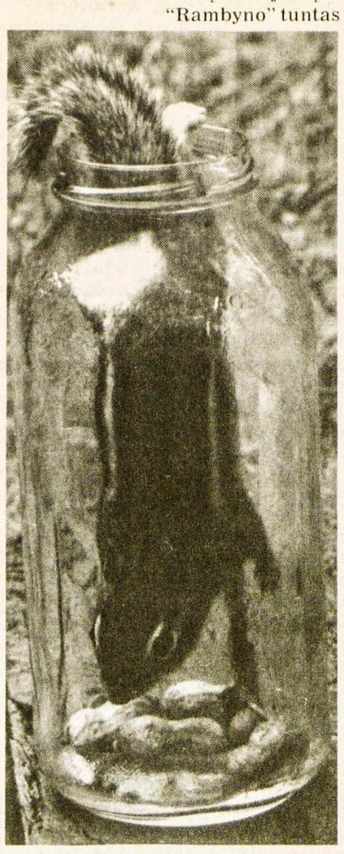

Drąsi voveraitė randa riešutus ir stiklainyje Ntr. M. Pranevičiaus

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

"NERINGA"

didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.

Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!

Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

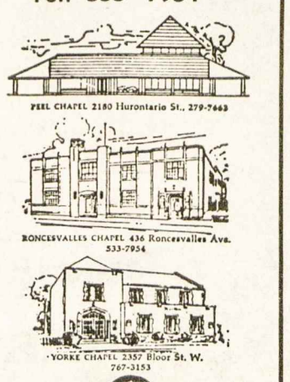

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6½% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo ..... 11 %
7 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7¼% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
7¼% už 2 m. term. indėlius	1 metų ..... 10 %
7¼% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10¼%
7¾% už pensijų planą	3 metų ..... 10½% (fixed rate)
6½% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
6 % už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų ..... 9¾% (variable rate)
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita	
5½% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE *PARAMA*

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st, west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

ISLINGTON-MANOR, puikus vienaaukštis – $268,000.
PALACE PIER – dviejų miegamųjų — $189,900.
ETOBICOKE – trijų miegamųjų — $169,900.
BLOOR WEST VILLAGE – keturių miegamųjų — $215,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD
x. DE LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.

RE/MAX

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

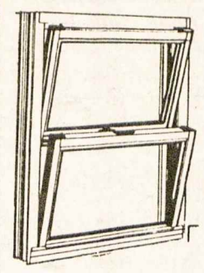

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.*** ***Lietuviams 10% nuolaida.*** **Skambinti telefonu**

(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Sibiro kankinei

A†A
ELENAI JUCIŪTEI
Bostone mirus,

seserį TEKLĘ BOGUŠIENĘ nuoširdžiai užjaučiame –

L. M. Urbonai

A†A
JONUI SADAUSKUI
iškeliavus amžinybėn,

žmonai BIRUTEI, šeimai, giminėms bei artimiesiems jų skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiu ir kartu liūdžiu –

Liucija Skripkutė

A†A
JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

jo liūdinčiai žmonai ALDONAI, dukrai RAMINTAI su šeima, sūnui GIEDRIUI bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą –

Toronto Lietuvių namų moterų būrelis

Korp. Neo-Lituania filisteriui

a. a. JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

žmoną ALDONĄ, dukrą RAMINTĄ su šeima, sūnų GIEDRIŲ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto Neo-lituanai

A†A
JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

jo liūdinčiai žmonai ALDONAI su šeima bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą –

Teodora ir Aleksas Kojalaičiai
Eugenija ir Kostas Gapučiai

A†A
JUOZUI JANKAIČIUI
mirus,

žmonai ALDONAI, dukrai RAMINTAI su šeima, sūnui GIEDRIUI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Angelė, Birutė ir Mečys Abromaičiai
Ada ir Aleksas Juciai
Janina ir Vincas Pilipavičiai
Ada ir Valius Poškaičiai

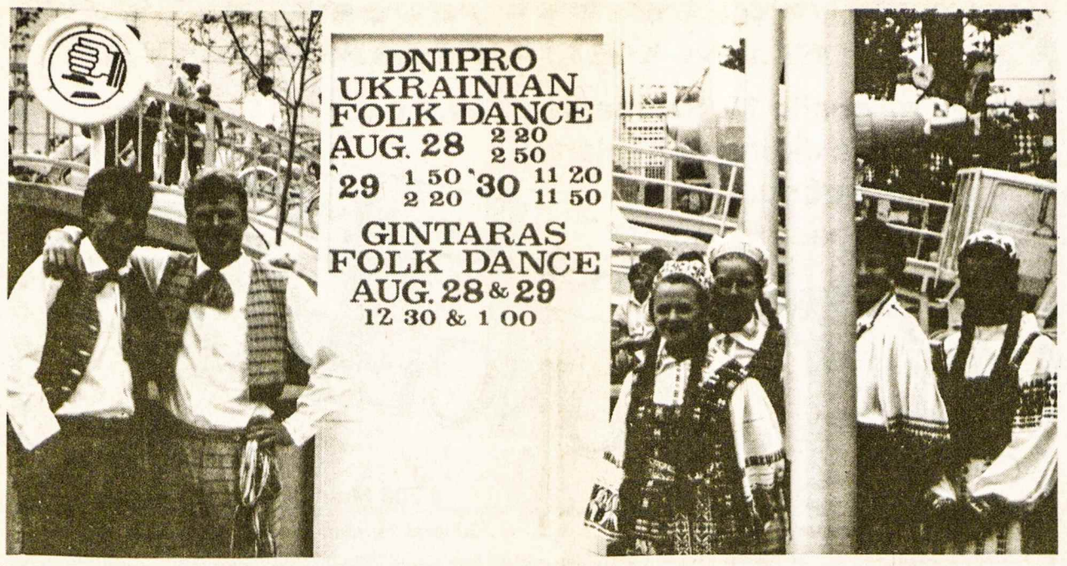

Pasaulinėje parodoje Vankuveryje "EXPO 86" prie Ontario paviljono, kur koncertavo Toronto gintariečiai rugpjūčio 28 ir 29 dienomis
Nuotr. R. Paulionio

Tamsiaodžių ir moterų sąjūdžiai

Jieškojimas privilegijų ir pašalinis kurstymas

Č. SENKEVIČIUS

Žmogaus teisių ir lygybės principų sąjūdį apie diskriminaciją daug kalbama ir rašoma. Tačiau virš visų tų tikrų ir perdėtų diskriminacinių apraiškų ryškiausiai prasikiša (bent jau Šiaurės Amerikoje) dvi žmonių grupės: tamsiaodžiai ir moterys.

Tamsiaodžių problema, ypač JAV, yra sena kaip ir pati valstybė. Daugiau ar mažiau visiems yra žinomos tos negerovės šaknys, tuo laiku apraizgiusios baudžiaviniais savivaliavimais visą pasaulį. Ir vis dėlto aukštos civilizacijos ir smarkios pažangos kraštui, kaip JAV, pasilieka istorinė dėmė dar ir dėl to, kad juodųjų piliečių atskyrimas praktiškai kai kuriose valstijose tebuvo panaikintas prieš maždaug 20 metų, viešose vietose nuimant tikrosios diskriminacijos iškabas. Be abejonės juodieji nebuvo pasiruošę už tai dėkoti. Įstatyminė ir demonstruojanti lygybė anaiptol nepanaikino skersakiavimo iš abiejų pusių. Jis ryškus dar ir šiandien. Tarytum to viso pridengimui pradėta pataikavimo, netgi pirmumą teikianti politika. Reikia ar ne reklamose, šalia trijų baltųjų būtinai įmaišytas vienas juodasis, būtinai primaišoma spalvotų tarnautojų įstaigose, nes toks yra paliepimas "atpažįstamos mažumos" diskriminacijai išvengti. Ir nueinama net taip toli, kad darbdavys, mažindamas darbininkų skaičių, bijo paliesti tamsiaodžius, nors jie būtų dar nepatyrę darbe naujokai. Tame pataikavimo ir tartum kokių "reparacijų" mokėjimo kraštutinume ne kartą diskriminaciją pajunta baltieji, kurie neturi tų specialių privilegijų, kokiomis ima naudotis tamsiaodžiai.

Moterų lygybės ir "išsilaisvinimo" sąjūdyje nueinama net iki tokių kraštutinumų, kad "rimtos kovotojos" siūlo keisti maldų tekstus, norint išvengti vyriška gimine skelbiamų vardų, įskaitant ir paties Dievo vardą . . . O ką jau bekalbėti apie jauną mergaitę, bandančią per teismus išsikovoti sau teisę žaisti vyrų komandoje ledo ritulį. Moterų "išsilaisvinimas" Šiaurės Amerikoje daugiau panašu į mados dalyką, nes įvairių sąjūdžių ir naujų užsiėmimų laukia kaip tik tie žmonės, kurie turi daugiausia laisvo laiko.

Rimtai kalbant, dirbtinis žmonių skirstymas į tamsiaodžius ir baltuosius, į vyrus išnaudotojus ir moteris verges tėra plačios apimties organizuojamas nesusipratimas. Kas gi nežino, kad žmonių talentai ir pajėgumas nėra ribojami odos spalvos ir lyties. Įvairiuose darbuose žmogaus vertė priklauso nuo to, kiek jis sugeba, kiek stengiasi, kiek bendrauja, kiek naudos neša. Jei su spalva ar lytimi jieškoma specialių privilegijų, tėra demokratinių laisvių piktnaudžiavimas.

Žinoma, kraštutiniai reiškiniai visuomenę visada daugiau sudomina. Atsiranda daugiau medžiagos įvairių formų informacijom ir sensacijom, kurios ryškumo dėlei išpučiamos ir pagražinamos. Tačiau minėtos diskriminacijų ir lygybės jieškojimo problemos yra gyvos, populiarios ir gyventojų įsisavinamos net nuo pat mažų dienų taip, jog toji "negeroji" padėtis priimama kaip nebediskutuojama tiesa. O jei prie viso to dar pridėsime laisvos spaudos ir vadinamos "neapykantos literatūros" nelabai suderinamus susikryžiavimus, kažin ar nebūsime verčiami pagalvoti ir apie diskriminacinius užkulisius?

Kartais gal ir atrodo, kad tos problemos yra didelės ir sunkiai spendžiamos, tačiau jas palyginus su to paties pobūdžio problemomis už "geležinės uždangos", vakarietiškos diskriminacijos ir lygybės jieškojimai atrodo kaip gero, išlepinto gyvenimo padariniai, kas tenai, kad ir okupuotoj Lietuvoj, paprastai būtų pavadinama neramumų kėlimu, valstybės šmeižimu, už kurį piliečiai baudžiami. O tuo tarpu komunistinės imperijos ir iedologijos saugotojai vartoja daug būdų ir priemonių, kad Vakarų demokratijose gyvenąs žmogus vis būtų kuo nors nepatenkintas, vis peiktų valdžią, vis jaustųsi nuskriaustas, vis siektų kažkokios lygybės ar daugiau teisių. Ir galime būti tikri, kad į tų mūsiškių problemų ugnelę dydysis JAV karo laikų sąjungininkas vis "nekaltai" įlašina alvyos.

ŠYPSENOS

Tušti buteliai

Žmona šaukia savo vyrui:

— Ei, sandėlyje mačiau keliasdešimt tuščių butelių. Iš kur jie atsirado?

— O iš kur aš galiu žinoti? — klausiamai atsikirto vyras ir paaiškino:

— Aš savo gyvenime niekad nesu pirkęs tuščių butelių . . .

Apsukrus vaikas

— Tėveli, ar moki pasirašyti užsimerkęs?

— Manau, kad tai nesunku, sūneli.

— Tai puiku! Užsimerk ir pasirašyk man mokyklos pažymėjimą . . . Parinko **Pr. Alš.**

Iškeliavus amžinybėn kūrėjui-savanoriui
a. a. JONUI MAČIUI,

reiškiu gilią užuojautą jo sūnui BERNARDUI, dukrai ONUTEI JUCIENEI, jų šeimoms, giminėms ir pažįstamiems –

A. Žulys

Hamilton, Ont.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: ***5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA***

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US $ .....

Pavardė, vardas .....

Adresas .....

A†A
BERNARDUI PETKEVIČIUI
mirus,

jo liūdintiems — žmonai ANASTAZIJAI, dukroms — VIDAI, DANAI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia –

Anapilio moterų būrelis

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416) **762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201 — Telefonai:
prie Windermere Ave. — įstaigos (416)**763-4319**
Toronto, Ontario M6S 2S4 — namų **621-2136**

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
624-6336 namų **624-2199**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 — Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) — Telefonas 531-1305
★ **Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)**
★ **Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.** ★ **Visi automobilių mechaniniai**
★ **taisymai.** ★ **Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.**
★ **GOODRICH, RADIAL ir kt.** **Savininkas FRANK PETITT**

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
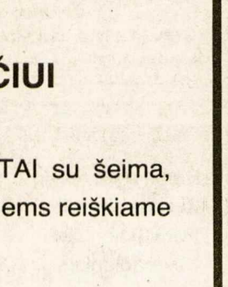
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Rugsėjo 3 – 17 Spalio 8 – 17
Grupę rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. ***Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.*** *Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.*
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gražiai praėjo tradicinė Lietuvos kankinių parapijos šventė-atlaidai rugsėjo 28, sekmadienį. Padėka priklauso talkininkams, ypač tarybai, rūpestingai paruošusiai šventės programą, vakarienę ir atlikusiai kitus darbus, susijusius su švente.

— Palaidoti: a.a. Aleksas Rimkus, 80 m., gyvenęs Wasagos apylinkėje; a.a. Juozas Jankaitis, 78 m.; a.a. Juozas Bersėnas, 75 m.; a.a. Leonas Palčiauskas, 71 m.

— Katalikių moterų draugijos susirinkimas — spalio 5, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, Anapilio parodų salėje. Paskaita — kun. E. Putrimo.

— Parapijos tarybos posėdis — lapkričio 4, antradienį, 7.30 v.v.

— Mišios Wasagoje — kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, 11 v.r. Jos bus ir Padėkos savaitgalį spalio 12 d., bet nebus lapkričio 2 d, sekmadienį, dėl kapinių lankymo Anapilyje.

— Šv. Jono lietuvių kapinėm paaukojo: $100 — Z. Mickevičienė (a. a. Sofijos Daugvilienės 20 metų sukakties proga); $10 — E. Diksonienė.

— Motinos Teresės labdarai paaukojo $50 V. P. Dalindos.

— Parapijai paaukojo: $400 — P. Ščepavičius; $100 — A. E. Kaminskas.

— Mišios spalio 5, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Vaclovą Domeiką, 11 v.r. — už a.a. Oną ir Juozą Baliūnus, Augaičių ir Kausteklių mirusius; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Oną Riaubienę ir Teofilį Macijauską.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas spalio 5 d., 9.45 v.r., laikys kun. P. Dilys. Po pamaldų – moterų draugijos susirinkimas Irmos Šturmienės bute (1587 Liveoak Dr., Mississauga, Ont. Tel. 274-3592).

— Pamaldos — spalio 12 d., 9.45 v.r., anglų kalba. Laikys kun. J. Saarinen. Liturgija — pagal mūsų pamaldų tvarką.

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys spalio 12 d., 12.30 p.m., laikys pamaldas lietuviams evangelikams Montrealyje, Šv. Jono šventovėje (3594 rue Jeanne Mance) XXXI Kanados lietuvių dienos proga. Prie vargonų — Toronto Išganytojo parapijos vargoninkas Petras Šturmas.

— Parapijos choras renkasi pirmadieniais, 7.30 v.v., parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— Jaunos solistės Marytės Bizinkauskaitės dainų bei arijų koncertas rengiamas spalio 19 d., 3 v.p.p., Mindaugo menėje.

— Š. m. lapkričio 15, šeštadienį, LN rengiamas koncertas-balius. Programoje — sol. Daiva Mongirdaitė, lyrinis sopranas iš JAV. Ji atliks arijas iš operų. Taip pat dainuos Toronto vyrų choras "Aras". Šokiams gros 5 asmenų orkestras. Bus loterija ir šilto maisto bufetas. Maistą paruoš V. Birštonas. Bilietai — 6 dol. LN nariams įėjimas nemokamas. Nariai nemokamus bilietus atsiima iki lapkričio 12 d. Stalus galima rezervuoti iš anksto. Bilietus darbo valandomis platina LN. Betkuriuo laiku gaunami pas V. Kulnį tel. 769-1266 ir A. Sukauską tel. 244-2790. Rengia LN vyrų būrelis.

Lietuvos kankinių parapijos šventė Anapilyje rugsėjo 28, sekmadienį, susilaukė gana plataus visuomenės dėmesio. Popietinėje iškilmėje dalyvavo pilnutėlė šventovė tautiečių. Iškilmingas Mišias koncelebravo devyni kunigai su prel. Pr. Vaseriu iš Australijos priešakyje. Pastarasis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Giedojo parapijos choras, talkinamas "Aro" ir sol. S. Žiemelytės, akompanuojamas muziko J. Govėdo. Įspūdingas buvo momentas aukų atnešimas aukojimui — kryžiaus, Lietuvos vėliavėlės, Sibiro lietuvaičių maldaknygės, specialaus audinio, ostijų ir vyno. Nešant tas aukas, buvo skaitomos atitinkamos maldos. Po Mišių buvo įspūdinga procesija į kapines. Joje buvo nešamos vėliavos — Lietuvos, kat. moterų, šaulių ir skautų. Mergaitės barstė gėles.

Po visų pamaldų įvyko Anapilio salėje parapijos vakarienė, paruošta B. Stanulienės. Joje dalyvavo arti 300 asmenų. Lengvo pobūdžio programą atliko "Aro" choras, diriguojamas sol. V. Verikaičio, akompanuojamas J. Govėdo. Programos pranešėjo pareigas atliko J. Karasiejus. Visiems padėkojo klebonas kun. J. Staškus, pasidžiaugdamas gausiu tautiečių dalyvavimu ir gražiai pavykusia švente.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 28, sekmadienį, per 10.15 v. Mišias giedojo vaikų choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Ruošiasi tuoktis Antanas Urbonas su Kathleen Schrier.

— Susituokė Aldona Biretaitė su Edvardu Bubuliu.

— Pakrikštytas Mykolas-Lee, Virgilijos ir Tomo Kasperavičių sūnus.

— Rugsėjo 29 palaidotas a.a. Vytas Radzevičius, 63 m.

— Bilietai į kat. moterų rengiamą koncertą ir parodą gaunami kioske ir pas parapijos skyriaus valdybos nares. Koncertas įvyks spalio 26 d.

— Ateitininkų metinės veiklos pradžia — spalio 5, sekmadienį. Visų kuopų nariai organizuotai dalyvauja 10.15 v. Mišiose. Po Mišių seselių namuose įvyks agapė.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija planuoja vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą lapkričio 4-6-8 d.d. Parodų salėje.

— Parapijai aukojo: $360 — A. R. Rygeliai; $300 a.a. Jono Rinkevičiaus atminimui jo testamento vykdytojai; $200 — J. Kulikauskienė; $150 — A. Petkevičienė; $100 — N. Preibienė, A. Kaknevičius, V. Liuima, J. Urbonas, P. G. Stauskai; vyskupo fondui: $100 — N. Preibienė; $50 — A. Kairienė; pranciškonų klierikų fondui: $100 — M. Gečienė; $50 — A. Kairienė; religinei Lietuvos šalpai: $300 K. D. Manglicai; $100 — A. Kairienė; a.a. Bernardo Petkevičiaus laidotuvių proga religinei Lietuvos šalpai paaukojo $527: dr. S. ir dr. A. Kazlauskai $50, A. A. D. P. V. Butrimai $50, A. Čiaučionas $30.

— Mišios spalio 5, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Mariją Valiulienę, 9.20 v. r. — už a.a. Joną Simanavičių, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Stasį Bumbulį.

— Šis penktadienis — spalio mėnesio pirmasis. Šventoji valanda ir Mišios — 7 v.v.; išpažinčių klausoma rytą ir vakarą prieš Mišias. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šį šeštadienį — Gyvojo rožinio Mišios ir maldos — 11 v.r.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

Jennifer Dean (Kristina Puidokaitė) sėkmingai reiškiasi kaip aktorė, yra dirbusi su žymiaisiais Kanados teatrų režisoriais, dainavusi su "Rock a. Roll" Ontario grupe. Ji priklauso "Hummer Sisters" grupei, puoselėjančiai avangardinį video meną. Ši grupė yra laimėjusi Kanados "Dora Mavor Moore" žymenį už menišką kokybę.

Aldonos-Marijos Biretaitės ir Edvardo-Viktoro Bubulio iškilmingos jungtuvės įvyko 1986 m. rugsėjo 27 d. Toronto Prisikėlimo šventovėje. Jungtuvių apeigas atliko nuotakos giminaitis iš Lietuvos kun. Z. Gustainis, koncelebruojant kun. K. Kaknevičiui ir kun. A. Simanavičiui, OFM. Pastarasis pasakė ir pamokslą. Giedojo "Volungės" trijulė, vadovaujama D. Viskontienės, ir sol. A. Simanavičius.

Vestuvinis pokylis buvo suruoštas Prisikėlimo par. salėje. Susirinkus 400 dalyvių, salėn įžygiavo jaunavedžiai su gausia palyda, pasipuošusia tautiniais drabužiais. Tai jaunavedžių draugai-gės tautinių šokių šokėjai, buvę atžalynėčiai ir gintariečiai. Iškilmių įžangai jie atliko vestuvinį šokį Rezginėlę, kurio centre buvo abu jaunavedžiai gintariečiai. Tai 29-ta lietuviška gintariečių pora per 32 metus. Iškilmės programos pranešėjai — Jūratė ir Linas Kaknevičiai, gražiai pasveikinę susirinkusius, pakvietė kun. J. Staškų įžanginei maldai. Po šaunių vaišių, kurias paruošė pati J. Bubulienė, jaunavedžio motina, ir St. Bubulis, jo tėvas, gausūs sveikintojai reiškė savo džiaugsmą nauja lietuviška pora. Sveikintojų tarpe buvo ir svečias iš Lietuvos — kun. Z. Gustainis. Atitinkamas kalbas pasakė jaunavedžių tėvai St. Bubulis — angliškai, V. Bireta — lietuviškai. Užbaigos žodį anglų ir lietuvių kalbomis tarė jaunavedys E. Bubulis. Jis yra baigęs verslo administracijos mokslus ir dirba importo-eksporto srityje, o nuotaka A. Biretaitė yra mokytoja.

Šios vestuvės buvo visuomeninio pobūdžio, susilaukusios plataus dėmesio, nes jaunavedžių tėvai gyvai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Be to, visiems buvo džiugu sveikinti naują lietuvišką šeimą. **D.**

VISI KELIAI VEDA Į HAMILTONĄ!

1986 m. spalio 19, sekmadienį, 3 v.p.p., rengiamas didingas Klivlando lietuvių tautinių šokių grupės

"GRANDINĖLĖ"

KONCERTAS

Westdale gimnazijos salėje, 700 Main St. W., Hamiltone.

Bilietai gaunami koncerto dieną prie įėjimo arba sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre. Taip pat galima iš anksto užsisakyti telefonu **549-5372.**

Kainos: $7 ir $6, vaikams iki 12 metų amžiaus nemokamas, o moksleiviams – tik $3.

Westdale gimnazija: važiuojant 403 keliu sukti į Aberdeen išvažiavimą ir tuoj prie pirmų šviesų (Longwood g-vė) sukti į kairę; prie sekančių šviesų (Main St.W. ir Longwood kampas) — salė.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti. KLB Šalpos fondo Hamiltono skyrius

Pranešimas

KLB Toronto apylinkės kandidatai į XIII krašto tarybą, kuri bus renkama 1986 m. spalio 19 d.

Abromaitytė Angelė
Arštikaitytė-Uleckienė Marija
Aušrotas Vytautas
Batūra Kazys
Bireta Vytautas
Bubelis Vytautas
Čepas Silvestras
Danaitis Jonas
Dauginis Valteris
Delkus Osvaldas
Grigaliūnas Stasys
Gustainieneė Ona
Jankaitienė Aldona
Jonys Česlovas
Kaknevičius Kazys
Karasiejus Juozas
Kazilis Algis
Kuras Paulius
Kurienė Rasa
Kuzmas Stasys
Lapas Haris
Kuraitė-Lasienė Joana
Pacevičius Algis
Pacevičius Antanas
Petrauskienė Gabija
Sakalaitė-Jonaitienė Ramūnė
Simanavičius Augustinas
Skukauskaitė Danutė
Stepaitis Herbertas
Stravinskas Edis
Šernas Gytis
Vaičiūnas Algirdas

Iš šių 32 kandidatų reikia išrinkti 18 asmenų, kurie atstovaus Toronto apylinkei krašto taryboje. Rinkimai įvyks 1986 m. spalio 19 d. Prisikėlimo parapijos salėje (1011 College St. Toronte) nuo 10 iki 14 v., Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W. Toronte) nuo 12 iki 16 v., Lietuvos kankinių parapijos salėje (2185 Stavebank Rd. Mississaugoje) nuo 10 iki 14 v.

Balsavimo teisę turi lietuviai ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus ir sumokėję solidarumo mokestį už 1986 metus. Mokestį galima bus susimokėti užpildant pareiškimą lietuvių bankuose kasmetiniam solidarumo mokesčio atskaitymui arba sumokant $5 prieš balsavimą.

KLB Toronto apylinkės rinkimų komisija

CBC radijo surengtose varžybose dalyvavo ir mūsų "Volungės" choras etninės muzikos srityje. Š. m. rugsėjo 28 d. radijas paskelbė, kad "Volungė" laimėjo II vietą ir 1000 dolerių. Sveikiname laimėtojus!

Ontario gamtos išteklių ministerija perspėja medžiotojus ir kitus piliečius nevalgyti amerikinio briedžio (moose) ir elnio (deer) inkstų bei kepenų, nes juose rasta didelis kiekis pavojingų nuodų (cadmium).

A. Naudžiūnas šią vasarą lankėsi Suvalkų trikampyje, kalbėjo su prel. I. Dzermeika ir kitais to krašto lietuviais. Vidugirių šventovė jau statoma. Taip pat statomi lietuvių kultūros namai Punske. Jų statyba susitrukdė paaiškėjus, kad pasirinkto sklypo 8 metrų gelmėje yra durpių sluoksnis. Dabar gautas kitas sklypas prie mokyklos. Šis projektas esąs reikalingas finansinės paramos.

Knygą "The Chosen People" išleido "ALPHA — Book Publication" (P. O. Box 157, Stn. "M", Toronto, Ont. M6S 4T3, Canada). Norintieji tą knygą įsigyti gali rašyti ir lietuviškai. Leidėjai yra dėkingi tvarkingai atsiskaitantiems už knygą ir dažnokai pridedamą auką.

Anglų kalbos kursai pradedantiems, vidutiniams ir pažengusiems dėstomi York universitete: York University, Centre for Continuing Education, 4700 Keele St., North York, Ont. M3J 1P3. Telefonas (416) 667-2504.

Kanados lietuvių dienos artėja. Rengėjų komitetas, dirbęs beveik ištisus metus, jau paruošė turtingą programą iki smulkmenų ir kviečia svečius iš arti ir toli Padėkos dienos savaitgalį atvykti į Montrealį. Jei šią vasarą iš dvylikos savaitgalių Montrealyje lijo aštuonis, rudenėjant tikimasi gero oro. Bet pasiryžėliams ką reiškia oras, jei montrealiečiai laukia visus svečius nuoširdžiai priimti. Tad Padėkos dienai visi keliai tiesiami į Montrealį. **B.S.**

Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos narių susirinkimas įvyks 1986 m. spalio 19, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namų posėdžių kambaryje. Prašomi dalyvauti ir norintieji būti nariais, ypač jaunimas.

Valdyba

Smulkaus verslo darbuotojų informacinis susirinkimas, remiamas Kanados daugiakultūrių reikalų direktoriato, organizuojamas spalio 20, pirmadienį, 3 v.p.p., Harbourfront, "The Ice House" patalpose. Nuo 5 iki 6 v.v. bus priėmimas. Tai bus kartu atidarymas Smulkaus verslo savaitės. Dalyvaus daug tos srities veikėjų ir valstybės sekretorius bei daugiakultūrių reikalų ministeris David Crombie. Federacinės ir provincinės valdžios atstovai pateiks informacijas apie numatytą paramą smulkiem verslininkam. Informacinė verslo mugė rengiama spalio 22-24 d.d. "Ontario Place". Telefonas informacijai (416) 973-0048.

Į Laisvės demonstraciją Austrijos Vienoje iš Toronto vyks grupė lietuvių atskiru skrydžiu ir susijungs su Amerikos ir kitais tautiečiais Vienoje, kur įvyks demonstracija lapkričio 4 d. Iš JAV rengiasi joje dalyvauti apie 100 asmenų.

Sporto klubo "Vytis" krepšinio treniruotės vyks Prisikėlimo parapijos salėje ketvirtadieniais 6 v.v. — 8 v.v. jauniams, 8-10 v.v. suaugusiems.

Estų dailininkų draugija rengia metinę rudens parodą š. m. spalio 1-31 d.d. North York viešojoje bibliotekoje (Fairview Branch) 35 Fairview Mall Dr. Atidarymas — spalio 1, trečiadienį, 7 v.v. Paroda veiks bibliotekos darbo valandomis: pirmadienį 12.30 — 8.30 v.v., nuo antradienio iki penktadienio 9 v.r. — 8.30 v.v., šeštadienį 9 v.r. — 5 v.p.p., sekmadienį 1 v.p.p. — 5 v.p.p. Paroda bus uždaryta spalio 12 ir 13 d.d.

A. a. Pranei Siminkevičienei mirus, giliai užjausdami jos dukrą Primą Saplienę su šeima ir sūnų Vitą, Joné ir Stasys Paketurai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

Kanados valstybės sekretorius ir daugiakultūrių reikalų ministeris David Crombie praneša apie finansinės paramos paskyrimą šiom tautinėm grupėm: Kanados indiečių sąjungai (NACOI) Otavoje $95.000, Daugiakultūrių teatrų sąjungai Toronte — $95.000, Kanados kiniečių tarybai Toronte — $76.000. Be to, Kanados policijos viršininkų sąjunga Otavoje gavo $88.000, Ontario pedagoginių studijų institutas — $100.000. Pastarasis planuoja plačios apimties konferenciją gimtosios ateivių kalbos išlaikymo tema š. m. gruodžio mėnesį.

A. a. Pranys Alšėnas, 75 metų amžiaus, mirė 1986 m. rugsėjo 29 d. Pašarvotas Turnerio-Porterio laidotuvių namuose (2357 Bloor W.). Laidojamas spalio 1, trečiadienį, 10 v.r., iš Lietuvos kankinių šventovės, Šv. Jono lietuvių kapinėse. Atsisveikinimo vakaras — rugsėjo 30, antradienį, 8 v.v., po šermeninių maldų. Velionis visą gyvenimą reiškėsi kaip spaudos žmogus, ypač išeivijoje, kur yra išleisdinęs ir keletą knygų.

A. a. Antanas Baziliauskas, 55 m., mirė rugsėjo 29 d. Mississauga General ligoninėje. Pašarvotas Turnerio-Porterio laidotuvių namuose, Roncesvalles gt. Laidojamas spalio 2, ketvirtadienį, 10 v.r., iš Prisikėlimo šventovės. Velionies liūdi žmona Danguolė, dukra Viktorija, sūnus Antanas.

A. a. Felikso Kanapėno atminimui vietoje gėlių Aldona ir Algirdas Vaičiūnai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Mirus a.a. Uršulei Paliulienei, reikšdamas užuojautą velionės dukroms Uršulei Paliulytei, Onutei Senkuvienei ir sūnui Vladui, B. J. Kuraitis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

A. a. Juozo Jankaičio atminimui vietoje gėlių Marytė ir Vacys Vaitkai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

A. a. Juozo Bersėno atminimui, užjausdami jo šeimą, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20 Z. J. Rickai.

A. a. Pranutės Liūdžiuvienės atminimui Z. J. Rickai iš Stoney Creek, Ont., paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Petrui Januškai mirus Windsor, Ont., 1986 m. liepos 28 d., mielam jo prisiminimui žmona Birutė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

A. a. Elzbietos Bražukienės atminimui Edita Miliauskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Mirus a.a. Lionginui Leknickui, paaukojo Kanados lietuvių fondui: $100 — Jurgis Inčiūra; $20 — N. A. Rukšėnai, B. Mainelienė.

A. a. Bernardo Petkevičiaus atminimui Sigita ir Vytautas Aušrotai, Aldona ir Petras Šimonėliai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Broniaus Povilaičio knygai leisti fondui paaukojo: $100 — prel. dr. J. Tadarauskas, A. Viskontas, dr. J. ir A. Sungailos, L. ir D. Petroniai (Detroit, Mich.); $50 — S. ir S. Rakščiai, Vilija Lukoševičiūtė; $30 — P. ir V. Effertai, A. Kerberienė, M. ir V. Januškos; $25 — J. Adomonienė (a.a. agr. A. Vienožinskio atminimui), J. Kęsgailienė, R. Žiogarys, A. ir P. Žuliai, V. Daugėlavičienė; $20 — B. ir S. Sakalai, T. ir B. Stanuliai.

PADĖKA

Dėkojame rengėjoms, gausiems dalyviams ir prisidėjusiems prie mūsų buto įkurtuvių. Už nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus bei dovanas krikščioniškas ačiū.

Marija ir Jonas Dambarai

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

MONTREALQUE

Kanados lietuvių dienų baliuišokiams galima iš anksto rezervuoti stalus (10 arba 5 asmenų) sekmadieniais Aušros Vartų spaudos kioske, o darbo dienomis pas Juozą Šiaučiulį (tel. 768-3674) arba pas Kostą Toliušį (tel. 767-2930). Tie patys asmenys parduoda ir pavienius bilietus.

Lituanistinė mokykla šiuos mokslo metus pradėjo su 40 mokinių. Pernai mokėsi 33. Atseit, mokykla auga. Su jais dirba šie mokytojai: Irena Adamonytė, Marytė Adamonytė, Andrėja Celtoriūtė, Lilė Gedvilaitė, Stasė Mikalajūnaitė, Silvija Staškevičienė ir Andrius Valevičius. Mokyklos vedėja — Joana Adamonytė.

Augustui Mylei rugsėjo 20 d. buvo suruoštos vaišės jo 65 metų amžiaus sukakties proga AV parapijos salėje. Dalyvavo arti 100 draugų ir jo gerbėjų.

Teresė ir Antanas Mickai pakrikštijo savo pirmgimį sūnelį Antanu-Paulium.

Visuotinis Lietuvių tautodailės instituto narių susirinkimas, įvyko rugsėjo 20 d. dailininkų A. ir A. Tamošaičių sodyboje prie Kingstono, Ont. Iš Montrealio buvo nuvažiavusios trys narės — Regina Brikienė, Elena Kerbelienė ir Danutė Staškevičienė.

Nepaprastas visuotinis "Lito" narių susirinkimas rugsėjo 21 d. AV parapijos salėje su mažais pataisymais priėmė visus valdybos siūlytus statuto pakeitimus. Susirinkime dalyvavo 67 laiku užsiregistravę nariai, bet gerokas būrys dar atėjo pavėluotai. **B.S.**

Kūrėjui-savanoriui a.a. Kazimierui Sitkauskui mirus, paaukojo Kanados lietuvių fondui: $25 — R. Lapinas, V. Piečaitis, R. Danaitis; $20 — A. Danaitis, J. Kęsgailienė, J. Skučas, J. Dalmotas, J. Lukoševičius; $15 — B. Staškevičius; $10 — Z. Valinskas, R. Valinskienė, B. Botyrienė, I. Maziliauskienė, J. Pakulis, V. Pavilanis, K. Rašytinis, V. Markauskas. **KLF**

SVARBU:

PALYGINTI NAMŲ VERTĘ su draudos suma. Daugelio yra apdrausta tik 50% pastato vertės. Kai atsitinka gaisras, paaiškėja ši labai rimta padėtis.

* * *

APDRAUSTI NAUJUS AUTOMOBILIUS naujo pirkimo verte. Nauji automobiliai yra brangūs. Kai atsitinka didesnė nelaimė, per pirmus metus nustojama 20–25% vertės.

* * *

PRIDĖTI PRIE AUTOMOBILIO DRAUDOS automobilio nuomos draudimą nelaimei atsitikus. Taisymui užtrukus ilgiau, nėra kuo važiuoti į darbą.

* * *

APDRAUSTI BENT $500.000 automobilio savininko atsakomybę. Išvažiavus iš Kvebeko provincijos ribų, už nelaimes mokės Jūsų draudos bendrovė, bet ne Kvebeko valdžia.

* * *

Apdrausti inventorių naujo pirkimo verte.
Tik paskaičiuokime, kiek šiais laikais viskas kainuoja!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. 722-3545

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	———
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	———
Sekmadieniais	10.30-12.30	———	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

IŠNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė ir garažas vienam asmeniui. Skambinti tel. 536-0712 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti dviejų mėnesių kūdikiui nuo š. m. spalio vidurio iki 1987 m. gegužės mėn. pabaigos. Skambinti šiuo tel. 766-1504 Toronte.

PARDUODAMAS šešių butų namas St. Catharines, Ont. Pajamos — $24,000. Prašoma kaina $155,000. Šalia parduodamas dviejų miegamųjų vienaaukštis namas. Skambinti tel. 1-227-4493 St. Catharines, Ont.

NAŠLYS nori susipažinti su lietuvaite ne vyresne kaip 60 metų amžiaus. Rašyti "Tėviškės žiburiams" pažymint ant voko "Linui".

PARDUODU už žemą kainą sofą ir mažą sofutę. Skambinti tel. 755-3174 arba vakarais tel. 498-5823 Toronte.

PARDUODAMAS dviejų aukštų namas su dviem garažais ir priestatu Vilniuje (Žvėryno rajone). Norintys pirkti giminėms, gyvenantiems Lietuvoje, prašomi kreiptis tel. (514) 259-5627 Montrealyje.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

HAMILTONO SENJORŲ "RAMBYNUI"

reikalinga vyresnio amžiaus pora (kad ir ne pensininkų) superintendento pareigoms. Duodamas dviejų miegamųjų butas ir atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis: A. Jankūnas, 207-1880 Main St. West, Hamilton, Ont., L8S 4P8. Tel. (416) 522-3983 arba 527-1028 — B. Pakalniškis.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė.

Savininkė ALINA ŠALNIENĖ, baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6